

Blauw



NIK-themadag

De Reehorst, Ede
22 januari 2015



Criminaliteit en mobiliteit

Politiewerk van wijk tot wereld!

V O O R A A N K O N D I G I N G

Een initiatief van de Politie.

Criminaliteit wordt steeds mobieler en internationaler. De vrije toegang tot Nederland van een aantal nieuwe EU-landen stelt de Nationale Politie voor een aantal nieuwe uitdagingen. Naast de lokale (veel)pleger zien we tegenwoordig ook een toename van dadergroepen die Nederland uitgekozen hebben als hun “nieuwe” targetland. Dadergroepen die zich schuldig maken aan een breed scala aan delicten. Daarnaast zien we dat dadergroepen flexibel inspringen op de vraag van hun opdrachtgevers uit Nederland of uit het land van herkomst.

Dit vraagt van ons verdere professionalisering in de operatie, in de samenwerking en in de informatiehuishouding. Mensensmokkel ontdekken bij een verkeerscontrole, via bedelende kindjes achter een georganiseerde bende komen of via een gestolen auto een zware overval weten te voorkomen zijn maar een paar voorbeelden van onze huidige praktijk.

Ons vak schakelt letterlijk meer en meer tussen wijk en wereld omdat daders en dadergroepen dat ook doen. Wat lokaal gebeurt in een basisteam heeft regelmatig een internationale dimensie. Wat betekent dat voor ons vak? Welke nieuwe methoden kunnen we hiervoor inzetten? Welke nieuwe instrumenten zijn beschikbaar? En hoe kunnen we gebruik maken van lokale en landelijke specialismen?

Kom naar de NIK-themadag om kennis en inspiratie op te doen over hoe we ons politiewerk nog beter kunnen uitvoeren in deze mobiele wereld. In praktische workshops krijg je inzicht in de wijze waarop mobiliteit de criminaliteit verandert en hoe we daar als politie een weerwoord op geven.

Noteer nu alvast donderdag 22 januari 2015 in uw agenda. De themadag wordt gehouden in congrescentrum ‘De Reehorst’ in Ede. Deelname aan deze dag is gratis. De officiële uitnodiging volgt begin december, vanaf dat moment is inschrijving mogelijk. Voor informatie kunt u terecht op www.nikthemadag.nl of contact opnemen met het Congres- en Evenementenbureau Politieacademie, telefoon (055) 5397497, e-mail: congres@politieacademie.nl.

Bekijk voor informatie: www.nikthemadag.nl of volg ons op twitter [@nikthemadag](https://twitter.com/nikthemadag)  #NIK64

Een initiatief van de Politie.

8 Reconstructie

Repatriëring uit oorlogsgebied

Enkele uren na de vliegramp met de MH17 is duidelijk dat er veel Nederlandse slachtoffers te betreuren zijn. Het LTFO stelt alles in het werk om de stoffelijke overschotten zo snel en zorgvuldig mogelijk uit het onrustige Oekraïne naar Nederland over te brengen. Een enorme en soms zelfs gevaarlijke uitdaging.



16 Interview

‘Vooral heel veel praten’

Joop de Schepper vertrok een week na de crash van de MH17 naar Charkov als convoy commander van de repatriëringsmissie. ‘Wij hadden vooral met de separatisten bij de slagbomen te maken’.



20 Interview

‘Snelschaken met twintig tegenstanders’

In Nederland werden de MH17-slachtoffers geïdentificeerd. Arie de Bruyn is operationeel leidinggevende van het LTFO. ‘We begonnen om half acht ‘s ochtends en om half zeven ‘s avonds wilden ze nog niet stoppen.’



24 MH17

‘We zijn nog niet klaar’

Toen twee experts op gebied van mensenhandel het verzoek kregen de verwerking van de bagage in te richten na de ramp met MH17, twijfelden ze geen seconde. ‘Binnen dit onderzoek was het beslag een taak die veel voldoening gaf.’



27 MH17

Steun voor nabestaanden

Familierechercheurs uit alle eenheden staan de nabestaanden bij van de slachtoffers van MH17. Ze vormen een belangrijke schakel tussen de instanties en de getroffen families. De eerste weken verzamelden de familierechercheurs ook de gegevens van de slachtoffers ter identificatie.



30 MH17

Twee onderzoeken naar de ramp

Nederland verricht zowel een technisch als een strafrechtelijk onderzoek naar de crash van de MH17. De OVV doet het technisch onderzoek naar de oorzaak. Politie en het Landelijk Parket sporen samen met andere landen de daders op.



33 MH17

'Hectiek is iets anders dan chaos'

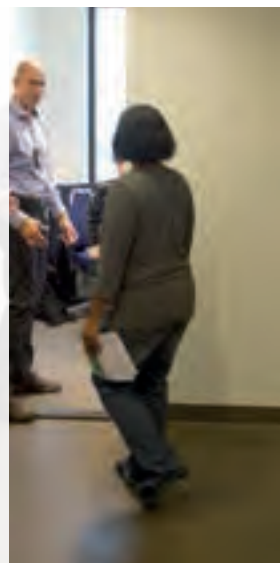
Direct na de eerste online berichten over een neergestort vliegtuig in Oekraïne startte de crisiscommunicatie. 'We doen al het mogelijke om de communicatie over MH17 zo goed mogelijk te laten verlopen. Ondanks de politieke complicaties, de grote druk en de verschillende belangen.'



44 Reportage

'Snap je dat je gebruikt bent voor witwassen?'

Criminelen die fraude met internetbankieren plegen, gebruiken de rekeningen van zogenaamde money mules om dit geld wit te wassen. 'Ricardo zei dat ik er makkelijk geld mee kon verdienen en dat hij daarvoor mijn pas nodig had. Ik heb er verder niet echt over nagedacht.'



36 TGO

F0 en tactiek snel koppelen

Forensische en tactische informatie rond een delict zo snel mogelijk aan elkaar koppelen, biedt grote voordelen voor het opsporingsonderzoek. In een proef rond zwaardere delicten slaan medewerkers van politie-eenheid Noord-Holland een brug tussen forensische opsporing en tactiek.



40 Reconstructie

Mensensmokkel met vluchtelingen

Ongebruikelijk grote stromen vluchtelingen overspoelen Nederland, eerst uit Eritrea, vlak daarna uit Syrië. Politie en marechaussee vermoeden een georganiseerd verband en jagen op de mensensmokkelaars.



Verder:

- 6 Kort
- 7 Column
- 50 Recherchekundige
- 51 Jurisprudentie
- 52 Vraagbaak
- 53 Ingezonden
- 54 Colofon/Agenda
- 55 Index 2014



Omslag: Harro Meijnen | Blauw

Blauw in 2015

De redactie van Blauw wenst u alvast een gezond en voorspoedig nieuw jaar. Het volgende nummer van Blauw verschijnt op 31 januari 2015.

Onbekende verdachte blijft buiten schot

Onderzoek wijst uit dat slechts in drie procent van de ernstige delicten en bij één procent van de veelvoorkomende delicten, daadwerkelijk een onbekende verdachte geïdentificeerd kon worden door een match in de DNA-databank.



Foto: Harro Meijnen / Blauw

De identificatiepercentages hangen volgens de onderzoekers onder andere samen met het type spoor dat wordt veiliggesteld.

Via DNA-onderzoek kan onder andere een persoon worden opgespoord tegen wie nog geen verdenking was gerezen. Dit gebeurt door het DNA-profiel in aangetroffen sporen op de PD te matchen met een DNA-profiel van een bekende in de DNA-databank, de zogenaamde cold DNA-hits.

Onderzoeksresultaten laten zien dat sporenonderzoek op de PD bij drie procent van de ernstige delicten (4 van de 116) en bij één procent van de veelvoorkomende delicten (25 van de 2.791)

daadwerkelijk leidden tot de identificatie van een tot dan toe onbekende verdachte, via een DNA-match. Hiervoor zijn alle ED-zaken en HVC-zaken onderzocht in de voormalige regio Kennemerland in 2011.

Sporen De lage identificatiepercentages hangen volgens de onderzoekers onder andere samen met het type spoor dat wordt veiliggesteld. Verreweg de meeste sporen die bij ernstige delicten (ED's) worden veiliggesteld, zijn contactsporen (83 procent) Van deze contactsporen leverde 42 procent geen DNA-profiel op. Bij high volume crime (HVC) zaken leverde DNA-analyse in 33 procent van de speekselsporen geen DNA-profiel op. Uitzondering zijn speekselsporen afkomstig van een sigarettenpeuk. Peuken leverden maar in twee procent van de gevallen geen DNA-profiel op.

De doorlooptijd is ook van invloed op het opsporingsproces, omdat in een aantal zaken de DNA-databank-match pas doorkwam, nadat de verdachte middels tactische middelen al was opgespoord. Gemiddeld constateerden de onderzoekers een doorlooptijd van 66 dagen voor ED-zaken en 44 dagen voor veelvoorkomende misdrijven.

Snel Het aantal cold DNA-hits kan volgens de onderzoekers flink worden opgeschroefd, als al op de PD alleen die sporen worden veiliggesteld die een DNA-profiel bevatten. Een snelle DNA-identificatietest kan hierbij helpen. Een dergelijke test is op dit moment nog in ontwikkeling.

Een nog efficiënter middel is een volledig geïntegreerd instrument voor analyse van DNA-monsters op de PD. Op verschillende plekken en door verschillende fabrikanten wordt aan een dergelijk instrument gewerkt. Het merendeel van deze systemen is in staat om binnen

twee uur van een biologisch spoor een DNA-profiel te produceren. Deze middelen zijn vooral geschikt voor de meer kansrijke sporen en kunnen door de forensische opsporing uitgevoerd worden. Juist bij ED-zaken zijn de meeste sporen echter minder kansrijk. Deze sporen vereisen meer geavanceerde DNA-technieken waarover forensische laboratoria beschikken.

Het onderzoek werd uitgevoerd door Anna Mapes, Christianne de Poot & Ate Kloosterman en de uitkomsten werden gepubliceerd in het Tijdschrift voor Criminologie 2014 (56) 3.

Blauw zoekt inbreng en advies

De redactie van Blauw krijgt input en feedback van twee vakredacties, bestaande uit collega's die werkzaam zijn in de handavings- of de opsporingspraktijk.

Deze vakredacties vergaderen maandelijks met de hoofdredactie van Blauw over onderwerpen en invulling voor artikelen. Voor 2015 is behoefte aan nieuwe vakredacteurs. Collega's uit handhaving of opsporing die interesse hebben, kunnen mailen naar justine.kaasjager@politieacademie.nl

Nederland in top 5 winkeldiefstal in Europa

Nederland staat met België en Portugal op een gedeelde tweede plaats wat betreft winkeldiefstal; Frankrijk voert de lijst aan. In deze landen is het inkomstenverlies door winkeldiefstal als percentage van de omzet het hoogst. De Nederlandse detailhandel liep ruim een miljard aan inkomsten mis in 2013 (circa 1,23 procent van de totale omzet).

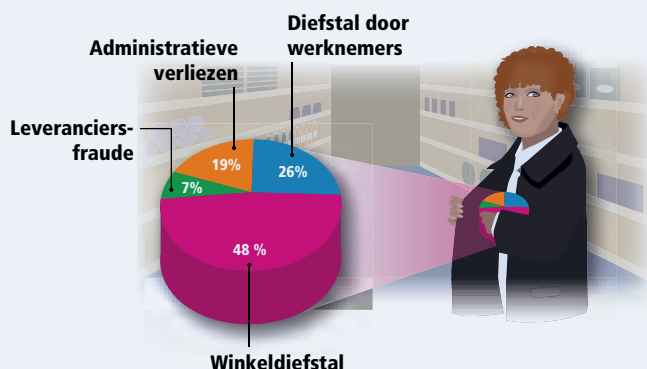
Een onafhankelijk onderzoeksbureau ondervroeg retailers in 24 landen. De resultaten staan in de wetenschappelijke Global Retail Theft Barometer (GRTB) van 2013-2014. De diefstalbarometer onderscheidt vier oorzaken van inkomstenderving in de retail: winkeldiefstal, diefstal door personeel, verlies ten gevolge van administratieve fouten en leveranciersfraude. Winkeldiefstal is in Nederland de grootste schadepost op de totale omzet van de detailhandel. In circa een kwart van de totale derving is sprake van diefstal door werknemers.

Uit het onderzoek blijkt dat winkeldiefstal het meest gepleegd wordt door mannen. In Nederland heeft 31 procent van de winkeldieven een leeftijd tussen 30 en 45 jaar.

Redenen De diefstallen nemen toe in de kerst- en eindejaarsperiode. Redenen zijn volgens de ondernemers dat klanten onvoldoende budget hebben voor kerstgeschenken en dat winkels kampen met voorraadoverschotten en tijdelijke werknemers hebben.

Ten opzichte van een jaar eerder daalde het verlies door winkeldiefstal, leveranciersfraude, diefstal door personeel en administratieve fouten. Nederlandse retailers investeerden extra in winkeldiefstalpreventie en gebruikten 0,81 procent – 723 miljoen – van hun gezamenlijke omzet om te investeren in winkel- en productbeveiliging. In 2012 werd het Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven door Minister Opstelten in het leven geroepen. Speerpunten zijn de aanpak van fraude, winkeldiefstal, heling en het voorkomen van criminaliteit door preventieve maatregelen. Daarnaast moet de melding- en aangiftebereidheid onder ondernemers worden vergroot.

Diefstal in de detailhandel



Infographic: Mediagraphix

Werkpak

Kan Zwarte Piet wel in zijn Pietenpak naar huis? Ik schrijf Zwarte Piet, maar moet het eigenlijk hebben over de trouwe knecht van de Sint. Hoewel, knecht is misschien ook te denigrerend. Het is eigenlijk een soort diender van de kindervriend. Kan die nog naar huis in het werkpak? Het is natuurlijk seizoenwerk maar toch, ik denk dat de Arbo ook op Pietenwerk van toepassing is. Ik schat zo in: alleen veilig met een hoogwerker het dak op en na een nachtje doorwerken ook gewoon een dagje rust. Als het niet zo is, dan wordt het hoog tijd dat de Pietenbond daar eens voor gaat. Zo niet, dan zijn er vast wel mensen die tijd en zin hebben om het stevig aan de kaak te stellen. Voor volgend jaar voorzie ik rond deze tijd extra bureauopenstellingen en meer personeel aan de aangiftebalie. Iedereen die dan nog een onderdrukte Klaasslaaf ziet, kan aangifte doen. Binnen drie weken bellen we aangevers terug en maken even het formulier ZP18 op. Kan de Excel-maffia ook weer een lijstje vullen. Maar goed, ik denk dat het voor 'Piet' toch beter is om maar in 'burger' naar huis te gaan.

Het dreigingsniveau is tijdens het schrijven van deze column substantieel. Zo wezenlijk dus dat militairen het advies krijgen in burger te reizen. Of zo reëel dat ook douaneambtenaren het grijze pak beter op het werk kunnen laten. Dat is een serieuze zaak. Iets om over na te denken.

Binnenkort krijg ik mijn derde uniform aangemeten. Ooit begonnen in een rijbroek met rijlaarzen terwijl ik nog nooit op een paard heb gezeten. Het had een uitstraling met vervelende associaties. Het volgende pak werd vriendelijker, de pet paste iedereen en na wat gedraai of het overhemd nu blauw of toch weer wit moest zijn, hebben we het er een heel tijdje mee gedaan. Oké, de leren jas moest verdwijnen. Was een beetje te stoer. Ons nieuwste pak heeft het allemaal. Beetje militair. Dus weer stoer, maar ook draagbaar. Een shantykoor uit Woerden zingt er al jaren in, dus ik denk dat ik in dat pak ook wel fluitend naar het werk kan.

Maar kunnen wij in het werkpak naar huis? Ik zie niet veel collega's in uniform vertrekken na een werkdag. Dat begrijp ik. Er zijn genoeg redenen om je pak op het bureau in de kast te laten. Dat is afhankelijk van waar je werkt, met wie je in contact komt en hoe je dat doet. Daarbij komt dat de woon/werk afstand vaak groot is. Zelf tel ik mijn zegeningen: ik ben met twintig minuten fietsen thuis. En ja, gewoon in mijn uniform. Dat daar substantieel wel risico's bij horen, klopt. Ik voel me nog steeds veilig, al is dat misschien wat naïef. Maar ach, laat mij nog maar even in die waan.

Gerrit Oskam

Wijkagent

Gerrit.oskam@politie.nl

Repatriëring uit oorlogsgebied

Enkele uren na de vliegcrash met de MH17 is duidelijk dat er veel Nederlandse slachtoffers te betreuren zijn. Het LTFO stelt alles in het werk om de stoffelijke overschotten zo snel en zorgvuldig mogelijk uit het onrustige Oekraïne naar Nederland over te brengen. Een enorme en soms zelfs gevaarlijke uitdaging.



Vlucht MH17 van Malaysia Airlines is neergestort op Oekraïens oorlogsgebied.

Vlucht MH17 van Malaysia Airlines vertrekt op donderdag 17 juli 2014 rond 12.15 uur van Schiphol, met Kuala Lumpur als eindbestemming. Enkele uren later verdwijnt het toestel van de radar. Kort daarna wordt bekend dat het is neergestort boven Oekraïens grondgebied en dat er geen overlevenden zijn. In het gebied zijn pro-Russische separatisten en het Oekraïense leger gewapend actief.

Aan het eind van de middag verzamelt de Vaste Kern Leidinggevend van het Landelijk Team Forensische Opsporing (LTFO, zie kader) zich bij de luchtvaartpolitie op Schiphol. Ze overleggen over de vraag wat te doen als Nederland het onderzoek naar het neerstorten moet uitvoeren. "Op dat moment was bekend dat het om een toestel van Malaysia Airlines ging, met waarschijnlijk een aantal Nederlanders aan boord", zegt Peter van Vliet. Hij

is projectleider van het LTFO en teamleider van de afdeling Forensische Opsporing in de eenheid Midden Nederland, met ruim dertig jaar ervaring als technisch rechercheur. Van Vliet heeft deze donderdag piketdienst. "Die avond hebben we een aantal scenario's neergezet", zegt hij. "Rond 01.30 uur zijn we naar huis gegaan, met de afspraak de volgende ochtend weer bij elkaar te komen in Driebergen."

Die nacht blijkt dat het grootste deel van de 298 slachtoffers de Nederlandse nationaliteit heeft en het LTFO krijgt de opdracht naar Oekraïne te gaan. "We gingen er gezien het aantal Nederlandse slachtoffers al vanuit dat wij de identificatie en het forensisch onderzoek ter plaatse moesten gaan doen", zegt Van Vliet. In de loop van de volgende ochtend wordt een achtkoppig team samengesteld, met Van Vliet als projectleider en een operationeel hoofd. Verder bestaat het team uit

deskundigen op het gebied van onder meer het identificeren en bergen van stoffelijke overschotten, twee mensen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (zie het artikel op pagina 30) en een collega van de luchtvaartpolitie. Van Vliet heeft onderzoekstechnisch gezien de coördinatie, het operationeel hoofd houdt zich meer bezig met de grote lijnen. Met al zijn ervaring bij het LTFO denkt Van Vliet dat hij wel ongeveer weet wat hem te wachten staat, maar dat blijkt een misvatting.

Regeringsvliegtuig Op vrijdag 18 juli verzamelt het team om 17.00 uur op Schiphol. Daar stappen ze samen met toenmalig minister Timmermans (Buitenlandse Zaken) in het regeringsvliegtuig richting Oekraïne. Om 22.00 uur landen ze in Kiev. "Tijdens de vlucht hebben we met minister Timmermans ons idee besproken de stoffelijke overschotten te laten



De route van vlucht MH17 op 17 juli en de route van het Nederlandse team tussen 18 en 22 juli.

overbrengen naar Nederland om het hele identificatieproces hier te laten verrichten”, zegt Van Vliet. “Dat zou voor de eerste keer zijn. Normaal gesproken gebeurt dat altijd in het land waar de ramp zich heeft voltrokken. Maar vanwege de situatie in Oekraïne hadden we een voorkeur voor Nederland. We konden het hier beter organiseren en afschermen en hoefden niet alle materieel in te vliegen. Minister Timmermans stemde daarmee in.”

De veiligheidssituatie in Oekraïne is dermate precair dat ook zes man van de Brigade Speciale Beveiliging (BSB) van de Koninklijke Marechaussee zijn meege-

vlogen. Zonder begeleiding van de BSB mogen de Nederlanders niet op straat komen.

Bemiddeling Die ochtend presenteert minister Timmermans aan de Oekraïense regering in Kiev het idee om de stoffelijke overschotten op te halen en naar Nederland over te brengen. “Uiteindelijk is dat plan aangenomen”, zegt Van Vliet. “Met bemiddeling van de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, red.) zouden we toegang kunnen krijgen tot het rampgebied; die bemiddeling was nodig in verband met de

gevechten. Uiteindelijk mochten we met een beperkt team die kant op.” Het is dan zaterdag 19 juli rond 13.00 uur.

Van Vliet mag twee teamleden meenemen en drie man van de BSB ter beveiliging. De projectleider kiest zijn twee metgezellen op basis van hun deskundigheid. “Een logistiek specialist omdat veel organisatie vereist was, mocht ons plan haalbaar blijken en een teamlid met post mortem kennis, dus hoe je lichamen moet bergen.”

Zaterdag aan het einde van de middag vertrekken de zes mannen in een gepantserde auto van de BSB van Kiev

Landelijk Team Forensische Opsporing

Het Landelijk Team Forensische Opsporing is een team van de Nederlandse politie en partners, waarin de deskundigheid op het gebied van forensische opsporing en slachtofferidentificatie is gebundeld. Bij een grote ramp of terroristische aanslag worden met één druk op de knop de forensisch specialisten van Nederland opgeroepen. Deze specialisten van de politie, de Koninklijke Marechaussee en het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) verrichten de LTFO-taken naast hun reguliere werk. In het LTFO zitten ruim 150 medewerkers, onder wie deskundigen op het gebied van berging en identificatie van lichamen of lichaamsdelen

en op het gebied van explosieven, brandonderzoek, ontploffingen en bomaanslagen.

Het LTFO heeft op de PD twee hoofdtaken: de forensische opsporing, gericht op daderschap en het vaststellen van de aard en de oorzaak enerzijds, en de berging en identificatie van eventuele slachtoffers anderzijds. De eerste prioriteit op de PD hebben het veiligstellen van de sporen en het bergen en identificeren van slachtoffers. In het geval van de MH17 lag de prioriteit van het LTFO bij de identificatie.

Bron: www.ltfo.nl

>> naar Charkov, een afstand van ongeveer zevenhonderd kilometer. Diep in de nacht arriveren ze op de plaats van bestemming. Op zondagmorgen 20 juli is het rustig in Charkov, op circa 150 kilometer van het front. Van Vliet: “Inmiddels was duidelijk dat ergens een trein moest staan met stof-



Een separatist op de crashsite.

felijke overschotten, in een gebied waar zwaar gevochten werd. Die zondagochtend kwam vanuit Den Haag via de SGBO het verzoek na te denken over de vraag of wij met een heel beperkt clubje het oorlogsgebied in wilden gaan om te proberen bij die trein te komen en in contact met de separatisten te treden.”

Verzoek Dat verzoek komt niet geheel onverwacht. Van Vliet en de anderen hebben tijdens de autorit al besloten dat ze op zo’n eventuele vraag zullen ingaan. “Dat waren we verplicht aan de slachtoffers en hun nabestaanden”, verklaart Van Vliet. “Iedereen was het ermee eens, zonder

discussie. Ook al hadden we geen idee hoe het daar was. De concrete vraag was of ik met één ongewapende BSB’er en één van mijn twee teamleden naar Torez wilde gaan. Op het station van Torez zou namelijk de trein met stoffelijke overschotten staan, ongeveer vijftien kilometer van de crashsite (zie kaart op pagina 11, red.) Die trein moest naar een veiliger plek. Ik heb besloten de deskundige op het gebied van het bergen van slachtoffers mee te nemen.” Veiligheidsgaranties kunnen niet worden gegeven. “We kregen vanuit Defensie het advies: leg contact met je thuisfront en schrijf een afscheidsbrief. Want niemand wist wat er de komende dagen ging gebeuren. Ik heb die brief geschreven en in een dichtgeplakte envelop aan een van de achterblijvers gegeven. Ook heb ik telefonisch contact gehad met mijn vrouw en twee dochters. Het waren de zwaarste uren van mijn leven, maar ik vond dat ik moest gaan.”

Overbrengen Mocht het lukken de trein uit het oorlogsgebied weg te krijgen, dan moeten de stoffelijke overschotten zo snel en zorgvuldig mogelijk naar Nederland worden overgebracht. Deze taak is neergelegd bij Noud Schuur, operationeel expert bij de afdeling forensische opsporing in de eenheid Limburg en deelprojectleider van de Unit Identificatie van het LTFO (UIL, het vroegere Rampen Identificatieteam). “Ons doel is altijd het identificeren van lichamen en deze aan de nabestaanden teruggeven”, zegt Schuur.

Direct na de ramp met MH17 is hij gevraagd, met enkele collega’s, een mortuarium in te richten in Hilversum. Daar is hij druk mee tot hij op zondag 20 juli de opdracht krijgt naar Oekraïne

te vliegen om ervoor te zorgen dat de lichamen naar Nederland kunnen worden gebracht. “Ik had ongeveer anderhalf uur voorbereidingstijd voor we vertrokken”, zegt Schuur. “Hoewel ik uiteraard de berichtgeving volgde, had ik geen idee waar we terecht zouden komen. De beslissing de stoffelijke overschotten naar Nederland over te brengen was uniek. Normaal doen we onderzoek ter plekke, nu moesten we de lichamen vervoeren. Daar bestond dus geen draaiboek voor.”

Leidend Schuur vertrekt vanaf vliegveld Eindhoven met zeven man: een forensisch rechercheur, twee medewerkers van Postmortale Zorg – mensen van buiten de politie die helpen bij het reconstrueren van lichamen en het papierwerk – en vier militairen van de explosievenopruimingsdienst. Namens Defensie vliegt ook een Officier Veiligheidsregio mee. Midden in de nacht landen ze in Charkov. Maandagochtend blijkt dat er nog zo’n vijftig buitenlandse politiemensen in het hotel zitten. Het zijn collega’s van *Disaster Victim Identification teams* (DVI’s) uit landen die slachtoffers aan boord hadden: Maleisië, Engeland, Duitsland, Zwitserland, Australië plus een team van de Amerikaanse FBI. “Deze teams hadden aangeboden om het onderzoek te ondersteunen. Net zoals wij dat normaal gesproken doen”, verklaart Schuur hun aanwezigheid. “Maar in dit geval was voor iedereen duidelijk dat wij de operatie zouden leiden en dat het verdere onderzoek in Nederland zou plaatsvinden.”

Processen Uit ervaring weet Schuur dan al dat het een enorme klus zal worden de stoffelijke overschotten zo

Donderdag 17 juli	Vrijdag 18 juli	Zaterdag 19 juli	Zondag 20 juli
MH17 stijgt op van Schiphol MH17 verdwijnt van de radar	Team olv Van Vliet bereidt zich voor om naar Oekraïne te reizen	Minister Timmermans overlegt met Oekraïense regering over repatriëring slachtoffers	Team olv Schuur vliegt naar Charkov om repatriëring naar Nederland voor te bereiden
Berichten over crash van MH17	Team van politie, OVV en KMar (BSB) vertrekt, samen met minister Timmermans	Drie politiemensen en drie BSB'ers vertrekken van Kiev naar Charkov	Team van Schuur stemt in verzoek om onderzoek oorlogs trein me op te ha
Vaste Kern Leidingsgevenden LTFO overlegt op Schiphol	Team Schuur richt in Hilversum mortuarium in voor identificatie slachtoffers		



Situatie in Oost-Oekraïne (op 24 augustus om 12.00 uur).

zorgvuldig mogelijk naar Nederland te transporteren. Het is inmiddels vier dagen na de ramp en het is zo'n 35 graden Celsius. Besloten wordt om een oude tankfabriek in te richten als werkplaats. "Ik heb in grote lijnen een proces beschreven, waarbij ik een onderverdeling heb gemaakt in vier deelprocessen", zegt hij. "De trein, het onderzoek in de loods, het transport naar Nederland en de zorg voor alle collega's die ons bijstonden. In goed overleg hebben we gekeken over welke competenties alle internationale collega's beschikten. Uiteindelijk bleken we een ideale samenwerking te hebben. De politiemensen

hebben we verdeeld over de vier deelprocessen. Ik hield me voornamelijk bezig met de bewaking van het hele proces, terwijl anderen de deelprocessen leidden. En ik kanaliseerde alle formele contacten. De eerste dagen was het vooral aftasten en regels stellen. De opdracht was dat de stoffelijke overschotten naar Nederland moesten. Hoe we dat gingen doen, moest ik zelf uitvinden." Politiecommissaris Pieter-Jaap Aalbersberg voert inmiddels namens het ministerie van Buitenlandse Zaken het overleg met de Oekraïense autoriteiten, die vanzelfsprekend op de hoogte gehouden willen worden en het team moeten

faciliteren. Aalbersberg wordt vergezeld door een ondersteunende staf, bestaande uit een operationeel commandant en vier facilitators van de politie. Zij zorgen ervoor dat het forensische team ongestoord zijn werk kan doen. En verder is het wachten op de trein met slachtoffers, die nog steeds in Torez staat.

Frontlinie Intussen vertrekken Van Vliet en zijn twee metgezellen aan het einde van zondagmiddag vanuit Charkov naar Izjum, aan de rand van het oorlogsfront. De afspraak is om daar een ontmoeting te hebben met leden van de OVSE. "Zij zouden ons verder begeleiden naar Donetsk, waar het hoofdkwartier van de separatisten was. Onze tolk durfde tot Izjum te gaan, maar verder niet." Eenmaal in Izjum aangekomen blijkt dat de medewerkers van de OVSE er nog niet zijn, vanwege de gevaarstelling. Dus overnachten de drie Nederlanders in een hotel op een heuvel, een uitkijkpunt van het Oekraïense leger. "Dat werd zwaar belegerd", zegt Van Vliet. "Wij hebben daar zo goed en zo kwaad als het ging de nacht doorgebracht. Inmiddels had ik afgesproken dat de OVSE ons die nacht om 4.00 uur zou ophalen en ons een kleine honderd kilometer verder brengen, onder begeleiding van het Oekraïense leger. Inderdaad konden we om 4.00 uur instappen in een auto van de OVSE en zijn we onder begeleiding van een legerwagen met Oekraïense soldaten naar de daadwerkelijke frontlinie gebracht."

Waarschuwing Ze arriveren bij het aanbreken van de dag - maandagochtend 21 juli - in een oorlogsgebied met kapotgeschoten oorlogsmaterieel en ingegraven tanks, verwoeste huizen en

20 juli	Maandag 21 juli	Dinsdag 22 juli	Woensdag 23 juli
Van Vliet met team om in gebied te komen en lichamen te halen	Van Vliet, teamlid en BSB'er vertrekken naar Izjum OVSE brengt team Van Vliet naar Donetsk Team Van Vliet inspecteert trein in Torez en daarna crash site Team van Vliet overlegt met rebellenleider Borodai	Team van Vliet vertrekt met trein van Torez naar Charkov Team Schuurring verzorgt voorbereiding van lichamen voor repatriëring	Dag van nationale rouw Eerste lijkkasten komen per vliegtuig aan in Eindhoven Kisten worden naar Hilversum overgebracht voor identificatie

>> talrijke *roadblocks* met zwaarbewapende soldaten. “We zaten in een gepantserde auto”, zegt Van Vliet. “We kregen de waarschuwing dat op bepaalde locaties werd geschoten op alles wat bewoog, maar we hoefden niet te schrikken als er iets tegen de auto zou tikken, want de auto kon ertegen.” Het OVSE-voertuig komt echter niet onder vuur te liggen. Op een gegeven moment willen de Oekraïense soldaten niet verder. Van Vliet en zijn twee collega’s stappen over in een andere auto van de

beveiligd door zwaar bewapende separatisten die op hun knieën de straat scannen op gevaar. Dan kijk je twintig meter naar rechts en ziet daar de voltallige wereldpers op een terras zitten.”

Van Vliet en zijn collega’s worden direct overspoeld door met name de Nederlandse journalisten. Maar ze besluiten eerst wat tijd voor zichzelf te nemen en te gaan ontbijten. De drie hebben al 48 uur niet normaal geslapen. Vervolgens heeft Van Vliet een ontmoeting met de

over gedaan, zonder te slapen en met alle gevaren van dien.”

Van Vliet laat het perron ontruimen en manoeuvreert de pers op gepaste afstand. “We hadden onderweg al afgesproken: als daar een trein staat met stoffelijke overschotten erin, houden we eerst een minuut stilte”, zegt hij. En zo gebeurt het. Temidden van bewapende separatisten en gadesgeslagen door een horde journalisten betonen de drie Nederlanders hun respect voor de slachtoffers. “Ik ben heel trots dat dat gelukt is en dat ik de moed heb gehad om dat af te dwingen”, zegt Van Vliet.

Vervolgens laat hij de vier wagons een voor een openen en kijkt even naar binnen. Dan vraagt hij de leider van de rebellen of de trein naar een veilige locatie kan rijden. “Maar de separatisten wilden dat we de *bodybags* gingen tellen. Dat heb ik geweigerd. Dan had ik over lichamen heen moeten stappen en zakken versjouwen. Ik heb uitgelegd dat ik dat niet respectvol vond. En hoewel ze er niet blij mee waren, heb ik voet bij stuk gehouden.”

Crashsite Van Vliet schat dat er zo’n tweehonderd lijkenzakken verspreid over de vier wagons liggen. Hij staat erop dat de wagons worden verzegeld, ondanks de bedenkingen van de rebellen. “Maar uiteindelijk zijn ze verzegeld met een touwtje en loodjes zoals die bij ons op de meterkast zitten. De vierde wagon bleef nog even open, onder bewaking van de separatisten. We hoorden namelijk dat op de crashsite nog gezocht werd naar lichamen en dat er nog wat gevonden was.” Dan gaan Van Vliet en de anderen in een kolonne naar de crash site. De rit voert dwars door oorlogsgebied: bij iedere kruising is een *roadblock*, overall staan tanks en mannen met bivakmutsen. Na drie kwartier doemt de rampplek op. De brokstukken van de Boeing 777 liggen op glooiende velden met maïs, graan en zonnebloemen. “En er liepen talloze journalisten rond. Toen zagen we weer dat de wereld niet van de politie, de overheid of het leger is, maar van de media”, zegt Van Vliet.



Leden van de OVSE en het team van Van Vliet houden een minuut stilte bij de stoffelijke overschotten in een trein op het station van Torez.

OVSE en rijden een half uurtje over een snelweg. “We moesten nog omrijden, omdat die nacht een viaduct met daarop een trein was opgeblazen”, zegt Van Vliet.

Separatisten Het trio bereikt een locatie waar vier auto’s klaarstaan met separatisten erin. Allemaal met bivakmutsen en kalasjnikovs. Zij fungeren vanaf dan als beveiliging. “Dat was afgesproken met de OVSE. Anders kon je dat gebied niet in”, zegt Van Vliet. Na nog een uur rijden arriveren ze in Donetsk. Een stad met een miljoen inwoners. Met name de buitenring verkeert in oorlogssfeer, met *roadblocks*, controleposten en bewapende mensen. “We werden uiteindelijk afgezet bij een hotel”, vervolgt Van Vliet. “Dat was een opmerkelijke ervaring: je stapt uit een auto,

OVSE. “Ons doel was de trein uit dat gebied krijgen naar een locatie waar we iets konden doen. Ik had toen nog geen idee wat die locatie zou kunnen zijn.”

Trein Vervolgens vertrekken de drie Nederlanders in een kolonne voertuigen naar het station van Torez, op vijftien kilometer van Donetsk. Daar, op het eerste perron van een oud stationnetje, staat de trein: vier wagons en een locomotief voor de koeling. Van rustig werken op een afgeschermd locatie is echter geen sprake. De internationale media hebben het perron overgenomen. “Er stond pers vanuit Australië tot de VS. Ik denk dat ik voor wel vijftig camera’s heb gestaan”, zegt Van Vliet. “Ik weet niet hoe zij daar zijn gekomen. Maar wij hebben er drie dagen



Over een gebied van 35 vierkante kilometer verspreid liggen brokstukken van het vliegtuig. (Situatie van eind augustus.)

Van Vliet ziet twee plekken waar brand heeft gewoed, maar geen stoffelijke resten. Dat stelt hem enigszins gerust, kennelijk is er veel geborgen. In een vrachtauto liggen nog een aantal *bodybags*, die ook naar de trein gebracht zullen worden. De drie Nederlanders lopen een soort inspectie over de weg en zien overal koffers liggen. “Ik heb de separatisten daar gevraagd de bagage te bergen. Ik had de indruk dat ze aan dit verzoek zouden voldoen.” Van Vliet staat de pers te woord en gaat daarna terug naar de trein. Maandagmiddag 21 juli loopt ten einde. De vrachtwagen arriveert ook bij de trein en de laatste *bodybags* worden in de trein geladen, waarna separatisten ook de laatste wagon verzegelen.

Rebellenleider De afspraak is dat de trein naar Marioepol of naar Charkov zal gaan. Maar er ontstaan problemen. Volgens de separatisten ligt het treinstation van Donetsk onder mortiervuur en ze willen opnieuw onderhandelen over de voorwaarden waaronder de trein mag

vertrekken. “We moesten dat accepteren”, zegt Van Vliet. Dus gaan ze wederom in konvooi naar Donetsk voor een afspraak met Alexander Borodai, de leider van de separatisten. Die afspraak staat gepland om 19.00 uur in het hotel. Omdat het

allemaal zo snel gaat, heeft Van Vliet geen contact met de SGBO of het thuisfront. “Ik heb vooraf nog wel een sms gestuurd naar de ambassade met de stand van zaken”, zegt Van Vliet. Uiteindelijk verschijnt Borodai om 21.00 uur. “We zaten in een vergaderzaal en ineens komt hij binnen, met vier lijfwachten met bivakmutsen en kalasjnikovs.”

Diplomatie Gaande het gesprek blijkt dat de communicatie tussen de separatisten en de Oekraïense regering het struikelblok is. De trein moet vanuit het oorlogsgebied naar het veilige deel van Oekraïne. En omdat de twee strijdende partijen niet met elkaar praten, is het lastig afspraken maken. Terwijl de diplomatie op hoog niveau op gang komt, vertelt Van Vliet aan Borodai dat het van belang is snel te beginnen met de identificatie en dat hij als rebellenleider de macht heeft om de trein te laten gaan. Om 03.00 uur worden de Nederlanders gewekt en door de separatisten naar het station van Donetsk gebracht. Daar staat de trein, die kennelijk is overgebracht van Torez naar Donetsk. Ze mogen instappen en dan zal de trein vertrekken. “Achteraf vind ik dat de grootste gok die we genomen hebben”, zegt Van Vliet. “De separatisten waren ook

>>



De Nederlandse politiemensen inspecteren de rampplek.

>> redelijk nerveus, om niet te zeggen bang. Er waren heel veel sluipschutters rond dat station. Maar we zijn bij de trein gekomen, waarna ik wat documenten heb ondertekend voor de overdracht."

Militairen Er is een vijfde wagon aan de trein gekoppeld met banken voor de teamleden. Onverwacht blijken ook nog veertien Maleisische onderzoekers in de wagon te zitten. De trein komt in beweging zonder dat de inzittenden de bestemming weten. "We hadden contact met een *operation room* van de BSB in Nederland", zegt Van Vliet. "Ieder kwartier gaven we het GPS-coördinaat door. Dat konden we bepalen aan de hand van mijn telefoon." Daaruit blijkt dat de trein inderdaad richting Charkov gaat. Tijdens de rit maken de inzittenden nog een angstig moment mee. De trein stopt, er wordt van de buitenkant met wapens op de deur gebonkt en dan stormen er militairen binnen. Tot opluchting van het gezelschap blijken het Oekraïners te zijn, die de trein verder zullen beschermen.

Debriefing Dinsdag 22 juli om 13.00 uur arriveert de trein dan eindelijk in Charkov, waar hij wordt opgewacht door het team van Noud Schuurin en de circa vijftig leden van de diverse internationale *Disaster Victim Identification* teams. Verder lopen er ook nog ongeveer honderd Oekraïense militairen, brandweermensen, leden van de ministerraad en de lokale pers over het terrein. "We hebben een minuut stilte gehouden en gewacht tot alle buitenstaanders weer vertrokken waren", zegt Schuurin. "Vervolgens zijn we begonnen met werken."

Van Vliet en zijn twee kompanen daarentegen zijn aan het eind van hun Latijn. Ze worden naar een hotel gebracht, slapen een paar uur en houden met zijn drieën een debriefing. Hun missie zit erop, waar die van Schuurin en zijn team begint.

Repatriëring In de uren voor de aankomst van de trein is de voormalige tankfabriek ingericht voor de repatriëringsmissie.

'Het was een samenspel'

Terugblikkend op zijn ervaringen in Oekraïne zegt Peter van Vliet: "Daar stond ik dan, een ongewapende politiemann uit Utrecht te onderhandelen met zwaar bewapende, onberekenbare rebellen." Maar hij kreeg wat hij verlangde.

"Ik handelde uit mijn hart", blikt hij terug. "Ik verkeerde in een soort roes. Ik dacht er niet aan dat ik onder een vergrootglas lag van de hele wereld. Die druk voel ik nu vreemd genoeg wel, als ik eraan terugdenk. Ik had totaal de verkeerde dingen kunnen zeggen. Maar achteraf ben ik supertrots en

gelukkig dat het goed is afgelopen."

In Oekraïne verkeerde Van Vliet in een voortdurende adrenalinerush en moest hij constant schakelen en anticiperen op totaal onverwachte gebeurtenissen. Voor wat hij allemaal meemaakte, bestaan geen protocollen.

Rust Bij thuiskomst kreeg Van Vliet hulp van het sociaal medisch team van Defensie, vergelijkbaar met het bedrijfsopvangteam van de politie. Hij had er veel baat bij. "Zij hebben me echt weer tot rust gebracht. Ik heb mijn ervaringen een plek kunnen geven en heb ook veel gesproken met mijn gezinsleden. Zij zijn

De loods is een meter of honderd lang en dertig breed. Samen met de vier deelprojectleiders bekijkt Schuurin wat allemaal nodig is om zo efficiënt en zorgvuldig mogelijk te kunnen werken. De Nederlandse delegatie heeft al wat lijkkasten meegenomen en beperkt materiaal. "Maar we wisten nog steeds niet wat er precies op ons af kwam", zegt Schuurin. Via de officier Veiligheidsregio van Defensie komt hij in contact met de Oekraïense veiligheidsofficier. "Die man heeft ons erg goed gefaciliteerd met de nodige materialen, zoals stoelen, tafels, tenten voor wie buiten moest werken en ventilatoren voor binnen. Kortom, alle zaken die we zelf niet hadden. We hebben echt perfecte medewerking gekregen."

Vastleggen In de bloedhitte gaan de mannen aan de slag in hun witte pakken. Schuurin vraagt een Amerikaan erop toe te zien dat ze ieder uur een liter water drinken. Vanwege de enorme politieke druk is het team inmiddels uitgebreid naar 165 leden, bestaande uit specialisten van Europol en Interpol, de lokale politie, een gerechtelijk patholoog, het openbaar ministerie, douane, ambulancemedewerkers, verpleegkundigen, veel brandweer-

lieden en een extra team medewerkers van de politie uit Maleisië. Afgezien van enkele uren slaap zijn zij onafgebroken in touw. Een gemiddelde werkdag beslaat achttien uur.

Eerst wordt de trein helemaal gecontroleerd op veiligheid en maakt de politie foto's van de verzegelingen. Na een temperatuurmeting worden de bodybags uit de trein gehaald en op een brancard naar de loods gebracht. Daar worden ze gecontroleerd op gevaarlijke stoffen. Vuile lijkzakken worden in schone zakken gedaan en met röntgenapparatuur kijkt men wat er nu precies in de zakken zit. "Het kon zijn dat er bijvoorbeeld delen van het vliegtuig bij zaten", zegt Schuurin. "We wilden exact weten wat er naar Nederland ging." De lijkzakken worden gefotografeerd, inclusief alle papieren en teksten die eraan zitten. "Later bleek dat heel belangrijke informatie", zegt Schuurin. "Bijvoorbeeld de vindplaats van een stoffelijk overschot. Nabestaanden willen het liefst tot op de meter nauwkeurig weten waar hun geliefde is omgekomen. Als je dat goed vastlegt, kun je op die vraag een antwoord geven." Vervolgens worden de lijkzakken geseald in plastic en in lijkkasten gelegd.

toch behoorlijk angstig geweest. Voor mij was het een kwestie van overleven. Ook de aanwezigheid van al die pers vormde een stressfactor. Als ik het moest overdoen, zou ik hetzelfde doen. We hebben die trein daar weg gekregen en de stoffelijke overschotten aan de nabestaanden teruggegeven. Daarvoor deden we het allemaal.”

Nooit eerder Ook Noud Schuur-
ing kijkt met een positief gevoel terug op

zijn tijd in Oekraïne. Zoveel stoffelijke overschotten plus bagage overbrengen naar een ander land voor identificatie en forensisch onderzoek, was nog nooit eerder gedaan. Schuur-
ing: “We hebben veel slachtoffers kunnen identificeren en ik ben trots dat ik daaraan heb mogen bijdragen. Maar hoewel ik het werkproces heb ontworpen, was het een samenspel van alle mensen. De druk was enorm en het moest snel en zorgvuldig, maar het is gelukt. Al is het nog niet klaar natuurlijk.”



Van Vliet staat de internationale pers te woord.

Rouw Op woensdag 23 juli gaan de eerste veertig lijkkasten per vliegtuig naar Nederland. Onduidelijk is hoeveel stoffelijke overschotten het exact betreft. Het is goed mogelijk dat tijdens het bergen incomplete lichamen zijn samengevoegd. Het is een dag van nationale rouw als het vliegtuig in Eindhoven arriveert. Peter van Vliet is met het toestel mee naar Nederland gevlogen. Vanuit de cockpit ziet hij de ceremonie.

De volgende dagen landen nog drie vliegtuigen met lijkkasten. Op zondag 27 juli keert Van Vliet terug naar Charkov om het team waarmee hij op vrijdag 18 juli naar Oekraïne was vertrokken, op te halen. Al deze collega's hebben uiteindelijk geholpen bij het gereed maken van de stoffelijke overschotten voor repatriëring. Ook Schuur-
ing en zijn collega's vliegen mee naar Nederland.

Bijdragen Tijd om uit te rusten is er nauwelijks. Er staat nog een trein met bagage en wat brokstukken in Charkov. “Die wilden we ook hier hebben, omdat die konden bijdragen aan het identificatieproces en de opsporingsdoeleinden”, zegt Schuur-
ing. Hij krijgt de opdracht een team samen te stellen om de goederen naar Nederland te transporteren. “Dat proces heb ik op dezelfde manier ingericht, met dezelfde deelproces-
sen”, zegt hij. “Ook heb ik weer dezelfde mensen van over de hele wereld benaderd. Zij wisten immers al wat werd verwacht.”

Op 30 juli vliegen Schuur-
ing en zijn Nederlandse collega's – onder wie ook Peter van Vliet – opnieuw naar Charkov, waar alle benodigde manschappen alweer klaar staan. En dan begint hetzelfde proces van fotograferen, controleren op gevaarlijke

Waardering Zowel Van Vliet als Schuur-
ing prijst de lokale bevolking en reddingswerkers voor hun hulp en inzet. “Petje af voor de wijze waarop zij de lichamen hebben geborgen”, zegt Schuur-
ing. Van Vliet beaamt: “Met hun kennis en middelen hebben ze fantastisch werk gedaan. In de pers heb ik een statement gemaakt: ‘*They did a hell of a job in a hell of a place*’.

En dat meen ik oprecht. Ik heb kort met wat lokale mensen gesproken en zij hebben echt verschrikkelijke dingen meegemaakt. En als je dan ziet hoeveel stoffelijke overschotten zij zonder bescherming en hulpmiddelen hebben geborgen, verdient dat alleen maar waardering.”

stoffen, verpakken, waarmerken en inladen. “Uiteraard is een stoffelijk overschot iets anders dan een koffer, maar de werkwijze was gelijk”, zegt Schuur-
ing. “We moesten ook door het Oekraïense juridische protocol heen. We konden die spullen natuurlijk niet zomaar meenemen.” Wel is de tijdsdruk ditmaal een stuk minder. Na twee weken is alle dan verzamelde bagage verwerkt. Op 14 augustus vliegen Schuur-
ing, Van Vliet en hun collega's huiswaarts. Twee weken later vliegen zij wederom voor veertien dagen richting Charkov, puur om vinger aan de pols te houden.

Tot maanden na de ramp bleven Nederlandse politiemensen in Oekraïne, om zodra dat mogelijk was verder te kunnen zoeken en bergen. Zo begon medio november een team met de berging van de wrakstukken van het vliegtuig. Daarbij werden opnieuw menselijke resten en persoonlijke bezittingen gevonden en veilig gesteld.

Erik.van.der.veen@politieacademie.nl

Voor meer informatie:

PKN > Forensische opsporing > FO PD
maatwerk plus > FO stoffelijk overschot



*'Twintig uur
voorbereiden
voor een paar
uur zoeken'*

‘Vooral heel veel praten’

Joop de Schepper vertrok een week na de crash van de MH17 naar Charkov als *convoy commander* van de repatriëringsmissie. ‘Wij hadden vooral met de separatisten bij de slagbomen te maken.’

Joop de Schepper is in Nederland plaatsvervangend hoofd Landelijk regieteam en voormalig korpschef Zaanstreek-Waterland. Ongeveer een week na de crash van vlucht MH17 vertrok hij naar Oekraïne als plaatsvervangend missiecommandant. “Ik hoorde het bericht over de crash op donderdagavond 17 juli via de media. Zondag werd ik benaderd of ik maandag in Driebergen kon zijn om de informatieknop van de SGBO MH17 te leiden. Net zoals ik eerder dit jaar bij de Nuclear Security Summit heb gedaan. Dinsdag leidde dat tot het verzoek om naar Oekraïne af te reizen. Ik was de vooruitgeschoven post van de SGBO onder de algemeen commandant, om de politieactiviteiten te regelen. Vrijdag 25 juli vertrok ik vanaf Eindhoven naar Charkov, in gezelschap van een aantal Australiërs die inmiddels ook waren gearriveerd.”

Ongewapend “Op het moment dat ik in Oekraïne aankwam, was net besloten tot een gecombineerde missie van politie en Defensie. Vanwege de oorlogssituatie in Oekraïne was het heel belangrijk dat de missie een politie-uitstraling had en dat wij ongewapend zouden werken. Wij waren daar ook voorstander van. Ten eerste waren er al genoeg redenen voor misverstanden en ten tweede hadden onze wapens toch niet veel uitgericht in de situatie daar. Defensie was leidend in de missie, de politie deed de vakinhoudelijke kant. De Brigade Speciale Beveiliging (BSB) van de KMar begeleidde en beveiligde de missie. Militairen zijn toegerust om langdurige missies te doen. Ze hebben veel ervaring met zaken als bijvoorbeeld de logistiek. Goederen en voorzieningen die ze niet zelf meenemen, kopen ze ter plaatse in. Ze leggen contact met de lokale bevolking om bijvoorbeeld auto's te huren en maaltijden te leveren.”

SGBO

De Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden rond de MH17 had als opdracht: sturing geven aan de identificatie en repatriëring van de stoffelijke overschotten en het strafrechtelijk onderzoek naar de toedracht, de waarheidsvinding. De volgende knoppen van het SGBO-model waren actief:

- Algemeen Commandant
- Communicatie
- Opsporingsexpertise
- Bewaken en Beveiligen
- Opsporing
- Informatie
- Ondersteuning
- Bestuursondersteuning
- Commandant oekraïne
- Defensie/politie operations

Ondersteuning “Het was echt nodig dat er een ondersteunende staf kwam. Vooral de eerste dagen hadden veel gevergd van de Nederlandse politiemensen die vanaf het begin ter plaatse hadden gewerkt (zie de reconstructie eerder in dit blad, red.) In het begin waren de werkomstandigheden primitief en moesten zij veel zelf regelen. Toen wij hen konden ondersteunen, konden zij slapen

terwijl wij de logistiek regelden en de OVSE de onderhandelingen voerde met de strijdende partijen. Als staf waren wij er ook om de zoekactie en de politiek-bestuurlijke kant bij elkaar te brengen. De Nederlandse regering wilde geen direct contact met de separatisten, vandaar de bemiddeling van de OVSE. Daarom konden we bijvoorbeeld ook niet via Rusland naar de crash site. Achter de schermen speelden de VN en Rusland natuurlijk ook een grote rol. Maar wij hadden vooral met de separatisten bij de slagbomen te maken, om bij de crashsite te kunnen komen.”

Charkov “Voordat we naar de crashsite konden, zijn we eerst een week in Charkov geweest om alles voor te bereiden. Daar hebben we accommodatie geregeld in hotels en een hangar gehuurd voor alle spullen. Van Charkov was het nog vier uur rijden naar de crashsite. Halverwege ligt Soledar, waar we een forward operating

base inrichtten, zoals Defensie dat noemt. In Soledar was één gebouw met bedden en sanitair. Daar sliepen de onderzoekers. Alle anderen sliepen op legerbedjes en stretchers in onder andere het gemeentehuis. In het gemeentehuis was ook de operation room, met op het dak de schotels van Defensie. Defensie had er een kantine laten inrichten door lokale bevolking en cateraars ingehuurd, aangevuld met rantsoenen van het leger. Elke twee dagen gingen de onderzoekers een dag en nacht terug naar Charkov om bij te komen. De BSB begeleidde dat steeds.”



Forensisch onderzoekers zoeken naar stoffelijke overschotten en persoonlijke bezittingen op de rampplek.

>> **Checkpoints** “Soledar ligt anderhalf uur rijden buiten door separatisten bezet gebied, de crashsite lag in separatistengebied. We moesten dus steeds door hun checkpoints. Elke dag stonden we een soort motorkapoverleg te doen met mannen met bivakmusten over waar we wel en niet heen mochten. Mijn functie als convoy commander was te zorgen dat de politiemensen hun werk konden doen. Dat betekende vooral heel veel praten; soms waren we twintig uur aan het praten om een paar uur te kunnen werken. Elke avond maakten we een zoekplan voor de volgende dag, terwijl de zoekers lagen te slapen. En de OVSE onderhandelde 's nachts met de separatisten over wat we de volgende dag mochten doen en met hoeveel man. Regelmatig moesten dus mensen achterblijven. Dat vergde veel flexibiliteit van iedereen. Mensen voelden zich soms ook nutteloos, als ze dagen lang niet konden werken. Maar hun back-up was wel noodzakelijk, om mensen klaar te hebben staan voor als we ineens weer een paar uur mochten zoeken.”

Staakt het vuren “Via de OVSE is op een bepaald moment tussen Oekraïne en de separatisten een staakt-het-vuren afgesproken. De overeenkomst hield in: van 9.00 tot 17.00 uur mochten we zoeken en we mochten geen opsporingshandelingen verrichten. Dat staakt-het-vuren is anderhalve dag goed gegaan, daarna waren er toch voortdurend beschietingen en konden we steeds een paar uur werken. Na die anderhalve dag hebben we nooit meer een hele dag kunnen zoeken. Het is voorgekomen dat we drie uur in de berm hebben liggen wachten terwijl de mortieren over ons hoofd vlogen. De separatisten controleerden ook daadwerkelijk of we ons aan de afspraak hielden. In de eerste dagen konden de politiemensen nog profiteren van

de verwarring en de chaos, maar later werd dat moeilijker. Als we naar een bepaalde plek of langs de stellingen wilden, zeiden de separatisten dat er mijnen lagen. En als we een stuk van het vliegtuig aanraakten, moesten we dat weer neerleggen.”



Defensie vliegt veel eigen materieel in.



De forward operating base in Soledar.

Ervaring “De lokale mensen die spullen verzameld hadden, hebben we ook gesproken. Zij moesten hun verhaal kwijt en daar was tot dan geen tijd en aandacht voor geweest. We hoorden hen niet als getuige, want dat is een opsporings-handeling. Mensen waren onder de indruk van wat er was gebeurd. Ook heb ik gesproken met de leider van de SES, state emergency service, een soort rampenbestrijdingsdienst. Er zijn in dat gebied veel steenkolenmijnen, dus die dienst wordt voornamelijk bemenst door mijnwerkers. Ze oefenen en hebben veel ervaring, want er gebeuren nogal eens ongelukken. Overigens had hun chef – een vent van twee meter – tranen in zijn ogen toen hij vertelde wat ze hadden aangetroffen.



De lokale reddingswerkers borgen veel stoffelijke overschotten.



Oekraïners hebben bloemen neergelegd ter nagedachtenis aan de slachtoffers.

Het beeld in Nederland was dat er een stelletje mijnwerkers door de wrakstukken liepen, maar ze hebben op een effectieve en gestructureerde manier lichamen veilig gesteld. We mochten ook hun kaarten gebruiken, waarop ze hadden aangegeven waar ze hadden gezocht. Dat hielp ons aanzienlijk. In eerste instantie verwachtten we op bepaalde plaatsen nog spullen te vinden, die er niet bleken te zijn. Toen kwamen

we erachter dat zij daar al hadden gezocht. Ze hadden heel nauwkeurig volgens hun maatstaven gewerkt. In Nederland zijn we gewend dat je zoekt met zoekploegen en prikstokken waarmee je een gebied uitkamt. Maar dat is niet mogelijk in een oorlogsgebied en een zoekoppervlakte van 35 vierkante kilometer.”

Zelf zoeken “We hebben van te voren geprioriteerde zoekplekken vastgesteld en met behulp van GPS gingen de onderzoekers die plekken af. We hebben ook zoveel mogelijk terrein opnieuw onderzocht, niet om iets te vinden, maar om uit te sluiten dat er nog iets lag. Ook met honden hebben we gecheckt of er niets had gelegen. We hebben opnieuw menselijke resten gevonden en persoonlijke bezittingen, zoals boeken en agenda’s. De laatste dagen voordat we moesten stoppen in verband met de veiligheid, hebben we pamfletten in het Russisch en Oekraïens uitgedeeld, waarin we mensen vroegen om persoonlijke bezittingen van de slachtoffers en delen van het vliegtuig te komen brengen die zij verzameld hadden. Ook daar kwam kwam respons op. Overigens zijn we als Nederlandse politie ook na juli en augustus steeds in Oekraïne aanwezig gebleven om nieuwe zoekacties voor te bereiden en uit te voeren.”

Maatstaven “De onderzoekers van het LTFO staan internationaal hoog aangeschreven. Ze kunnen goed en snel werken. Maar nu moesten ze heel anders werken dan ze gewend zijn. Zelfs in Tripoli en Faro was het anders, want daar was geen oorlog. Ze konden nu niet volgens hun maatstaven werken. Toch probeerden ze dat zoveel mogelijk wel te doen. Zelfs als niemand kijkt, doen ze alles nog heel netjes om contaminatie te voorkomen en alles goed vast te leggen. Maar ze moesten af en toe water bij de wijn doen, in het kader van de veiligheid. Als je hoort dat er over tien minuten geschoten wordt, werk je niet op je gemak. Bij deze mensen is het wel goed opletten of er niet één lijk te veel voorbijkomt, zoals we dat noemen. Maar ze houden elkaar goed in de gaten, spreken elkaar aan en er is goede nazorg.”

Rosmarijn.zuring@politieacademie.nl

Voor meer informatie:

[PKN > Gevaarbeheersing/CCB > Inzet Officier van Dienst > In SGBG werken](#)

*'Je moet niet alles
op ervaring doen'*

 LTFO

'Snelschaken met twintig tegenstanders'

In Nederland werden de MH17-slachtoffers geïdentificeerd. Arie de Bruyn is operationeel leidinggevende van het LTFO. 'We begonnen om half acht 's ochtends en om half zeven 's avonds wilden ze nog niet stoppen.'

Politiecommissaris Arie de Bruyn is gedetacheerd bij de KMar en daar werkzaam als hoofd Intelligence van de brigade recherche. Verder is hij operationeel leidinggevende van het Landelijk Team Forensische Opsporing. Formeel mag hij vijftien dagen aan deze neventaak besteden. Maar door de ramp met MH17 heeft hij dit maximum al ruimschoots overschreden.

"Het Landelijk Team Forensische Opsporing, en in het bijzonder de afdeling Identificatie, bestaat uit rechercheurs die dermate alert zijn dat we elkaar meteen informeren als er iets speelt. Donderdag 17 juli kreeg ik rond 17.00 uur al het eerste telefoontje dat er iets mis was. Ik heb even afgewacht en ben rond 18.30 uur naar Schiphol gegaan voor overleg. We hebben ons als de Vaste Kern Leidinggevendens verzameld in het gebouw van de luchtvaartpolitie. Daar hebben we besproken wat we konden verwachten. Maar er was niet veel duidelijk. Feitelijk was de vraag meer: wat gaan we morgenochtend doen? De eerste uren is alles nog zo onoverzichtelijk. Mijn ervaring is dat je beter wat afstand kunt nemen en even afwachten zodat je het goed kunt regelen, in plaats van er meteen er op te duiken."

Scenario's "We hebben een aantal scenario's besproken. Wie er eventueel naar Oekraïne zouden afreizen en de invulling daarvan. Het was vooral een voorbereidend en oriënterend gesprek, zoals gebruikelijk bij een ramp waarbij mogelijk Nederlanders zijn overleden. Die avond stegen de cijfers over het aantal Nederlandse slachtoffers, dus we wisten snel dat we een rol gingen spelen in het hele proces. We hebben enkele mensen verteld dat ze mogelijk in het team zouden komen, maar de meesten realiseren zich dat natuurlijk

zelf al. Als teamleider heb je vaak meer werk aan het organiseren van het enthousiasme, dan aan het vinden van teamleden. Je moet de collega's bij wijze van spreken eerder tegenhouden. Die nacht lag ik om 3.00 uur in mijn bed, met de afspraak dat ik de volgende ochtend om 7.00 uur weer in Driebergen zou zijn."

Tripoli "Vrijdag hebben we waar mogelijk knopen doorgehakt over de opschaling. Bijvoorbeeld wat betreft de familierechercheurs. Als er zoveel slachtoffers zijn, weet je dat je veel familierechercheurs nodig hebt (zie het artikel op pagina 27). Die hebben we gevonden via de coördinatoren van de eenheden. Ook hebben we de veiligheidssituatie in Oekraïne besproken. En wederom de vragen gesteld: hoe gaan we erheen, met wie en waarmee moeten

we rekening houden? We hebben steeds de risico's afgewogen. Bij de vliegcrash in Tripoli is destijds ook overwogen alle stoffelijke resten deze kant op te halen. En dat gold eveneens voor Oekraïne. Het was te onveilig de stoffelijke overschotten daar te bergen en te onderzoeken. Zelfs in Kiev bleek de veiligheidssituatie voor buitenlandse politiemensen twijfelachtig. Onze

overweging was: hier kunnen we het veilig en goed doen. Met de nodige diplomatie bleek het mogelijk de lichamen naar Nederland over te brengen (zie de artikelen eerder in dit blad, red)."

Snelschaken "Ik ben zelf in Nederland gebleven. Mijn rol was vooral een coördinerende: ervoor zorgen dat alles klaar was. Ik heb zaterdagochtend bijvoorbeeld met mensen van de luchtmacht overlegd hoe we de lichamen hier konden krijgen als ze vrijgegeven zouden worden. Er kwam van alles op me af, bijna dag en nacht vanwege het tijdsverschil met Oekraïne. Ik zeg bewust niet dat je wordt geleefd, want dan zou je het niet meer in de hand hebben. Het is als snelschaken met twintig tegenstanders. En dan ook nog op verschillende spelborden: het ene moment moet je een ministerie adviseren en daarna een loodgieter vragen een leiding aan te leggen. Maar in al die jaren hebben ik en de mensen met wie ik samenwerk natuurlijk wel routine gekregen. Dat is tegelijkertijd een valkuil. Als je bijvoorbeeld een situatie herkent die zich ook voordeed na de tsunami in Thailand en waar het goed ging, dan ben je geneigd te denken dat het nu ook wel goed komt. Maar de

'Routine kan ook een valkuil zijn'

>>

>> tsunami was tien jaar geleden en er woedde geen oorlog. Je moet niet alles op ervaring doen. Dit werk brengt altijd risico's met zich mee. In Enschede was het asbest, in Thailand hadden we een open werkplek met diverse gevaren en vaak komen er bij rampen ook gevaarlijke stoffen vrij. Nu betrof het oorlogsgebied. Maar als het echt te gevaarlijk was geweest, dan hadden we geen mensen laten gaan. Je moet geen mensen offeren."



Het was te onveilig om de stoffelijke resten ter plaatse te onderzoeken.

Vertrouwen "In het weekend hebben we een splitsing gemaakt: een aantal mensen heeft zich gefocust op Oekraïne en ik op de identificatie in Nederland. Ik heb toen ook echt de luiken gesloten voor wat in Oekraïne gebeurde. Als je zelf niet ter plaatse bent, kun je de mensen daar ook niet goed adviseren. Dan moet je op elkaar vertrouwen. Hier was ook genoeg te doen. We moesten een locatie inrichten voor als de stoffelijke overschotten zouden arriveren en er moest een internationaal identificatieteam komen. Het is nooit eerder gebeurd dat stoffelijke overschotten naar een ander land zijn gekomen voor identificatie. Maar het uitgangspunt blijft hetzelfde: je moet het werk organiseren."

NSS "Tijdens de NSS (Nuclear Security Summit, red.) in maart dit jaar hebben we de infrastructuur bij een ramp of aanslag geëvalueerd. En we hadden toen de Korporaal van Oudheusdenkazerne in Hilversum opgebouwd en ingericht voor een mogelijke calamiteit. Na de NSS hebben we gezegd: als er ooit iets gebeurt, moeten we daarop terugvallen. We konden de kazerne redelijk snel inrichten; een hek en bewaking waren er al. Tijdens de NSS hadden we twee straatjes klaarstaan voor identificatie, daar hebben we nu vier van gemaakt. We moesten wel alle voorzieningen en apparatuur laten bezorgen. Maar het was de afdeling Logistiek al duidelijk wat we

wilden, dus zij konden direct aan de slag. We zijn daar maandag mee begonnen."

Plan "We moesten ook de mensen regelen. Het identificatieproces is gestandaardiseerd en we werken volgens internationale richtlijnen. Alle collega's wereldwijd kennen de werkwijze. Het gaat er vooral om dat je de juiste mensen op de juiste plek hebt. Vrijdag had ik al contact opgenomen met mijn Engelse, Belgische en Duitse collega-leidinggevend. We hadden allemaal zo onze belangen, dus ik heb voorgesteld deze te coördineren. De Engelse collega was net op weg naar Oekraïne, maar de Belgische en de Duitse leidinggevende zijn wel deze kant op gekomen en met zijn drieën hebben we het plan gemaakt. We kennen elkaar goed, dus de teams waren hier al bijna voordat we het officiële verzoek deden. Behalve uit België, Engeland en Duitsland zijn er ook experts gekomen uit Maleisië, Australië, Indonesië, Nieuw-Zeeland, Canada en de Verenigde Staten. Dus uit alle landen die slachtoffers te betreuen hadden. Dat is een bewuste keuze geweest. Zo was het door de korte lijnen in al die landen ook meteen duidelijk hoe het ervoor stond. Dat heeft een hoop ruis voorkomen."

Betrokken "De eerste drie weken hadden we 200 tot 250 man die de identificatie deden. Met de ondersteunende diensten meegerekend, hebben we wel meer dan vijfhonderd mensen gelijktijdig in en om de kazerne gehad. Iedereen werkte goed samen. We zijn allemaal experts en alle DVI (*Disaster Victim Identification*, red.) commandanten kennen elkaar goed. Op 22

juli, de dag voordat de eerste kist binnenkwam, hebben we 's morgens een briefing gehad. We hadden ervoor gekozen de landen aanvankelijk met hun eigen team te laten werken, maar ik hoopte dat iedereen al snel door elkaar heen zou samenwerken en zijn eigen plek vinden. Zo groot is deze wereld niet en een aantal mensen kende elkaar ook al. De eerste lijkis-

ten zijn door Nederlandse collega's in ontvangst genomen, terwijl de anderen stonden toe te kijken. De volgende ochtend vroegen de commandanten van de andere DVI's of zij bij de volgende ontvangst ook betrokken konden worden. Toen dacht ik: oké, dan zijn we nu al één geheel."

Schouw "Identificatie is feitelijk een lijn die je afloopt. In dit geval was het iets lastiger in verband met het strafrechtelijk onderzoek. De collega's van de opsporing deden eerst een schouw voordat wij aan de identificatie begonnen. Vervolgens was het een zaak van goed fotograferen en vastleggen. Dan gingen de lichamen naar collega's van dacty, daarna werden de lichamen beschreven: uiterlijke kenmerken en bijvoorbeeld ook mogelijke kleding en sieraden. Vervolgens onderzochten pathologen de

'Op basis van de debriefing stelden we soms processen bij'

lichamen op antropologische kenmerken als leeftijd en namen ze DNA af. Daarna volgden de tandexperts voor de tandstatus. Als afsluiting volgde nog een kwaliteitscheck om er zeker van te zijn dat alle stappen conform de regels waren genomen en dan hadden we een beschreven lichaam.”

Bijgesteld “We zijn niet direct met vier straten gestart, maar begonnen met twee. Je moet het immers ook managen, want je wilt op het einde wel weten wat je hebt gedaan. Zeker als een lijkzak bij wijze van spreken twee of drie stoffelijke overschotten blijkt te bevatten. Dan zit daar een hele registratie aan vast. Dat proces moest eerst goed lopen. Wij hebben er ook bewust voor gekozen niet in ploegendiensten te werken, onder meer omdat er dan geen mogelijkheid is voor reflectie. We begonnen om half acht ’s morgens en gingen door tot een uur of zeven ’s avonds. En dan moest ik ze echt dwingen te stoppen, want ze wilden verder. We hadden iedere avond een debriefing. En soms werden op basis van die besprekingen processen bijgesteld. Zo zijn in één nacht de hele waterleiding en afvoer vervangen, omdat het eerder aangelegde systeem niet goed functioneerde. Ook qua werkproces werden er verbeterpunten ingevoerd. De Indonesische collega’s gaven bijvoorbeeld aan dat zij op een bepaalde manier DNA afnamen. We hebben het daarna op beide manieren uitgevoerd en aan het NFI gevraagd of de nieuwe methode ook effectief was. Dat bleek het geval.”

Familie “Feitelijk is een identificatie een invuloefening. We hebben standaard formulieren waarop je alles kunt invullen. De familierechercheurs doen dat aan de ante mortem kant en de identificatiemensen aan de post mortem kant. Zijn alle vakjes netjes ingevuld, dan heb je een match. Dan moet alleen de identificatieboard - die ditmaal bestond uit vijf personen - nog een definitief oordeel geven. Bij een positieve uitkomst kunnen de familierechercheurs vervolgens de nabestaanden informeren. Binnen drie weken hadden de familierechercheurs ante mortem informatie van alle slachtoffers verzameld. Van bijna alle slachtoffers is DNA beschikbaar gekomen. Over de hele wereld hebben familierechercheurs daarvoor de familie of woningen van slachtoffers bezocht. Er waren heel veel slachtoffers met een dubbele nationaliteit. Dat is lastig, omdat je eerst moet uitzoeken waar je de informatie moet halen. We zijn nu bezig om de laatste stoffelijke resten te identificeren door te trachten er nog een DNA-profiel uit te halen. We hebben inmiddels (op 29-10-2014, red.) 284 stoffelijke overschotten geïdentificeerd. We werken momenteel met



In een lange kolonne rouwauto's worden de stoffelijke overschotten naar Hilversum gebracht voor identificatie.

een man of dertig in de kazerne, want de identificatie is nog niet afgerond.”

Kritisch “Van alle hectiek in de media en de samenleving heb ik weinig meegekregen. Iedereen die ver weg woonde, bleef in Hilversum slapen. Maar ook veel collega's die dichterbij wonen, kozen daarvoor. Want als je 's avonds thuiskomt, zit je ineens in een heel andere wereld. Dan moet je constant omschakelen. Toch kwamen we niet in een tunnel. Als leidinggevend is het ons juist opgevallen dat iedereen ontzettend kritisch was en ook bereid te zeggen: dat moeten we beter of overdoen. We versterkten elkaar. Maar daarbij moet je wel oppassen dat je niet doorslaat, waardoor het proces stagneert. Als leidinggevend van de DVI's hadden we dagelijks overleg om te zien of alles goed liep, qua werk en op emotioneel vlak. We benadrukten steeds dat iedereen op zichzelf moest letten, maar ook op zijn maatje.”

Oefenen “Al met al kijk ik met een goed gevoel terug. Het is een voorrecht om met zoveel experts van over de hele wereld te werken. Twee jaar geleden was ik in New York voor een bijeenkomst met vakgenoten. Burgemeester Giuliani zei toen over ons werk, dat het maar om een ding gaat: oefenen, oefenen, oefenen. Het moet tussen je oren zitten. De basis is routine en verder moet je voornamelijk bijsturen. Improviseren hoefde niet. We waren voorbereid. En ik vind dat Nederland best trots mag zijn. We hebben toch iets neergezet.”

Erik.van.der.veen@politieacademie.nl

Voor meer informatie:

PKN > Forensische opsporing > FO PD maatwerk plus > FO stoffelijk overschot

‘We zijn nog niet klaar’

Toen twee experts op gebied van mensenhandel het verzoek kregen de verwerking van de bagage in te richten na de ramp met MH17, twijfelden ze geen seconde. ‘Binnen dit onderzoek was het beslag een taak die veel voldoening gaf’

In de dagen na de ramp met de MH17 verscheen een foto in de internationale media van een pro-Russische rebel die op de rampplek een knuffelaapje van een van de slachtoffers omhoog houdt. Een confronterend beeld, maar dat knuffelbeest stond uiteindelijk in Nederland symbool voor het beslagproces van de bagage in Nederland. “Dat aapje is vanuit Oekraïne bij ons beland”, verklaart Dennis Spies, die samen met Danielle Los verantwoordelijk was voor de verwerking van de verzamelde bagage uit het vliegtuig. “Via het aapje kon een slachtoffer worden geïdentificeerd. Daarna hebben de familierechercheurs het knuf-

Operationeel Nooit eerder hadden Los en Spies zich beziggehouden met het beslagproces, behalve in de rol van perceelcoördinator bij grote doorzoekingen. Los is normaal gesproken teamleider van het Flexibel Intelligence en Expertiseteam Mensenhandel binnen de Landelijke Recherche en korpsexpert voor de Landelijke Eenheid op dit onderwerp. Spies is programmanager Mensenhandel voor de Landelijke Eenheid. “Tot het moment dat het vliegtuig neerstortte”, zegt Spies. “Vanaf toen kregen we tijdelijk een heel andere taak. De Landelijke Recherche ging opschalen en er werd ook een taakcommandant beslag gezocht. Vanwege de vakantiepe-



Een commandant van de rebellen houdt een knuffelbeest omhoog dat tussen de wrakstukken lag.

feldier teruggegeven aan de nabestaanden. Het liefst doe je dat natuurlijk zo snel mogelijk, omdat nabestaanden er toch kracht uit kunnen putten. Maar we hebben allemaal het geduld kunnen opbrengen om daarmee te wachten tot het hele proces was doorlopen. Hoewel het aapje inmiddels alom bekend was, hebben we het net zo zorgvuldig behandeld als alle andere stukken.”

riode waren veel mensen afwezig en er werd veel gevraagd van de overige collega's. Danielle en ik waren beschikbaar om het beslagproces in te richten. We zijn beide erg operationeel ingesteld, dus we hebben de handschoenen opgepakt.” Vaak wordt het beslagproces gezien als een ondankbare taak, volgens Los. Terwijl het juist kan bijdragen aan het bewijs. “Deze taak gaf veel voldoening in de

nasleep van de ramp. Het is niet ons dagelijks werk, maar in zo'n crisissituatie hoef je er niet over na te denken als het verzoek komt. Het heeft veel indruk gemaakt."

Goederen Het was *learning on the job* in optima forma. Op donderdagmiddag 24 juli kregen Los en Spies te horen dat zij de maandag erop de procesbeschrijving voor het beslagproces klaar moesten hebben. "Toen wisten we alleen dat het om een trein-wagon vol goederen vanaf de crashsite ging", zegt Spies. "Zowel bagage als brokstukken. Dus we dachten aan een locatie waar een trein kon komen en waar we rustig konden werken. Bijvoorbeeld een defensierrein bij Amersfoort. Maar uiteindelijk bleek dat de goederen met een vliegtuig naar Nederland zouden komen." Spies en Los zochten contact met collega's die in het verleden ervaringen hadden opgedaan met bagagebeslag, zoals bij de ramp met Turkish Airlines in 2009. Vervolgens maakten ze een procesbeschrijving. "Heel klinisch gezegd komt het erop neer dat je daarin beschrijft hoe je de aangeleverde goederen zo goed en efficiënt mogelijk wilt behandelen", zegt Spies. "Het specifieke vertrekpunt was natuurlijk het zoeken naar bewijzen."

Los en Spies werkten bij de procesbeschrijving samen met een recherchekundige. "We maakten een onderverdeling in goederen die konden dienen als bewijs, zaken die ondersteunend konden zijn aan de identificatie en overige bagage die we zo goed mogelijk konden overdragen aan de nabestaanden."

Vrachtbrieven Als plaats van handeling werd uiteindelijk gekozen voor een loods op een groot politieterrein van de Landelijke Eenheid. "We hebben bewust geen ruchtbaarheid gegeven aan die locatie en wat we daar deden", zegt Los. "We wilden rustig kunnen werken, zonder druk van buitenaf."

Bij het beschrijven van de plannen gingen Spies en Los uit van een aantal mogelijke scenario's. In het meest optimistische scenario zou alle bagage terugkomen naar Nederland. "Dat scenario hebben we beschreven aan de hand van vrachtbrieven van het vliegtuig", zegt Spies. "We wisten precies wat er aan lading, bagage en passagiers in het vliegtuig zat en dus ook wat we maximaal aan goederen konden verwachten." Het andere uiterste was dat er helemaal geen bagage terug zou komen naar Nederland, bijvoorbeeld omdat alles was verbrand of omdat er geen toestemming van de lokale autoriteiten zou komen.

Handbagage Uiteindelijk kwam er op 7 augustus één lading binnen met tien kuub aan goederen die inmiddels is verwerkt. Op 21 oktober arriveerde een tweede vlucht met elf boxen. Ditmaal met veel kleine goederen en stukken kleding, verbrand en (samen) gesmolten. Later kwamen er nog meer goederen. Spies en Los hadden in eerste instantie meer verwacht. "We waren ingericht op ongeveer zeventig procent", zegt Los. Het grootste deel van de eerste goederen betrof handbagage. Spies: "Dat is logisch, want in de handbagage vind je de meeste voorwerpen die kunnen bijdragen



Collega's uit het hele land beschreven en administreerden alle goederen nauwkeurig.

aan de identificatie. En daar lag in eerste instantie de prioriteit bij het zoeken en bergen op de crashsite."

Aanmeldingen De goederen waren in Charkov al beschreven, verpakt en onderzocht op explosieven, radioactiviteit en andere gevaarlijke stoffen. Ze zijn van vliegveld Eindhoven met een vrachtwagen van Defensie onder politiebegeleiding naar de loods gebracht en daar nogmaals op veiligheid onderzocht. Daarna begon de daadwerkelijke verwerking van alle bagagestukken. Dat werd vijf dagen lang gedaan door ongeveer dertig tot veertig collega's van uiteenlopende afdelingen uit het hele land, die zich als vrijwilliger hadden gemeld. Het aantal meldingen lag overigens nog veel hoger, maar niet iedereen was nodig. "Het was uiteindelijk een heel divers gezelschap, afkomstig uit alle geledingen van de politie", zegt Los. "Maar vanaf de eerste dag was er een enorme saamhorigheid en betrokkenheid. Men wilde graag een bijdrage leveren."

Straten Gekleed in witte pakken en voorzien van mondkapjes waren de collega's non stop bezig alle goederen uit de tien bakken van één kuub stuk voor stuk uit te pakken, te beschrijven, te voorzien van identificatienummers en barcodes, te fotograferen en ten slotte te administreren. In de loods waren drie straten ingericht, elk voorwerp ging door elke straat. In een van de straten werd gekeken naar goederen die mogelijk als bewijs kunnen dienen in een eventueel strafproces. Er was een straat waar de nadruk lag op goederen die ondersteunend konden zijn aan de identificatie en als laatste een straat waar politiemensen met een tactische blik keken of een voorwerp wellicht nog van andere waarde kon zijn. Iedere straat had zijn eigen taakcommandant. "Bij de identificatie van de stoffelijke overschotten in Hilversum, werkten ze ook met de triage van bewijs, identificatie en overdracht" zegt Los. "Dat werkte goed

>>

>> en dus hebben we dat geprobeerd na te bootsen. In de identificatiestraat stonden bijvoorbeeld collega's van het Landelijk Team Forensische Opsporing en in een andere straat stonden bomexperts specifiek te kijken naar goederen, met name brokstukken, die mogelijk als bewijs konden dienen", vertelt Spies. "En eromheen liepen twee veiligheidsadviseurs die keken of we wel gezond en veilig werkten. Het hele complex was daar ook op ingericht, met groene zones, rode zones en oranje zones."

Tactisch bewijs Medewerkers van de afdeling Data Entry van de Landelijke Eenheid hebben een database gebouwd waarin alle goederen zijn geadmineistreerd. "Zij zijn eraan gewend om grote bulken aan informatie te verwerken", zegt Spies. "Dat hebben ze zo goed gedaan dat het zelfs mogelijk bleek ten behoeve van de identificatie spullen terug te vinden van personen van wie het lichaam nog niet geïdentificeerd was." Uit het totale beslag zijn behalve goederen die ter identificatie kunnen dienen - zoals paspoorten, foto's of dragers van DNA - ook goederen gevonden die mogelijk kunnen dienen als tactisch bewijs. Die stukken zijn naar het NFI gebracht, terwijl de identificatiemiddelen naar het LTFO gingen. "Maar we onderzoeken ook alle aangetroffen gegevensdragers. Die kunnen een heleboel informatie bevatten."



Alle goederen zijn geadmineistreerd in een database, gebouwd door medewerkers van de afdeling Data Entry van de Landelijke Eenheid.

Nabestaanden Het grootste deel van de bagage bleek voor het verdere onderzoek niet van belang en is overgedragen aan een reinigingsbedrijf, dat is ingehuurd door Malaysia Airlines. Daar worden de goederen uiterst zorgvuldig zoveel mogelijk opgefrist, schoongemaakt en in de oude staat hersteld. "Zij werken eigenlijk op dezelfde wijze als wij, maar met een andere doelstelling", zegt Spies. "Alles wordt gefotografeerd, gecatalogiseerd en op een website geplaatst waarvan alleen nabestaanden de inlogcode krijgen.



Gegevensdragers kunnen nog informatie bevatten en emotionele waarde hebben voor de nabestaanden.

Zij kunnen aanspraak maken op een goed en dan wordt onderzocht of dat terecht is."

Er is bewust voor gekozen geen goederen voortijdig over te dragen. "Alles is bij ons in beheer gebleven tot het hele proces was afgerond. Pas daarna is het gelijktijdig overgedragen aan het reinigingsbedrijf", zegt Spies.

Studieboeken Voor de families van de slachtoffers kan elk aandenken een enorme emotionele waarde hebben. Ook voor

de emoties van de medewerkers was absoluut plaats. Er werd dagelijks gebriefd en collega's van het bedrijfsopvangteam stonden voor hen klaar. Los en Spies benaderden de enorme klus vooral zakelijk. "De hele wereld keek toch mee", zegt Los. "En er was behoorlijke druk. Pas toen de rust was weer-gekeerd, kwamen we aan dat aspect toe." Op bepaalde momenten kwam het allemaal wat dichterbij. "Onder de slachtoffers was ook een politiemann", zegt Spies. "We zagen zijn studieboeken voorbijkomen. Dat is heftig."

Gereed Ook veel spullen die voor de identificatie naar Hilversum gingen, zijn overgedragen aan de nabestaanden. Inmiddels zijn er ook weer nieuwe goederen binnengekomen, na de bergingsoperatie in november. "We zijn

nog niet klaar. Alles kan bijdragen aan de bewijsvoering. En als je nabestaanden iets tastbaars kunt teruggeven, kan dat helpen bij de verwerking van alle verdriet en ellende."

Erik.van.der.veen@politieacademie.nl

Steun voor nabestaanden

Familierechercheurs uit alle eenheden staan de nabestaanden bij van de slachtoffers van MH17. Ze vormen een belangrijke schakel tussen de instanties en de getroffen families. De eerste weken verzamelden de familierechercheurs ook de gegevens van de slachtoffers ter identificatie.

“In de eerste berichten die ik hoorde, was sprake van zo’n 25 slachtoffers. Ik heb zelf een keer tijdens het hoogseizoen in een vliegtuig van Malaysia Airlines gezeten met vluchtnummer MH17, dat op hetzelfde tijdstip naar Maleisië vloog. Ik besepte dat er veel Nederlanders aan boord moesten zijn, onder wie kinderen. Daarom heb ik meteen onze coördinator familierechercheurs ge-sms’t dat ik stand-by stond.” Tim Schoonderwaldt is sinds drie jaar familierechercheur, naast zijn dagelijkse werkzaamheden bij de jeugd- en zedenpolitie van Amsterdam.

De eerste familierechercheurs werden al kort na de ramp opgeroepen, onder wie Schoonderwaldt. Het was de eerste keer dat hij een ramp van een dergelijke omvang meemaakte. “Het LTFO (Landelijk Team Forensische Opsporing, red.) hield een briefing bij de Landelijke Eenheid in Leusden. We kregen de procedures te horen en wat er verder van ons verwacht werd. Vrijdag 18 juli waren er al zo’n zestig familierechercheurs voor de eerste bijeenkomst bijeen.”

Langdurig Zo belde George Jaket, de coördinator familierechercheurs van de eenheid Noord-Holland, de eerste familierechercheurs in zijn eenheid direct toen hij het nieuws op de radio hoorde. Jaket: “Vanwege de vakantietijd was maar de helft beschikbaar. Die heb ik allemaal ingezet, veertien man. Zij waren de volgende dag in Leusden. Ik realiseerde me dat dit een langdurige inzet van familierechercheurs zou worden, die veel tijd en energie van hen zou vragen. Toen heb ik in afstemming met mijn eenheidsleiding direct die veertien mensen volledig vrijgemaakt voor hun taak. Dat betekende dat zij andere lopende zaken soms

moesten overdragen. Alle collega’s en afdelingschefs beseften de urgentie en noodzaak en boden volledige medewerking. Er zijn zelfs familierechercheurs die indien mogelijk hun vakantie hebben verzet of aangepast om ingezet te kunnen worden. Dat was mooi om te zien.”

Slachtoffers De familierechercheurs werden niet direct aan een of meer families gekoppeld. Er ging enige tijd overheen

voordat zij dossiers met namen en telefoonnummers kregen overhandigd. Schoonderwaldt: “De nabestaanden van de personen die op de vluchtlst stonden, moesten natuurlijk eerst getraceerd worden. Dat was een flinke klus voor het LTFO. Maar de urgentie was hoog: nabestaanden moesten zo snel mogelijk in contact komen met het LTFO en instanties, via ons. Zodra er persoonsdossiers waren, pakten we die aan,

ongeacht de reistijd.” Later werd dat wat meer gestroomlijnd en kregen familierechercheurs zoveel mogelijk dossiers in of bij hun regio.

Bij de ramp met de MH17 omvatten sommige dossiers hele gezinnen, met drie, vier of vijf slachtoffers. Jaket: “Dat is een grote belasting voor familierechercheurs. Toch kregen zij meerdere dossiers per koppel, omdat we simpelweg in de beginfase niet meer capaciteit hadden. Maar daarbij hebben we wel gekeken naar wat een koppel in onze ogen aankon.”

Uiteindelijk wisten alle eenheden gezamenlijk ruim vijftig koppels beschikbaar te stellen. De veertien familierechercheurs - plus een reservekoppel - van de eenheid Noord-Holland kregen de verantwoordelijkheid voor de dossiers van de nabestaanden van 25 slachtoffers.



Bij de ramp met de MH17 kwamen hele gezinnen om. Mede daardoor was de impact, ook op de familierechercheurs, enorm.

>> **Politie** Schoonderwaldt en zijn collega Saskia Albrink namen de nabestaanden van een gezin onder hun hoede. “Ik belde twee dagen na de crash op en kreeg een bekende van de familie aan de telefoon. Ik stelde mezelf voor als familierechercheur en vertelde dat we hen konden ondersteunen. De eerste reactie was: ‘De politie? Wat heeft die ermee te maken?’ Ik begreep die uitroep wel. Ik heb uitgelegd dat we de schakel zijn tussen het LTFO en nabestaanden, dat we informatie konden geven maar ook juist informatie kwamen halen. Uiteindelijk kregen we een telefoonnummer van een contactpersoon van de familie en diezelfde middag bezochten we de nabestaanden, met lood in onze schoenen. Daarover hebben mijn collega en ik van te voren samen nog gesproken. Dit is toch anders dan wanneer je naar mensen gaat bijvoorbeeld naar aanleiding van

Het eerste en primaire doel van het LTFO was en is identificatie van slachtoffers, aan de hand van het gebit, DNA en/of vingerafdrukken. Daarvoor moesten gegevens worden verzameld bij de nabestaanden, in dit geval ook een taak voor de familierechercheurs. Jaket: “Normaal gesproken is dat de taak van een tactisch rechercheur uit het TGO-team en niet van de familierechercheur. De familierechercheur is vooral de schakel tussen een onderzoeksteam en de nabestaanden en brengt en haalt informatie. In dit geval was dat dus anders. Bij de crash van MH17 had en heeft het LTFO de leidende rol en ligt de prioriteit bij het identificatieproces. Dat moest zo snel mogelijk op gang komen. In mijn eenheid was er een familierechercheur die hiermee ervaring had opgedaan bij het ongeluk met Turkish Airlines.”



De aankomst van het eerste vliegtuig met slachtoffers op Eindhoven. Ook hierbij begeleidden de familie-rechercheurs de nabestaanden.

een misdrijf. Bij deze ramp zijn zoveel doden te betreuren en het leed is zo groot. Hele gezinnen zijn weggevaagd. De maatschappelijke impact is enorm.”

Schakel De familierechercheurs boden de nabestaanden in de eerste dagen veel duidelijkheid en houvast. Schoonderwaldt: “Veel nabestaanden belden steeds met allerlei instanties en werden soms van het kastje naar de muur gestuurd. Wij werden voor hen het aanspreekpunt dat direct contact had met het LTFO, en bij ons kwamen alle officiële berichten vanuit de SGB0 (Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden, red.) binnen. Daarnaast boden we hen structuur, door uit te leggen hoe de overheid zou handelen en hoe het identificatieproces zou verlopen zodra er lichamen en lichaamsdelen werden gevonden. En wat er mogelijk zou gebeuren met persoonlijke bezittingen van de slachtoffers.”

Schoonderwaldt: “Zo moesten we medische gegevens en tandartsgegevens opvragen en we hebben samen met een collega van de forensische opsporing DNA gezocht en verzameld van de slachtoffers, onder andere in hun woningen. DNA van nabestaanden is dan soms niet voldoende, dan wordt er ook nog gezocht naar matchbaar DNA en vingerafdrukken in het huis van die persoon. Daarnaast moesten we via de nabestaanden alle informatie verzamelen waaraan de personen die in het vliegtuig zaten, mogelijk te herkennen waren. Zoals foto’s, kleding, sieraden, en uiterlijke kenmerken als tatoeages en littekens.”

Onrust De eerste dagen kwamen via de media veel onofficiële berichten en speculaties naar buiten. Dat zorgde voor onrust. Schoonderwaldt: “Familielieden wilden weten wat daarvan waar was. We moesten die berichtgeving zoveel mogelijk relativeren. Maar met

name de berichten en beelden van treinen die niet weg mochten en van plundersaars, maakten het voor de nabestaanden veel erger. We probeerden hen zo goed mogelijk te informeren. Onze opdracht was om ons aan de officiële berichtgeving te houden. Die informatie was gecheckt en dus betrouwbaar (zie het artikel op pagina 34, red.).

Het LTFO hield iedere morgen een briefing in Driebergen. Jaket was daar de eerste paar weken steeds aanwezig en informeerde zijn familierechercheurs telefonisch zelf over wat er in de briefing naar voren kwam. "Dan hoefden zij niet eerst naar Driebergen te komen, maar konden zij vanuit de eenheid direct naar de families toe."

Centraal De Amsterdamse coördinator familierechercheurs Theo Vermeulen heeft ervaring met dergelijke grote incidenten, door de Amsterdamse zedenzaak en de vliegcrash in Tripoli. Bij de crash met de MH17 nam hij al gauw de landelijke coördinatie van de familierechercheurs op zich, met ondersteuning van de Landelijke Werkgroep Familierechercheurs. Vanaf dat moment liep de informatie niet meer via de eenheidscoördinatoren, maar via een centraal punt. Jaket: "Als er bijvoorbeeld een persbericht aankwam waarvan familieleden op voorhand op de hoogte moesten zijn, ging er een sms-bom naar alle familierechercheurs. Maar ook bijvoorbeeld contacten met het LTFO en het OM werden zo gestroomlijnd. Deze manier van werken gaf veel duidelijkheid. Ik denk dat het goed is dat er structureel een landelijke coördinator familierechercheurs wordt aangesteld, die bij toekomstige ernstige en grootschalige incidenten eensluidende informatie en sturing kan geven."

Voorzichtig Schoonderwaldt: "Het is belangrijk om als familierechercheur overall als eerste van op de hoogte te zijn, zodat je zaken eerst aan familieleden kunt uitleggen voordat die openbaar worden gemaakt. Het is een paar keer gebeurd dat dingen naar buiten kwamen die de nabestaanden nog niet wisten. De nabestaanden met wie ik contact had, waren daarvan behoorlijk van slag. Wij als familierechercheurs en ook het LTFO proberen juist steeds in respectvolle en voorzichtige bewoordingen te spreken. En soms kunnen we bepaalde zaken die we weten, niet of nog niet zeggen tegen de nabestaanden. Dan is het vervelend als anderen dat wel doen."

De familierechercheurs begeleiden de nabestaanden naar meerdere bijeenkomsten, waaronder de aankomst van het eerste vliegtuig met slachtoffers op het vliegveld van Eindhoven en de bijeenkomst voor nabestaanden. Schoonderwaldt: "Ik heb bewondering voor de manier waarop alles georganiseerd was. Werkelijk aan alles was gedacht. De media waren keurig afgeschermd van de nabestaanden. Wij hebben daar als familierechercheurs in briefings ook specifiek op gehamerd. Geëmotioneerde mensen willen op zo'n moment niet geconfronteerd worden met media. Ze moeten zich veilig voelen."

Signalen De eerste weken werd veel gevraagd van de familierechercheurs. Jaket: "Ze kregen met emoties te maken en met kritiek richting de overheid, die soms ook heel terecht was."

Schoonderwaldt: "Ik heb veel geleerd, ook over mezelf. Vooral toen we de familie moesten vertellen hoe hun dierbaren waren aangetroffen, vond ik het zwaar. Ik merkte dat ik op bepaalde momenten minder kon hebben, dat ik bij kleine meningsverschillen binnen mijn team heftiger reageerde dan anders. Voor mij waren dat signalen die ik constateerde en evalueerde. Mijn collega Saskia Albrink en ik hielden elkaar goed in de gaten en bespraken na elk bezoek hoe we erin stonden. Een vraag daarbij was: moeten we misschien wat meer afstand nemen? In principe waren we 24 uur per dag bereikbaar, maar we hebben wel aangegeven dat dat gold voor echt dringende zaken die niet tot de volgende dag konden wachten."

Zorg Schoonderwaldt noemt ook de onderlinge verstandhouding met en tussen de andere familierechercheurskoppels. "We hebben een goede band met elkaar en veel oog voor elkaars welzijn. Dat geldt met name ook voor de coördinatoren." Jaket vertelt daarover: "Mijn taak was vooral het organiseren van de zorg voor mijn mensen. Zo heb ik regelmatig contact gehad met het bedrijfsmaatschappelijk werk. Er waren zogenaamde mental check up-gesprekken met de familierechercheurs. En eens in de zoveel tijd stuurde ik de leidinggevenden van de familierechercheurs een mail met de stand van zaken. Regelmatig ook met de opmerking: 'Als ze terugkomen, hebben ze een heel stevige job achter de rug. Besteed daar aandacht aan.' Het zorgtraject is, mijns inziens, een gezamenlijke verantwoordelijkheid. En ik had dagelijks contact met de familierechercheurs zelf. Ik heb veel bewondering voor hen, dat ze zoveel energie voor hun werk kunnen opbrengen terwijl er zoveel op hen afkwam en -komt. Het raakt hen ook. Gelukkig zijn ze heel professioneel en weten ze afstand te houden. Dat was best een zorg die onder de politieleiding leefde."

Afstand Een familierechercheur bouwt een professionele band op met nabestaanden of een slachtoffer, maar is en blijft een politieambtenaar. Dat probeert Schoonderwaldt altijd meteen duidelijk te maken aan de mensen die hij begeleidt, in welke zaak dan ook. "Die professionele afstand moet er wel blijven, ook in dit geval. Natuurlijk ontstaat er toch een bepaalde verstandhouding, maar we blijven onderdeel van de politie en niet van de familie." Langzamerhand wordt het contact nu wat minder. Schoonderwaldt: "We gaan geleidelijk afbouwen in het identificatieproces, maar er is besloten dat we doorgaan in het strafrechtelijk gedeelte naar de toedracht van de crash." Jaket: "Zolang het identificatieproces nog niet ten einde is, blijven de familierechercheurs dit werk zo doen. Bovendien moeten persoonlijke goederen worden teruggegeven. Ik ga er op dit moment vanuit dat ook hier een rol voor de familierechercheurs is weggelegd."

Marielle.den.breejen@politieacademie.nl

Twée onderzoeken naar de ramp



Nederland verricht zowel een technisch als een strafrechtelijk onderzoek naar de crash van de MH17. De OVV doet het technisch onderzoek naar de oorzaak. Politie en het Landelijk Parket sporen samen met andere landen de daders op.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid concludeert dat een groot aantal objecten met hoge snelheid het toestel heeft doorboord.

Vlucht MH17, uitgevoerd door Malaysia Airlines met een Boeing 777-200ER, is onderweg van Amsterdam naar Kuala Lumpur International Airport. Aan boord bevinden zich 283 passagiers - onder wie 196 Nederlanders - en vijftien bemanningsleden. Op 17 juli 2014 om 12.00 UTC (Universal Time Coordinated) stijgt het toestel bij het binnengaan van het Oekraïense luchtruim van 31.000 voet (9,45 km) naar 33.000 voet (10,06 km). De autoriteiten in Kiev hebben namelijk het luchtruim tot 32.000 voet (9,75 km) gesloten voor vliegverkeer vanwege oorlogshandelingen. Kennelijk gaan de autoriteiten ervanuit dat er geen gevaar is voor vliegverkeer bóven 32.000 voet. Om 13.18 UTC (14.18 uur in Nederland) verdwijnt vlucht MH17 van de radar, ten oosten van de Oekraïense stad Donetsk. Het toestel stort neer en de brokstukken liggen verspreid over een gebied van 35 vierkante kilometer. Er zijn geen overlevenden.

Ter plaatse Op 18 juli 2014 zijn Nederlandse onderzoekers van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en het Landelijk Team Forensische Opsporing al in Kiev om te gaan zoeken naar slachtoffers en naar de oorzaak van de ramp. Ongewapende marechaussees zijn mee ter ondersteuning. Maar door de onrust in het rampgebied is de crash site steeds met tussenpozen en op onverwachte momenten toegankelijk voor de onderzoekers en

voor de bergingswerkzaamheden. Half oktober onderzoekt de Oekraïense rampdienst op Nederlands verzoek nogmaals de rampplek. De zwarte dozen, *flight data recorder* en *cockpit voice recorder* zijn eerder al door de separatisten gevonden en uitgeleverd aan een Maleisische delegatie. De recorders blijken intact en er is niet mee geknoeid.

Staten Op dit moment zijn in Nederland twee onderzoeken naar de crash gaande. Een technisch onderzoek en een strafrechtelijk. Het technisch onderzoek wordt verricht door de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV). Dit onderzoek vloeit voort uit artikel 26 van het Verdrag van Chicago en is nader uitgewerkt in Annex 13 van de International *Civil Aviation Organisation* (ICAO). Dat is de overkoepelende burgerluchtvaartorganisatie, die de internationale regels vaststelt voor het vliegverkeer op basis van het Verdrag van Chicago. In Annex 13 is vastgelegd dat de staat waarin het luchtvaartongeluk gebeurt het technisch onderzoek daarnaar verricht, volgens de standaarden die worden uitgegeven door de ICAO. Kan het onderzoekende land het onderzoek niet volbrengen volgens die standaarden (vastgelegd in Annex 13), dan meldt het land aan de ICAO welke standaard het niet kan volgen. Van deze regel wordt in dit geval afgeweken, mede omdat Oekraïne – waar het ongeluk heeft plaatsgevonden – zelf partij is in het conflict. Gezien het grote

aantal Nederlandse slachtoffers is gekozen om het technisch onderzoek onder leiding van Nederland te laten plaatsvinden.

Annex 13 regelt niet alleen wie het onderzoek doet, maar ook welke staten in het onderzoek mogen participeren. Dat zijn bij de MH17 de staat van registratie - en hier ook operator - Maleisië, de staten van ontwerp en productie van het vliegtuig, in dit geval de VS en Groot-Brittannië, en tot slot de staten die dodelijke slachtoffers te betreuen hebben, waaronder Nederland, Australië en Maleisië.

Schade Doel van het onderzoek door de OVV is nadrukkelijk uitsluitend de oorzaak van de crash te achterhalen en herhaling in de toekomst te voorkomen. De schuldvraag komt niet aan de orde. Op 9 september bracht de OVV een rapportage met haar eerste bevindingen naar buiten. Daaruit bleek dat de Boeing 777-200 tijdens vlucht MH17 in stukken was gebroken. De vermoedelijke oorzaak was structurele schade aan het toestel als gevolg van een groot aantal objecten dat met hoge snelheid het toestel had doorboord. Er zijn volgens de rapportage geen aanwijzingen gevonden dat de crash van vlucht MH17 is veroorzaakt door een technisch mankement of door handelingen van de bemanning. De *cockpit voice recorder*, de *flight data recorder* van het vliegtuig en de gegevens van de luchtverkeersleiding wijzen allemaal uit dat vlucht MH17 tot 13.20:03 UTC normaal verliep, maar abrupt eindigde. Bij het uitluisteren van de *cockpit voice recorder* vond de OVV geen aanwijzing dat sprake was van een technisch mankement of noodsituatie. Ook zijn geen waarschuwingstonen in de cockpit gehoord die kunnen wijzen op technische problemen. Er werd geen noodoproep gedaan.

Strafrecht Naast het technisch onderzoek doet Nederland ook een strafrechtelijk onderzoek naar de ramp. Christel Nij Bijvank is parketsecretaris bij het Landelijk Parket, in het cluster Internationale Misdrijven en betrokken bij het strafrechtelijk onderzoek dat vanuit de Landelijke Eenheid van de politie wordt verricht. Nij Bijvank: "Nederland doet een strafrechtelijk onderzoek, omdat er Nederlandse slachtoffers zijn gevallen bij de vlieg-ramp. Het doel van het onderzoek is waarheidsvinding, dus het vaststellen van de feiten, het identificeren van de verantwoordelijken voor de crash en het verzamelen van strafrechtelijk bewijs. De OVV daarentegen doet technisch onderzoek zonder specifieke daders aan te wijzen. Uiteindelijk kunnen wij de conclusies en bevindingen van de OVV wel meenemen in ons onderzoek, maar we kunnen ze niet één op één als bewijs overnemen."

Oorlogsmisdrijven Nederland kent de Wet internationale misdrijven, waarin straffen staan op oorlogsmisdrijven, genocide, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering en gedwongen verdrijvingen. Die wetgeving vloeit voort uit het Statuut van Rome - dat Nederland met 138 andere landen ondertekende - en dat zelf weer voortkwam uit de internationale behoefte om massamoordenaars en oorlogsmisdadigers te berechten. China, Rusland en de VS hebben dit Statuut overigens niet ondertekend. Het Statuut voorziet

Luchtruim

Het conflict tussen Oekraïne, Rusland en de separatisten is niet eenvoudig te duiden, aldus Wouter Oude Alink van de 'Leiden Law School'.

"Formeel is er geen sprake van een oorlog tussen Rusland en Oekraïne. De staat Oekraïne is net als iedere staat soeverein in het eigen luchtruim. Een staat heeft het recht het luchtruim te sluiten om redenen van militaire noodzaak of openbare veiligheid, maar niet de plicht." Dat is geregeld in artikel 9a en 9b van het in 1944 gesloten Verdrag van Chicago. Daarbij zijn 191 landen aangesloten en zeker alle betrokken landen bij de vlieg-ramp. In dit geval heeft Oekraïne het luchtruim gesloten tot 32.000 voet en heeft dat internationaal kenbaar gemaakt via een *Notification to Airmen* (notam). Piloten lezen deze notams voor vertrek. Kennelijk ging men in Kiev niet uit van het gebruik van wapens die boven deze vlieg-hoogte effectief zouden zijn. Toch kozen sommige luchtvaartmaatschappijen er al enige tijd voor om van de gebruikelijke gecontroleerde vliegroute boven Oekraïne af te wijken, andere niet.

Burgerluchtvaart Maar het feit dat een strijdende partij over hoogwaardig luchtdoelgeschut beschikt, wil niet zeggen dat ze die binnen of buiten het oorlogsgebied mag inzetten tegen vliegtuigen van burgerluchtvaartmaatschappijen. In artikel 3 bis van het Verdrag van Chicago erkennen de deelnemende staten dat ze geen wapens mogen inzetten tegen burgerluchtvaartuigen tijdens de vlucht. Dit artikel is in het Verdrag opgenomen na het neerschieten van vlucht KE007 van Korean Air in 1983 door de luchtmacht van de voormalige Sovjet Unie. Het passagiersvliegtuig was, uit koers geraakt, het luchtruim van de Sovjet Unie binnengevlogen. Oude Alink: "Ook dit toegevoegde artikel is geratificeerd door Rusland en Oekraïne. Natuurlijk zijn de separatisten hier geen verdragspartij. Dit geeft ook hen echter geen vrijbrief; volgens het Verdrag van Geneve (1949) moeten strijdende partijen in een gewapend conflict een onderscheid maken tussen civiele en militaire doelen waarbij militaire acties alleen tegen militaire doeleinden ondernomen mogen worden (art 48). Dit geldt ook voor een partij in het conflict niet zijnde een staat. Volgens art 57 moet een strijdende partij al het mogelijke doen om uit te sluiten dat het doelwit mogelijk-erwijs een civiel doelwit is."

onder meer in het Internationale Strafhof in Den Haag. Het strafrechtelijk onderzoek naar de vlieg-ramp wordt echter niet door het Strafhof gedaan. Nij Bijvank: "Het Strafhof doet pas onderzoek naar een dergelijk internationaal misdrijf als de betrokken verdragsstaten daar zelf niet toe in staat zijn, of niet willen vervolgen. In deze zaak is Nederland hiertoe wel bereid, evenals andere betrokken landen."

Daarnaast is er nog de *Convention for the suppression of unlawful acts against the safety of civil aviation* artikel 1, paragraaf 1b. Bij dit Verdrag zijn 188 staten partij. Deze staten verplichten zich op te

>>

>> treden tegen 'geweld tegen vliegtuigen met fatale gevolgen', door hetzij de dader te vervolgen, hetzij deze uit te leveren aan het land waartegen het misdrijf werd gepleegd.

Nij Bijvank: "Door de ondertekening van het statuut van Rome is Nederland verplicht om internationale misdrijven strafbaar te stellen. Wij hebben dat in 2003 gedaan met de Wet internationale misdrijven. De verdenkingen die we nu onderzoeken, betreffen dan ook onder meer oorlogsmisdrijven. Andere misdrijven die van toepassing zouden kunnen zijn, staan gewoon in ons eigen wetboek van Strafrecht, zoals moord en doodslag."

Uploadserver Het strafrechtelijk onderzoek is in volle gang. Nij Bijvank: "Dat we niet bij de crashsite kunnen, betekent niet dat we geen onderzoek kunnen doen. We beschikken straks natuurlijk ook over de resultaten van het forensisch onderzoek op de stofelijke overschotten en later ook op de wrakstukken. Ook doen we onderzoek in open bronnen. De politie heeft een uploadserver geopend - via politie.nl - waarop mensen uit alle landen in de wereld foto's of video's kunnen uploaden van de situatie van of rond de crash. Er zijn intussen honderden foto's en video's binnengekomen." Het onderzoek zelf wordt verricht door politiemensen van verschillende teams waaronder het Team Internationale Misdrijven, de luchtvaartpolitie, het Team High Tech Crime en de forensische opsporing. Die laatste niet te verwarren met het LTFO, dat zich in dit geval uitsluitend bezighoudt met de berging en identificatie van de slachtoffers. Nij Bijvank: "De KMar heeft ook onderzoek gedaan. Bijvoorbeeld een onderzoek op Schiphol om te zien of de veiligheidsprotocollen zijn nageleefd om een ongeluk uit te sluiten of op te sporen. Voor het onderzoek ter plaatse in Oekraïne leunen we vooral op de Landelijke Eenheid die de politiemensen levert. Daarnaast werken we nauw samen met het NFI."

Officieren Het openbaar ministerie gaf onlangs aan dat dit het grootste strafrechtelijk onderzoek is dat ooit in Nederland werd verricht. Nij Bijvank: "Daarmee bedoelen we het grote aantal officieren van justitie, de backoffice en het grote aantal politiemensen dat bij



De OVV doet technisch onderzoek zonder daders aan te wijzen.

het onderzoek betrokken is. Er werken tien officieren aan dit onderzoek. We hebben speciale officieren aangesteld die zich uitsluitend bezig houden met slachtoffers en nabestaanden. Er zijn officieren voor het forensisch onderzoek, voor de internationale contacten. Er zit een officier van justitie in Kiev. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de Afdeling Internationale Rechtshulp van het ministerie van V&J, Eurojust, Defensie, tolken en diplomaten betrokken. Al deze diensten werken samen in dit onderzoek, zeker bij de uitvoering. Waar nodig wordt een en ander gecoördineerd door drie zaaksofficieren. Dat zijn degenen die zich echt met het onderzoek zelf bezig houden."

JIT Maar Nederland is niet het enige land in dit strafrechtelijk onderzoek. Nij Bijvank: "We werken binnen een Joint Investigation Team (JIT) met daarin mensen van politie en OM uit Nederland, Oekraïne, België en Australië. Ook Maleisië neemt deel aan het JIT. Nederland coördineert dat onderzoek. We werken met andere landen samen en ieder land is soeverein. Beslissingen worden dus gezamenlijk genomen. Een Nederlandse officier van justitie kan een Oekraïense politiemans geen opdrachten geven. Het JIT verricht het onderzoek, maar heeft natuurlijk geen aanhoudingsbevoegdheden. Dat blijft aan de lidstaten. Dat is geregeld in het Kaderbesluit van de Raad van Europa inzake gemeenschappelijke onderzoeksteams van 2002. Aanhoudingen gaan altijd volgens de regels van het land waar ze plaatsvinden. Wel kunnen de landen binnen het JIT samen onderzoek doen zonder dat iedere keer een rechtshulpverzoek verstuurd hoeft te worden. Dat werkt veel effectiever en sneller. Zo kunnen we samen opereren op de plaats van de crash."

Hoe dat in de praktijk zal gaan, is zeer de vraag. Ook welk land de vervolging zal doen, is nog niet duidelijk.

Fred.kruijer@politieacademie.nl

Voor meer informatie:

PKN > Internationaal > Rechtshulp > Joint Investigation Teams

PKN > Internationaal > Internationale misdrijven > Oorlogsmisdrijven



Voor het strafrechtelijk onderzoek beschikt het openbaar ministerie over resultaten van forensisch onderzoek, open bronnen en beeldmateriaal van burgers.

'Hectiek is iets anders dan chaos'



Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie geeft op zijn ministerie een persconferentie over de crash van het toestel van Malaysia Airlines.

Direct na de eerste online berichten over een neergestort vliegtuig in Oekraïne startte de crisiscommunicatie. 'We doen al het mogelijke om de communicatie over MH17 zo goed mogelijk te laten verlopen. Ondanks de politieke complicaties, de grote druk en de verschillende belangen.'

Drie kwartier na het bekend worden van de ramp met Malaysia Airlines vlucht MH17 zit de vaste bezetting van het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (zie kader NKC) bijeen. De *war room* bevindt zich op de zevende verdieping van het Ministerie van Veiligheid en Justitie in Den Haag. In totaal omvat het team deze eerste uren circa twintig personen. Een van hen is Jean Fransman, plaatsvervangend Hoofd Persvoorlichting en Beleidspresentatie van het ministerie van Veiligheid en Justitie en binnen het NKC Coördinator pers- en publieksvoorlichting. Ook het Hoofd Communicatie van de nationale politie is aanwezig.

Complicerende factoren Het NKC coördineert alles wat over MH17 bekend wordt gemaakt. De communicatie met nabestaanden, met betrokken instanties, met de media en met de

bewindspersonen. Jean Fransman. "Als bijvoorbeeld de leider van de repatriëringsmissie, Pieter-Jaap Aalbergsberg, aanschoof in de talkshow Pauw, dan bereidden wij dat televisie-interview met hem voor. In principe waren en zijn wij van alle communicatie-uitingen over MH17 op de hoogte."

Bij deze ramp speelt bovendien een aantal complicerende factoren een rol. Het vliegtuig is van een buitenlandse vliegmaatschappij en had 298 mensen met veel verschillende nationaliteiten aan boord. Het toestel is neergestort in oorlogsgebied, door onbekende oorzaak maar vermoedelijk door een aanslag. Dit heeft niet alleen gevolgen voor het bergen van de slachtoffers, hun bezittingen en de resten van het toestel, maar ook voor het strafrechtelijk onderzoek. Uiterste zorgvuldigheid in de communicatie is dus geboden.

>>

Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie

Het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie staat onder leiding van de Directeur Voorlichting van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Verder neemt onder andere deel het hoofd van de Eenheid Communicatie van het Nationaal Crisiscentrum (onderdeel van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid). Vanwege de efficiëntie is elke betrokken organisatie vertegenwoordigd door één persoon.

Het NKC heeft een aantal kerntaken, zoals: de (eerste) voor-

lichtingsstrategie bepalen, de crisiscommissies adviseren over de communicatiestrategie, de pers- en publieksvoorlichting ontwikkelen, coördineren en (deels) uitvoeren. Verder coördineert het team alle communicatieactiviteiten van de overheid en monitort en analyseert het internet, de publieksbeleving en media. De NKC-structuur, bedacht naar aanleiding van de slechte communicatie tijdens de brand bij ChemiePak in Moerdijk, oefent regelmatig met crisiscommunicatie.

Betekenis geven Na de razendsnelle formering van het NKC-team, is de volgende stap snel en adequaat reageren op het nieuws. Mede doordat het team die eerste uren nog niet over veel feitelijke informatie beschikt, wordt de kernboodschap: 'betekenis geven aan de ramp'. Dit betekenis geven is uitsluitend een taak voor bestuurders; zij spreken zich uit in zorgvuldig gekozen bewoordingen, die direct appelleren aan het gevoel van de nabestaanden. Jean Fransman: "Op het NOS Journaal van donderdagavond gaf minister Opstelten direct een statement over de verwachting dat mogelijk veel Nederlandse slachtoffers te betreuren zouden zijn. Dat was het eerste dat op dat moment gezegd kon worden, op basis van wat in het Nationaal Crisiscentrum (zie kader NKC, red.) bekend was. Een enkele reisorganisatie meldde dat er vijf, zeven of misschien wel acht personen bij betrokken waren." Het NCC heeft het overzicht over de aantallen reizigers van allerlei reisorganisaties en later de beschikking over de passagierslijst van de vliegtuigmaatschappij. Op basis van al die feiten stelt het NKC in de eerste uren na de ramp haar boodschap op.

Zonder woorden Maar soms is 'niets zeggen' veelzeggender dan een toespraak of geschreven tekst. Zoals bij de aankomst van de eerste twee vliegtuigen op vliegbasis Eindhoven op woensdag 23 juli, de dag van nationale rouw. Het NKC is nauw betrokken bij de opzet van de ceremonie. De eerste lijnen hiervoor zijn al op dinsdagmorgen uitgezet, toen in Oekraïne de gekoelde treinen met de eerste lichamen in beweging kwamen en er zicht was op het daadwerkelijk 'thuiskomen' van de slachtoffers.

Op de dag van nationale rouw is de belangrijkste plek op de vliegbasis ingeruimd voor de nabestaanden. Voorop staat het respect voor de eerste veertig

kisten met slachtoffers; er zijn dus niet veel hoogwaardigheidsbekleders en ook geen toespraken. Ook de tocht van Eindhoven naar Hilversum met de lange stoet van rouwauto's, geëscorteerd door motoragenten van de marechaussee en motorondersteuning vanuit de politie, is in die opzet meegenomen. Jean Fransman: "Communicatie is niet alleen tekst, het is zeker ook beeld. In Eindhoven was de centrale boodschap om de slachtoffers te eren door deze ceremonie. Beeld zegt soms meer dan duizend woorden, maar dan moet je dat wel zorgvuldig registreren."

Uitersten Op de dag van nationale rouw zijn alleen al in Eindhoven 550 journalisten aanwezig, een ongekend aantal voor Nederlandse begrippen. De vragen van publiek en pers vormen wekenlang een onophoudelijke stroom die 24 uur per dag gemonitord moet worden. De druk op het NKC is enorm en de geopolitieke component maakt het extra ingewikkeld.



"Communicatie is niet alleen tekst, het is zeker ook beeld. In Eindhoven was de centrale boodschap de slachtoffers te eren."

Op diverse manieren brengt het NKC de informatie over de ramp naar buiten. In toespraken, persberichten, factsheets, wekelijkse updates over de identificaties, berichten op de websites www.overheid.nl, www.government.nl en de afgesloten website voor nabestaanden. Vanwege het grote aantal opdrachten zijn ook hulptroepen c.q. expertise ‘ingevlogen’ vanuit de betrokken organisaties, zoals de politie.

Professioneel Op de donderdag van de crash is ook bij de Landelijke Eenheid in Driebergen een Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGBO) MH17 gestart. De lijnen tussen het NKC en het Politieteam Woordvoering van deze SGBO zijn kort. Zo is Enny de Wit als Coördinator woordvoering in de SGBO ook lid van het NKC. Zij nam na de eerste weken het stokje over van het Hoofd Communicatie van de politie. De Wit: “De grootste hectiek is inmiddels voorbij, maar MH17 laat ons ook maanden na dato niet los. Hectiek is overigens iets anders dan chaos; we gingen en gaan juist zeer gestructureerd te werk binnen de dynamiek. We kennen elkaar goed en je weet wie wat kan doen. Zo vergaderen we nog steeds elke week en delen alles met elkaar wat we weten in het zogeheten Communicatie Overleg MH17. Dat we bijvoorbeeld eens per week een update geven over het identificatieproces is een bewuste keuze van het team. Het geeft de nabestaanden enige rust te weten dat zij periodiek geïnformeerd worden over een eventuele match, vóórdat de pers er op vrijdagmiddag mee komt.”

Analyse De politie heeft ten aanzien van MH17 veel verschillende taken op zich genomen: familierechercheurs en LTFO-leden zijn direct aan het werk gegaan en zijn nog steeds actief. Ook het strafrechtelijk onderzoek naar de oorzaak van de ramp legt een zware druk op de politie-organisatie. De zorgvuldigheid en professionaliteit van de politie oogst veel lof bij het NKC. Het NKC maakt bovendien dankbaar gebruik van de omgevingsanalyses van de specialisten bij de politie. Hierdoor kan het team adequaat en actief inspelen op signalen uit de maatschappij. Door met geverifieerde feiten en cijfers te reageren op bijvoorbeeld geruchten verspreid via sociale media, kan het team het juiste verhaal over de ramp op de goede koers houden en worden met name nabestaanden niet nodeloos ongerust gemaakt.

Internationaal De ramp met MH17 heeft gaande het proces al tot nieuwe inzichten en verbeterpunten geleid. Jean Fransman: “De internationale vraag naar informatie was zó groot dat we een volgende keer www.government.nl eerder

en zwaarder zullen inzetten. In Australië zijn namelijk ook veel slachtoffers te betreuen. Wanneer wij gaan slapen, worden zij wakker en begint hier de telefoon te rinkelen. Door de informatie ook internationaal continu zo actueel mogelijk te hebben en te houden, creëer je rust. Niet alleen voor de journalisten daar, maar ook voor jezelf.”

Naast medewerkers van de politie en alle betrokken ministeries, zit ook een vertegenwoordiger van Malaysia Airlines bij het NKC aan tafel. Dat is bijzonder voor een dergelijk hoog niveau, maar in dit geval noodzakelijk, om goede informatie uit te wisselen en sneller te kunnen handelen. Fransman: “Uiteraard zijn hiervoor goede afspraken nodig en gebeurt alles op basis van vertrouwen, maar een volgende keer zou het NKC dit sneller kunnen oppakken.”

Verschillende kanalen

Het NKC communiceert extern via de volgende kanalen:

- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vliegramp-mh17 (nationaal)
- www.government.nl/issues/mh17-incident (internationaal)
- www.slachtofferhulp.nl/vliegrampoekraine (speciaal voor nabestaanden; een openbaar en een besloten deel)

Kalender Tijd voor een grote evaluatie is er nog niet geweest. Ook bij de organisatie van de nationale herdenking op 10 november was het communicatieteam nauw betrokken. Teksten, persberichten en persaccreditaties, maar bijvoorbeeld ook begeleiding van de sprekers, het

afschermen van de nabestaanden, de contacten met de omroep die een deel van de herdenking uitzond; dit alles kwam op het bord van het communicatieteam.

Jean Fransman: “Binnen onze capaciteit doen wij al het mogelijke om de communicatie over MH17 zo goed mogelijk te laten verlopen. Ondanks de ingewikkelde politieke complicaties, ondanks de grote druk en de verschillende belangen. Natuurlijk komt er dan ook weleens kritiek. Bij de bijeenkomsten voor nabestaanden en de herdenking zullen zeker mensen boos, onmachtig of gefrustreerd zijn geweest over de gang van zaken. Dat is volkomen begrijpelijk. Wij werken in de eerste plaats aan het vertrouwen van de nabestaanden. Dag in dag uit, in alle openheid, door vroegtijdig informatie te geven en door mensen mee te nemen in het hoe en waarom van ons handelen. Voorlopig gaan we door, in elk geval zo lang dat nodig is. Er is nog zoveel te doen, MH17 is nog niet voorbij.”

Redactie.blauw@politieacademie.nl

Voor meer informatie:

[PKN](#) > [Gevaarbeheersing/CCB](#) > [Inzet Officier van Dienst](#) > [In SGBO werken](#)

F0 en tactiek snel koppelen

Forensische en tactische informatie rond een delict zo snel mogelijk aan elkaar koppelen, biedt grote voordelen voor het opsporingsonderzoek. In een proef rond zwaardere delicten slaan medewerkers van politie-eenheid Noord-Holland een brug tussen forensische opsporing en tactiek.



Bij het onderzoek naar een kapitaal delict schuift een tactisch analist meteen aan tafel bij de forensische opsporing.



Door al aan te sluiten in de PD-unit krijgt de tactisch analist ook het denkproces van de FO in beeld.

Tijdens een onderzoek naar een kapitaal misdrijf, bijvoorbeeld met een dodelijk slachtoffer, schuift tactisch analist Kathelijne Combée tegenwoordig direct aan bij het overleg van de forensische opsporing (FO). De FO heeft dan waarschijnlijk net een eerste oriëntatie gedaan op de plaats delict en 'vluchtige' sporen veiliggesteld. Vervolgens moet er een plan van aanpak komen, zo mogelijk al op basis van hypothesen (wat is er gebeurd), en scenario's (hoe is het gebeurd). "Ik luister hoe de FO'ers de context zien, het verband tussen sporen op de PD en wat zij denken dat er is gebeurd", aldus Combée. Maar ook het waarom speelt een rol. "Ik wil niet alleen weten wát ze gaan onderzoeken, maar ook de redenatie. Waarom willen ze een aangetroffen colablikje bemonsteren? Waarom denken zij dat dit mogelijk onderdeel is van de interactie tussen dader en slachtoffer? En hoe kan ik dat als analist omzetten in een scenario?"

Kiezen Volgens forensisch coördinator en recherchekundige Inko Mulder is er op dat moment inderdaad al genoeg over het

forensisch onderzoek te noteren. "Wij kunnen zo'n onderzoek alleen doen als we een kader scheppen voor onszelf. Als we een PD willen onderzoeken, moeten we keuzes maken omdat we niet álles kunnen bemonsteren. Maar voordat we bijvoorbeeld dat colablikje kiezen voor DNA-onderzoek, moeten we eerst bedenken waarom dat blikje mogelijk een link heeft met – bijvoorbeeld – het overlijden van iemand. Dan hebben we dus al een soort scenario in ons hoofd."

Ook tijdens het onderzoek komt voortdurend informatie vrij. "De collega's op de PD koppelen regelmatig hun bevindingen terug. Bijvoorbeeld tijdens pauzemomenten. Als je die informatie met elkaar deelt, kun je die gelijk toetsen aan de scenario's, zowel van de FO als van de analist. Op deze manier bouw je gezamenlijk aan waarheidsvinding."

Ruzie Een tactisch analist moet bij een zaak met de inzet van een team grootschalige opsporing (TGO), scenario's bedenken van de mogelijke gang van zaken rond het delict. Hij verwerkt

daarin zowel forensische als tactische informatie. Bijvoorbeeld dat er geen braaksporen zijn en dat het slachtoffer volgens derden ruzie had met een kennis die wist waar de reservesleutel van de woning lag. Zo ontstaan geïntegreerde scenario's. Aan de hand daarvan beslist de vaste kern leidinggevenden (VKL) van het TGO over forensische vervolgstappen, zoals extra onderzoek aan bepaalde sporen en over tactische vervolgstappen, bijvoorbeeld een bezoek aan die kennis.

Aanvulling De aanwezigheid van Kathalijne Combée bij het FO-overleg in de PD-unit is onderdeel van een project dat zij en

afschidsbrieven zijn gevonden en dat het slachtoffer een verleden heeft met momenten van depressie. Als je die bevindingen van FO en die tactische kennis samenbrengt, versterkt of verzwakt je elkaars scenario's."

Scripting Het luisterend oor van Combée bij de FO is het begin van die integratie, doordat zij de informatie voor haar eigen scenario's kan gebruiken. Hoe de tactisch analist haar scenario's vormt, hangt helemaal af van het soort onderzoek. Combée: "Scenario's zijn altijd maatwerk. Scenariodenken binnen TGO's gebeurt op verschillende niveaus en met verschillende insteken. Je kunt



Als de FO een plaats delict onderzoekt, moet zij keuzes maken omdat ze niet alles kan bemonsteren. En bedenken waarom zij een bepaalde keuze maakt.

twee collega's van de eenheid Noord-Holland hebben opgezet. Die collega's zijn Inko Mulder en tactisch analist Jaap Grippeling. Het project behelst een aanvulling op de huidige werkwijze bij het PD-onderzoek. Door aansluiting te zoeken bij de FO in de PD-unit, kan de tactisch analist de werkscenario's van de FO beter integreren met de tactische scenario's. In de oude situatie kreeg de tactisch analist wel de resultaten van het forensisch onderzoek teruggekoppeld, maar het denkproces van de FO kreeg hij daarmee niet in beeld. In een pilot die sinds enige maanden draait, verzamelt de tactisch analist nu al vanaf de start van het FO-onderzoek zoveel mogelijk informatie. Welke hypothesen en scenario's heeft de FO en welk plan van aanpak vloeit daaruit voort?

Twijfel FO en tactiek kunnen elkaar duidelijk versterken door het vroegtijdig integreren van informatie, zeggen Combée en Mulder. Kathalijne Combée: "Een voorbeeld: op basis van het sporenbeeld op een PD twijfelt de FO of het gaat om een zelfdoding of een misdrijf. De analist van de tactische recherche weet dat er

bijvoorbeeld kijken naar de forensische en tactische sporen en daar scenario's omheen bouwen. Maar je kunt ook kijken naar wat je forensisch en tactisch verwacht aan te treffen op basis van een bepaald scenario. Afhankelijk van het onderzoek gebruiken wij diverse benaderingen."

Het begint in veel gevallen met 'scripting', zegt zij. "Je kijkt wat je aantreft en hoe dat kan zijn ontstaan, opgedeeld in stukken die je kunt toetsen. Bijvoorbeeld hoe is iemand op de plaats delict gekomen en hoe is hij weer weggegaan? Kwam het wapen van de PD, of had hij het vermoedelijk bij zich? Daarnaast gebruiken we onderzoeksrichtingen. Dat is heel breed scenariodenken. Bijvoorbeeld: wat kunnen motieven geweest zijn om juist deze persoon om te brengen? Zat hij in het criminele milieu, waren er financiële problemen? En wie hebben dan mogelijk een motief? Dat is dus eigenlijk heel algemeen, op bijna iedereen toepasbaar."

Staven Combée vervolgt: "Daarna komt het moment dat we informatie hebben over een concrete onderzoeksrichting. Een

>>

>> getuige heeft bijvoorbeeld verteld dat het slachtoffer die bewuste dag een afspraak had met zijn voormalig zakenpartner, vanwege een ruzie over een schuld. Daarmee heb je concrete informatie, startinformatie. Vanaf dat moment noemen wij de onderzoeksrichting een scenario. Dan kun je verder gaan kijken of er aanwijzingen zijn die het scenario ondersteunen of ontkrachten. Is bijvoorbeeld de voormalig zakenpartner op de PD te plaatsen? Kunnen we dit ook relateren aan het delict? Was er inderdaad een schuld? Hoe kan het script eruit zien als deze voormalig zakenpartner de dader is en hoe kunnen we dat toetsen?"

Combées gesprekspartner is de coördinator plaats delict unit (CPDU), die verantwoordelijk is voor het PD-onderzoek. Als zij aanvullende informatie nodig heeft die niet uit de plaats delict naar voren is gekomen, overlegt zij met hem. De CPDU is - in overleg met de forensisch coördinator - in de positie de FO's op een aanvullend spoor te zetten. Combée: "Het kan zijn dat ik zeg: 'We hebben vanuit de tactiek deze informatie. Sommige dingen kunnen we staven met wat we zien op de PD, maar andere dingen niet, omdat die buiten de scope van het plan van aanpak van de FO liggen. Ze leken op basis van de expertise van de FO in eerste instantie niet relevant, maar met de tactische kennis die ik nu heb, lijkt het toch belangrijk om ze door de FO te laten onderzoeken.' De CPDU en de forensisch coördinator beslissen dan of de FO hier alsnog onderzoek naar gaat doen of niet."



Een tactisch analist bedenkt scenario's van de mogelijke gang van zaken rond een delict. Hij verwerkt daarin forensische en tactische informatie.

Sturen "Overigens zonder al te veel te sturen", aldus Combée. "De forensische opsporing moet los van tactische informatie het PD-onderzoek doen. Je wilt natuurlijk dat de FO vanuit diens expertise de PD bekijkt. Maar als je vanuit de tactiek een scenario hebt, wil je die als scenario-analist kunnen toetsen aan wat er wel of niet te zien is op de PD."

Volgens Inko Mulder kan ongestuurd onderzoek een groot voordeel hebben. "Het mooiste is wanneer de FO's, die zonder enige sturingsinformatie hun werk hebben gedaan, met dezelfde dingen komen die je tactisch al verwacht. Die bevestiging betekent dat je scenario heel veel waard is. Dan heb je een heel hoog waarschijnlijkheidsgehalte. Als bijvoorbeeld vanuit het PD-onderzoek zelfdoding iets waarschijnlijker lijkt dan een afrekening, vormt dat een extra onderbouwing bij de informatie dat er afscheidsbrieven zijn gevonden. Maar op een gegeven moment moet de tactisch analist die informatie wel geven. Welk moment dat is, dat moet je aanvoelen."

Bovendien kan volgens Combée sturingsinformatie ook misleidend zijn. Zoals die afscheidsbrieven. "Je kunt je afvragen of het slachtoffer die brieven wel zelf heeft geschreven. En waren ze wel bedoeld voor dit moment, of was het voor later gepland?"

Presentatie De forensisch coördinator houdt de vaste kern leidinggevenden - de leiding van het TGO - voortdurend op de hoogte van 'voorlopige bevindingen'. Als het PD-onderzoek binnen het tevoren gestelde kader is afgerond, presenteert hij de scenario's van de FO, plus eventuele voorstellen voor nader onderzoek. Daarna houdt de tactisch analist een presentatie van de tactische scenario's, waarin mede rekening is gehouden met de resultaten van het forensisch sporenonderzoek. De leidinggevenden kunnen dan meteen sturingsbeslissingen nemen op basis van de scenario's.

Bevindingen De pilot duurt tien TGO's, daarvan zijn er acht achter de rug. Inmiddels is de evaluatie al begonnen. Dat betekent goed kijken naar knelpunten en kritisch beoordelen of deze werkwijze echt meerwaarde heeft, aldus Mulder. "Dat doen twee collega's die de opleiding tot recherchekundige hebben gevolgd. Tijdens de uitvoering van TGO's kijken zij naar de rol van onder andere de teamleiders, de analisten, de mensen van FO en tactische recherche. We zijn heel benieuwd naar hun bevindingen."

Mulder en Combée hebben zelf inmiddels al ondervonden dat de uitvoering 'lastig' wordt in verband met de capaciteit. Kathalijne Combée en de drie andere tactisch analisten van de eenheid Noord-

Holland moesten af en toe van hun vrije dagen terugkomen. "We wilden zo min mogelijk TGO's missen, maar we draaien geen piketdiensten. Dus werden wij ook gebeld buiten onze werktijd. Op zo'n moment moet er wel toevallig iemand in staat zijn dat te doen. Het vergt dus tijd. Als wij hiermee doorgaan, moeten we onze organisatie erop aanpassen."



Tactische informatie, bijvoorbeeld uit buurtonderzoek, kan het scenario van de FO versterken of juist verzwakken.

Aanschuiven Iedereen binnen de eenheid die te maken kan hebben met een TGO, is op de hoogte van de pilot: forensisch coördinatoren, teamleiders, CPDU's, officieren van dienst. Mulder: "De teamleiders houden er nu al zoveel mogelijk rekening mee dat een tactisch analist aanschuift." De regel van PD-management dat op de plaats delict ook een of twee tactisch rechercheurs aanwezig horen te zijn voor 'recherche-tactisch' onderzoek, blijft hier buiten beschouwing. Bij kapitale delicten komen die - bij een flink aantal eenheden - zelf niet op de plaats delict tijdens het forensisch onderzoek. Die is dan vrijwel uitsluitend toegankelijk voor FO'ers, om contaminatie zoveel mogelijk tegen te gaan.

Tijdwinst Kees Lagendijk, teamleider TGO van de eenheid Noord-Holland, heeft al ervaring opgedaan met de nieuwe werkwijze. Volgens hem is tijdwinst een van de belangrijkste voordelen. "Met de oude werkwijze worden - forensisch gezien - eerst sporen veiliggesteld, bekeken en in beslag genomen. Zo'n PD-onderzoek kan soms dagen duren. Als je daarna pas met de forensische bevindingen bij de tactiek komt, kan dus al wat tijd verloren zijn gegaan." Een tactisch analist die gelijk al op de plaats delict start met scenariodenken, heeft dan verschillende voordelen. "Je kunt bijvoorbeeld heel snel het forensisch onderzoek aanpassen op dat scenario, als dat nodig lijkt. Al moet je wel waken voor tunnelvisie. Dat is natuurlijk niet de bedoeling."

Maar je kunt ook nieuwe tactische informatie afzetten tegen het scenario van de analist, zegt Lagendijk. "Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat vrijwel tegelijkertijd op een politiebureau nieuwe getuigenverklaringen en camerabeelden binnenkomen. Wij hebben zo'n situatie gehad. De nieuwe tactische informatie bleek toen behoorlijk te kloppen met het scenario dat de tactisch analist al op de PD had beschreven. En dat kan tijdwinst opleveren."

Je kunt daardoor wellicht in een eerder stadium gericht tactische werkzaamheden inzetten."

Landelijk "Als deze werkwijze goed bevalt, gaan we proberen dit als vaste werkwijze ingevoerd te krijgen", zegt Inko Mulder. "Dat loopt natuurlijk via allerlei bestuurlijke processen. De leiding is vooralsnog enthousiast." Dat laatste geldt volgens hem en Combée zeker ook voor FO'ers en tactisch analisten bij andere eenheden. De werkwijze is al landelijk besproken, bij het overleg van de vertegenwoordigers van de FO's, tijdens de analysedag en bij het overleg van tactisch analisten. Kathelijne Combée: "Tactische analyse verschilt nogal eens per eenheid, maar een aantal collega's vond ons verhaal zeker interessant. Vooral omdat wij in zo'n vroeg stadium dicht bij het PD-onderzoek zitten, waardoor we de context meepakken. Wat dat betreft, is dit een mooie ontwikkeling."

Deze ontwikkeling zou eigenlijk bij alle PD-onderzoeken toegepast moeten worden, vindt Mulder. "Wij hebben nu gekozen om het binnen TGO's te doen, omdat die structuur goed vastligt. En omdat wij denken dat het daar het minst belastend is voor de eenheid: al het personeel dat we nodig hebben, wordt nu al ingezet binnen TGO's. Bovendien past het ook binnen PD-management. Er staat niets in de weg om op deze manier de scenario's van FO en tactiek bij elkaar te brengen. Maar feitelijk zou je dat bij alle zaken zwaarder dan standaard zaken moeten doen. En misschien ook wel bij standaardzaken."

Redactie.blauw@politieacademie.nl

Voor meer informatie:

[PKN](#) > [Opsporing](#) > [Team Grootschalige Opsporing](#) > [TGO inzetten](#)

Mensensmokkel met vluchtelingen



Ter Apel is het enige asielzoekerscentrum waar vluchtelingen in Nederland een asielprocedure kunnen beginnen.

Ongebruikelijk grote stromen vluchtelingen overspoelen Nederland, eerst uit Eritrea, vlak daarna uit Syrië. Politie en marechaussee vermoeden een georganiseerd verband en jagen op de mensensmokkelaars.

Op de City Night Line, de internationale trein vanuit onder meer Duitsland naar Amsterdam, reizen twee politiemensen in burger mee van de Dienst Infrastructuur van de Landelijke Eenheid. Het is donderdagavond 2 oktober 2014. Ze treffen een groep Arabisch sprekende mannen en vrouwen aan in te trein. Een van de mannen voert een aantal telefoongesprekken en wordt vervolgens benaderd door een vrouw die zich uitgebreid aan hem voorstelt. Daarna neemt de kennelijke 'begeleider' haar in de groep op. Als de agenten de groep controleren, blijkt het te gaan om Syriërs. De laatst aangekomen vrouw verklaart vrij snel dat ze vluchteling is. Ze

heeft – omgerekend – ruim drieduizend euro moeten betalen aan haar 'reisorganisatie' om naar Nederland te kunnen komen. De politiemensen houden de vermoedelijke facilitator aan op verdenking van mensensmokkel. In het telefoonboek van zijn mobiele telefoon staan meerdere telefoonnummers in Syrië.

Organisatie De controle is onderdeel van een grotere aanpak, want al sinds half april 2014 meldt zich bij het asielzoekerscentrum Ter Apel een onverklaarbaar grote stroom vluchtelingen uit Eritrea. Ter Apel is het enige asielzoekerscentrum waar vluchtelingen in Nederland een asielprocedure kunnen beginnen. Het vormt daarmee de

toegangsdeur tot Nederland en tot Europa (zie kader Asielprocedure in Europa). Maar voor een Eritrese vluchteling is het niet eenvoudig uit te vinden dat hij daarvoor alleen in Ter Apel terecht kan, laat staan hoe hij daar komt. Kapitein Herald Meijer van de Koninklijke Marechaussee (KMar): "Er leek sprake van een organisatie die de vluchtelingen hielp en begeleidde vanuit Eritrea naar Europa. Die mensen kunnen niet zomaar zelfstandig de Sahara doortrekken en de Middellandse Zee oversteken en hun eindbestemming in Europa vinden."

Daarom geeft staatssecretaris Fred Teeven eind april de Koninklijke Marechaussee opdracht samen met de politie een LSGBO te vormen om de vermoedelijke mensen-

Aantal eerste asielaanvragen Syriërs en Eritreërs op landlocaties en JCS



smokkel achter de stroom Eritreërs aan te pakken. De tweede opdracht is vat krijgen op deze verhoogde instroom.

Knoppen De LSGBO wordt opgestart op donderdag 20 mei 2014 en op maandag 24 mei zitten alle knoppen voor het eerst bij elkaar. Omdat de KMar de formele taak heeft de nationale grenzen te beveiligen levert zij, volgens het nationale knoppen-model, de Algemeen Commandant en het Hoofd Opsporing. Majoor Ronald Liefers is de Algemeen Commandant, Herald Meijer is het Hoofd Opsporing. Ook is er veel ruimte voor de inbreng van de Vreemdelingenpolitie, vertegenwoordigd door Jos Jouvenaars van de eenheid Oost-Nederland. Jouvenaars is in deze periode dan ook permanent in de SGBO geplaatst. Het Hoofd Informatie is een dubbelfunctie van KMar en politie. Ook de knop Handhaving heeft twee commandanten: één van de KMar ter aansturing van de MTV brigades van de KMar. Zij doen de onderzoeken aan de grens. Hoofd Handhaving namens de nationale politie is Maurice Luxembourg, afdelingshoofd Flexibele Inzet Teams van de Dienst Infrastructuur.

Overige gezagsorganen, zoals partners in het asielbeleid, de IND en het COA sluiten aan bij de zogenaamde 'incidenttafel' vanuit het minsiterie van V&J. Daarnaast schept de LSGBO een extra knop Handhaven net-

werken, omdat veel wordt samengewerkt met externe partners als de Nederlandse Spoorwegen en internationale busmaatschappijen.

Bus en trein Die samenwerking verloopt goed. Op de zuidgrens, waar de meeste vluchtelingen eerst met bussen binnenkomen, controleren de internationale busvervoerders vrijwillig zelf op correcte reisdocumenten en verstrekt de NSGBO informatie over mogelijke vluchtelingen met hun 'begeleiders.' Algemeen commandant Ronald Liefers: "Na een paar weken zakte de stroom daar al in en verplaatste die zich naar Rotterdam. Daar kwamen de mensen nu per trein aan en vandaar uit reisden ze door naar Ter Apel of Duitsland of naar Scandinavië."

Spoorwegstations zijn nodale knooppunten en daarmee het werkterrein van de Dienst Infrastructuur (DI) van de politie. Maurice Luxembourg: "Wij hebben de politiemensen van de DI ingezet die al volcontinu op deze knooppunten werken. Daarnaast leveren we zo nodig projectmatig nog extra flexibele capaciteit. Wij hebben als DI een landelijk dekkinggebied op de domeinen spoor, weg en water. De vluchtelingen uit Eritrea bewogen zich vooral over het spoor en de weg. Wij hebben ons dus vooral gericht op hoofdwegen en nodale knooppunten."

Aanhouding Tussen mei en oktober 2014 houden de KMar, de DI en de Afdelingen Vreemdelingen Identificatie en Mensensmokkel (AVIM) van de eenheden gezamenlijk meer dan honderd verdachten aan. De DI neemt er daarvan een deel voor haar rekening, met name op de stations van Rotterdam, Amsterdam en Arnhem. Het is de LSGBO uitsluitend te doen om de smokkelaars die de vluchtelingen begeleiden en om de achterliggende criminele organisatie. Op zich is het niet heel ingewikkeld om een mensensmokkelaar te herkennen en op te pakken. Hij heeft zichtbaar de leiding in een groep, is vaak beter gekleed en weet de weg. Hij spreekt in veel gevallen Engels, betaalt de treinkaartjes aan de kassa en telefoneert veelvuldig.

Onderzoek Dat soort observaties leidt tot verdenking van mensensmokkel, artikel 197a Strafrecht. Na aanhouding van de facilitator begint het onderzoek. Het incident wordt dan via de Afdeling Vreemdelingenpolitie Identificatie en Mensensmokkel (AVIM) van de lokale eenheid of door de DI afgehandeld. De informatie die dat oplevert, komt in de LSGBO terecht bij de projectmatige opsporing onder leiding van de KMar. Deze onderzoekt mogelijke achterliggende criminele organisaties. Naast het onderzoek aan de hand van verdachten

>>

>> en hun informatie, doet een rechteam van de brigade Recherche van de KMar ook onderzoek naar deze mensensmokkel zonder dat sprake is van verdachten. Dit zijn de zogenaamde 'Titel V-onderzoeken', genoemd naar artikel V van het Wetboek van Strafvordering, met daarin de politiebevoegdheden rond pro-actief onderzoek. De doelstelling van dit Titel V-onderzoek is om 'reguliere' Titel IVa-onderzoeken te genereren die door de stuurpleg KMar aan een van de andere rechteams



Per trein reizen de vluchtelingen via Rotterdam door naar Ter Apel of een bestemming buiten Nederland.

toebedeeld kunnen worden. Er lopen op dit moment zo'n tien van deze Titel IVa-onderzoeken naar de achterliggende criminele samenwerkingsverbanden.

Meijer: "Met name in het eerste gedeelte van de reis, naar Europa toe, zien we dat vluchtelingen door organisaties worden gesmokkeld. Het betreft organisaties die zeer kwetsbare mensen uitpersen. Het is geen mensenhandel, want het oogmerk van de smokkelaar is niet de vluchtelingen uit te buiten. Ze betalen echter bedragen tot wel 15.000 dollar om van hun thuisland naar Europa geholpen te worden."

Syrië Vanaf het moment dat het aantal aanhoudingen toeneemt, begint de stroom Eritreeërs te verminderen. Daarbij speelt de knop Communicatie een belangrijke rol. Alfred Ellwanger van de KMar is hoofd Communicatie in de LSGBO. Door de maatregelen tegen mensensmokkel rond deze vluchtelingenstromen veelvuldig in de media te brengen, wordt geprobeerd de smokkelorganisaties te ontmoedigen. Via Opsporing Verzocht vraagt de LSGBO de Nederlandse bevolking, maar ook de Syrische en Eritrese gemeenschap in Nederland, te letten op indicatoren van mensensmokkel. De uitzending wordt dan ook in meerdere talen vertaald en bekend gemaakt in asielzoekerscentra.

Mede als gevolg van alle maatregelen die in de hele keten zijn genomen, loopt de toestroom terug van een piekhoogte van zestig aanmeldingen in Ter Apel naar drie per dag. Vervolgens echter begint de stroom gevluchte Syriërs - onder invloed van de burgeroorlog - sterk te groeien. In opdracht van staatssecretaris Teeven verlegt de LSGBO direct de focus. Ook hier vertoont de vluchtelingenstroom typische kenmerken van een professionele aanpak. Ook Syriërs kunnen zonder professionele hulp moeilijk kriskras door Europa reizen. Daar waar Eritreeërs veelal via de zuidgrens met internationale treinen en bussen Nederland binnenkwamen, vliegen de Syriërs Nederland binnen voornamelijk via de luchthavens Eindhoven en Schiphol. Vandaaruit reizen ze naar Ter Apel. Meijer: "Onze interventies verplaatsten zich dan ook direct naar de luchthavens en vervolgens zagen wij dat de instroom zich verplaatste naar de zuidgrens, waar de vluchtelingen, ook op dit moment, met vrachtwagens het land binnenkomen. Dat is aanzienlijk lastiger te monitoren, maar we focussen daar nu wel op."

Stromen Opnieuw ziet de LSGBO twee stromen ontstaan. De eerste meldt zich aan bij Ter Apel, de tweede reist door naar Duitsland, Scandinavië of Engeland. Mensensmokkelaars gebruiken vaste routes voor hun smokkelnetwerken. Deze

routes zijn moeizaam opgebouwd en de smokkelaars kennen alle valkuilen. Noodgedwongen zijn ze die routes behoorlijk trouw, al wisselen ze er wel tussen. Toch is het effect van de Nederlandse aanpak direct voelbaar in de omringende landen. Nederland is immers niet de enige poort tot Europa. Maurice Luxembourg: "Toen de toestroom hier daalde, kregen we signalen uit Scandinavië en Denemarken dat de aantallen daar toenamen. Ook vanuit Duitsland werd dat bevestigd."

Ook Jos Jouvenaars, namens de Vreemdelingenpolitie geplaatst in de LSGBO naast de knop Opsporing, kent dat waterbedeffect. "Dat is ons zelf overkomen toen Zwitserland de stroom strenger aanpakte. Daarom registreert Italië deze vluchtelingen niet meer in Eurodac. Dat betekent dat ze nu een ander land opzoeken om zich voor de eerste keer in de procedure te melden, en dat wij ze niet meer kunnen terugsturen naar Italië (zie kader, red.). Dat hangt samen met de zogenaamde 'Dublinclaim'. Formeel zijn wij het eerste land waar zij zich melden."

Politie Jos Jouvenaars wijst op de rol van de reguliere politie in de aanpak van mensensmokkel. "Reguliere politiemensen op surveillance komen deze vluchtelingen ook tegen. Dankzij de dagelijkse briefing weten zij waar ze op moeten letten. Op het moment dat agenten in contact met vluchtelingen de signalen oppakken van mensenhandel of een smokkelaar aanhouden, pakt de AVIM binnen die eenheid het onderzoek op. De agenten hoeven niet bang te zijn dat het extra of moeilijk werk oplevert. Ze kunnen dit naar hartenlust over de muur gooien bij de AVIM."

Smokkel "Toch heeft de opsporing bij het indammen van beide vluchtelingenstromen niet geleid tot het oprollen van een mensensmokkelorganisatie", zegt algemeen commandant Liefers. "Bij de stroom uit Eritrea troffen we vooral losse cellen van smokkelaars. Een vast verband, een achterliggende organisatie in Europa, hebben we niet kunnen aantonen. Bij

de Syrië-stroom, die nog altijd loopt, krijgen we steeds meer het idee dat er een organisatie achter de smokkelaars zit. Maar dat blijft heel moeilijk op te sporen. Die organisaties zitten in Afrika en in het Midden-Oosten.”

In een aantal lidstaten rijst het vermoeden dat sommige asielzoekers uit Eritrea ook na aankomst in hun doellanden nog geld moeten afdragen aan een organisatie. In krantenartikelen is intussen een koppeling gelegd tussen de overheid in Eritrea en de smokkelorganisaties. Mirjam van Reisen, hoogleraar Internationale Verantwoordelijkheid aan de Universiteit van Tilburg en expert op het gebied van mensensmokkel uit vooral Eritrea, stelde in mei in NRC dat de Eritrese overheid tot op zeer hoog niveau betrokken is bij de mensensmokkel van haar burgers.

Tegenhouden

De Syrische stroom van tachtig tot honderdtwintig meldingen per dag is nu teruggelopen naar dertig tot vijftig. Met de stroom etnische Syriërs kwam ook een stroom statenlozen uit dat land op gang, zoals Palestijnse vluchtelingen. Ook die stroom is intussen weer afgenomen. Maurice Luxembourg: “Onze interventies frustreren de instroom en de facilitators. Het is een prima vorm van ‘tegenhouden’. Maar de bewijslast voor effectieve vervolging is vreselijk moeilijk, zowel als het gaat om de individuele smokkelaars als om het aantonen van een criminele organisatie. Van alle dossiers die nu zijn ingestuurd naar het OM zitten geen verdachten in voorarrest.”

Toekomst De LSGBO leeft op dit moment verder in een periodieke vorm. Ronald Liefers: “We willen graag in een structurele vorm hiermee verder, waarbij de belangrijkste knoppen Handhaving,

Asielprocedure in Europa

In Europa hebben de lidstaten onderling afgesproken dat een asielzoeker onder verantwoordelijkheid valt van het Europese land waar hij zijn asielprocedure begint.

Mislukt de asielprocedure in het eerste land waar hij zich meldt, dan kan hij het in een andere lidstaat van de Unie niet meer proberen. Hij wordt dan - theoretisch - bij aantreffen in een tweede land weer teruggebracht naar het land waar zijn asielprocedure in behandeling werd genomen. Veel vluchtelingen uit Afrika gaan vanuit Italië op reis naar andere Europese landen waar ze zich graag willen vestigen en waar ze dan ook hun asielprocedure willen beginnen. Duitsland en de Scandinavische landen zijn populair,

maar ook Nederland koestert zich in een warme belangstelling.

Grenzen Overigens hebben alle lidstaten nog altijd een eigen werkwijze. De informatiepositie in Europa is nog altijd behoorlijk gefragmenteerd. Ronald Liefers van de KMar: “Al zien de lidstaten wel de noodzaak daar verandering in te brengen. In Italië, Duitsland en België werken de teams nu nauw met ons samen waar het gaat om informatieuitwisseling. We gaan dat ook via Europol doen. De informatie wordt daar dan ook op Europees niveau geanalyseerd, zodat we de knooppunten door Europa kunnen vaststellen en gelijksoortig kunnen interveniëren. Met bijvoorbeeld Joint Hit Teams kunnen we dan zelfs grensoverschrijdend opereren.”



De bewijslast voor effectieve vervolging van de smokkelaars is vreselijk moeilijk.

Informatie en Opsporing samenkomen. De focus wordt verlegd naar migratiestromen in zijn algemeenheid. We willen die stromen vast monitoren op indicatoren van mensensmokkel en daar onze operatie fysiek op aanpassen. We gaan dat soort zaken dan aanpakken vanuit onze staande organisaties. Bij calamiteiten kunnen we altijd weer verder opschalen.” Dat zal ook nodig zijn. Maurice Luxembourg: “Dit zal

niet stoppen zolang de oorlogshaarden daar niet uitdoven. Het is ook geen kwestie meer van economische vluchtelingen. Deze stromen blijven komen.”

Fred.kruijer@politieacademie.nl

De personen op de foto's komen niet in het artikel voor. De genoemde cijfers golden medio november.

‘Snap je dat je gebruikt bent voor witwassen?’

Criminelen die fraude met internetbankieren plegen, gebruiken de rekeningen van zogenaamde money mules om dit geld wit te wassen. ‘Ricardo zei dat ik er makkelijk geld mee kon verdienen en dat hij daarvoor mijn pas nodig had. Ik heb er verder niet echt over nagedacht.’

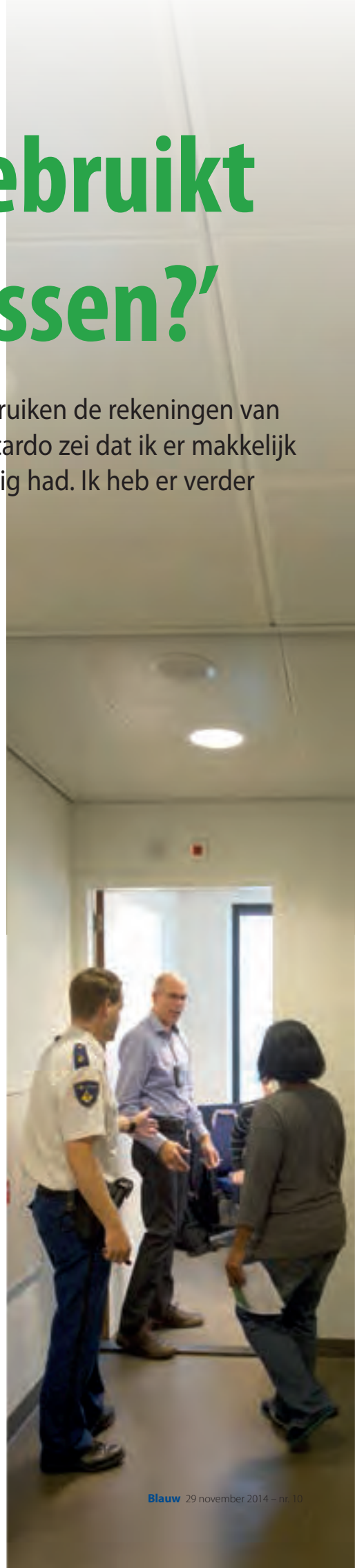
Het is druk deze dinsdag op het districtsbureau in Dordrecht. De plaatselijke politie heeft vandaag een team van het openbaar ministerie en het Team High Tech Crime van de Landelijke Eenheid over de vloer, in het kader van een actiedag gericht op money mules. Letterlijk vertaald betekent dat geldezels: mensen die hun rekening en bankpas met pincode aan criminelen beschikbaar stellen zodat deze er crimineel geld mee kunnen witwassen (zie infographic). Meestal geldt dat de criminelen eerst hebben gestolen van een slachtoffer door te frauderen met internetbankieren, bijvoorbeeld met behulp van malware (een schadelijk computervirus) of phishing (onder valse voorwendselen verkrijgen van de inloggegevens).

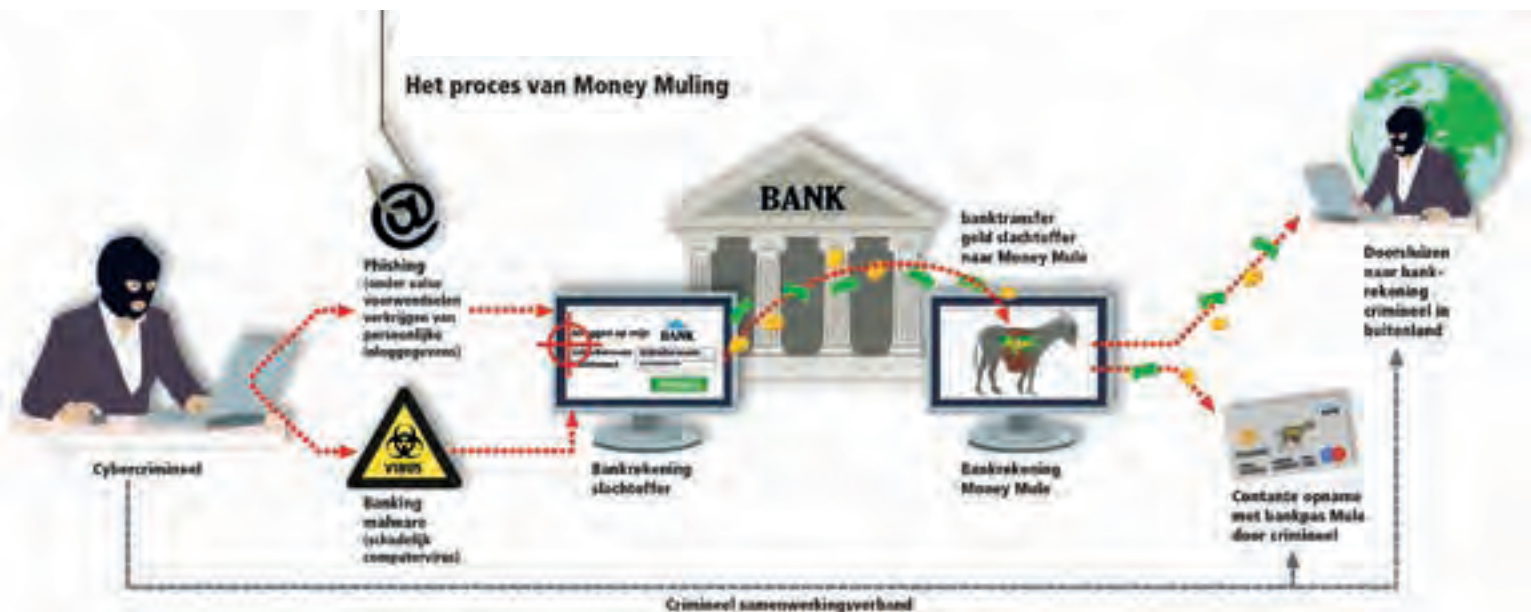
Opdagen Naar aanleiding van een rechercheonderzoek kwamen 35 zogenaamde geldezels ofwel money mules naar voren uit de regio Rotterdam-Rijnmond. De Electronic Crimes Task Force (ECTF) besloot deze 35 geldezels aan te pakken. Alle verdachten zijn middels een brief ontboden en moeten zich vandaag melden op drie verschillende locaties, te weten Rotterdam, Den Haag en Dordrecht. In Dordrecht worden vandaag dertien verdachten verwacht. Het is nog even afwachten of deze personen ook allemaal komen opdagen.

Harm Mauritz is financieel rechercheur bij de ECTF, ook wel het bankenteam genoemd (zie kader Fraude). Mauritz: “Als de verdachten komen opdagen, worden ze aangehouden, daarna gaan we ze horen. We hebben drie verhoorkoppels. We proberen de zaken binnen zes uur af te handelen. Mocht dat niet lukken, dan worden ze in verzekering gesteld en gaan we morgen verder. Als we de verklaring aannemelijk vinden – money mules komen vaak met onaannemelijke verklaringen, een pinpas en pincode kwijt zijn is bijvoorbeeld geen aannemelijke verklaring, want waarom is de rekening dan niet meteen geblokkeerd? – dan gaan de bewijsmiddelen met de verklaring direct naar het OM.”

Bank Op de centrale post in Driebergen zit collega Bart van der Wolf ter ondersteuning van de verhoorkoppels. Als de verhoorders een deel van een verklaring willen verifiëren, neemt hij contact op met de desbetreffende bank om te checken of het waar is dat de verdachte bijvoorbeeld voorafgaand aan de fraude contact met de bank heeft opgenomen of niet. Mauritz: “Vaak is dat niet zo. Daar confronteren we de verdachte dan weer mee.”

Er zijn twee parketsecretarissen aanwezig: Jasper van Berkum en Inge Steenblik. Zij houden met de verdachte een TOM-zitting (Taakstrafzitting Openbaar Ministerie)





waarbij de parketsecretaris een strafvoorstel zal doen. Strafvervolgning wordt in principe afgekocht door het betalen van een boete of een taakstraf, mits de verdachte daarmee instemt. Zo niet, dan volgt een dagvaarding.

Boos Het is tien uur en de eerste verdachten melden zich aan het politiebureau. Ze worden door de Dordtse politiemedewerkers opgevangen. Zodra een verdachte zich meldt, krijgen de twee hulpofficieren van justitie, Hans Teunen en Frido Koolstra van de Landelijke Eenheid, een seintje om de verdachte aan te houden en voor te geleiden. Daarvoor wordt provisorisch gebruik gemaakt van

het trappenhuis, dat naast de arrestantengang is gelegen en waar ook de gang met verhoorkamers op uitkomt. De verdachten worden daarna in het arrestantengedeelte van het bureau gefouilleerd, ingeboekt en opgesloten in de ophoudcel tot zij in verhoor kunnen.

Teunen overlegt even met het verhoorkoppel Hans van Leeuwen en Serge van de Boom over een van de vrouwen die hij zojuist heeft aangehouden en voorgeleid: “Ze is erg boos, ik denk niet dat ze veel wil verklaren, bij mij tenminste niet.”

De beide hulpofficieren hebben hun eigen kamer, naast de verhoorkamers. Ze vullen de aanhoudingskaarten van

de verdachten in. Zij hebben mede de coördinatie over de actiedag en moeten zorgen dat alle formaliteiten - van voorgeleiding en consultatierecht tot OM-afdoening en wellicht een inverzekeringstelling in het belang van het onderzoek - in goede banen worden geleid. De twee vrouwelijke verdachten worden na elkaar naar de verhoorkamers geleid voor hun verhoor.

De derde verdachte is inmiddels ook gearriveerd. Het is een oudere Suri-naamse man, die vergezeld wordt door zijn dochter. De man lijkt wat verward en is sjofel gekleed. Koolstra stelt zich aan de man voor, deelt hem mee dat hij is aangehouden ter zake witwassen en geeft

Fraude

Het bankenteam bestaat sinds 2011 en is een publiek-private samenwerking tussen de vier grootste Nederlandse banken, politie en OM.

De Task Force is onderdeel van het Team High Tech Crime van de Landelijke Eenheid. Harm Mauritz: “Het doel is om fraude met internetbankieren te bestrijden, over het algemeen phishing en malware. Criminelen die fraude met internetbankieren plegen,

gebruiken de rekeningen van zogenaamde money mules om dit geld wit te wassen.

Het geld dat afkomstig is van fraude, komt op rekening van de geldezel en wordt contant opgenomen, doorgeboekt, of er wordt een betaling mee gedaan. Het slachtoffer van fraude met internetbankieren doet aangifte, er is bijvoorbeeld 5000 euro van diens rekening gestolen en weggesluisd naar andere rekeningen. In de aangifte noemt de aangever de bankrekeningnummers van persoon X, zo weten de banken dat persoon X een money mule, een katvanger is, en dat

via diens rekening het geld bij de criminelen terecht komt. Criminelen gebruiken daar natuurlijk niet hun eigen rekening voor.” Daarnaast herkent detectie van de banken frauduleuze transacties waardoor transacties tegengehouden worden.

Mauritz deed onderzoek naar deze vorm van witwassen (zie ook rubriek recherchekundige op pagina 50). “Uit mijn onderzoek blijkt dat in 2012 van de vijfendertig miljoen schade van fraude met internetbankieren zo’n dertig miljoen euro via 3.500 money mules is witgewassen.”

>>

Money mules

Voorheen waren de money mules vooral achttienminners.

Mauritz constateerde uit zijn onderzoek dat nu zeventig procent tussen de 18 en 35 jaar is, veelal laagopgeleiden en bijstandsgerechtigden, ook alcohol- en drugsafhankelijken. Mauritz: "Soms krijgen de money mules niets, soms 50 euro of meer. Money mules zijn voor criminelen de losers van de criminele keten. Ze zijn voor hen een wegwerpproduct: uitsluitend nodig om het gestolen geld te bemachtigen."

De geldezels zijn echter wel de personen die door de banken geïdentificeerd worden. Het zijn dus de kleine vissen die tegen de lamp lopen. Terwijl de recherche als

doelstelling heeft om de personen achter de criminaliteit aan te pakken. Mauritz: "We willen interventie plegen op alle niveaus van de keten. We willen de ronselaars pakken – de mensen die de money mules uitzoeken en overhalen om hun rekening beschikbaar te stellen –, de cashers die het geld opnemen, de cybercriminelen maar ook de money mules. Het idee leeft dat je gewoon zonder problemen je pasje en pincode kunt uitlenen, terwijl de money mule daarmee witwast en de georganiseerde criminaliteit helpt. Gecompromitteerde bankrekeningen zijn er in overvloed, maar goede money mules om het geld mee te cashen zijn heel schaars. Het is heel dom om aan die praktijken mee te werken. We willen niet per se de money mules heel hard straffen, er volgen geen gevangenisstraf-

fen: geldezels krijgen een geldboete, een taakstraf of een voorwaardelijk sepot. We willen een duidelijk signaal geven wat de gevolgen zijn."

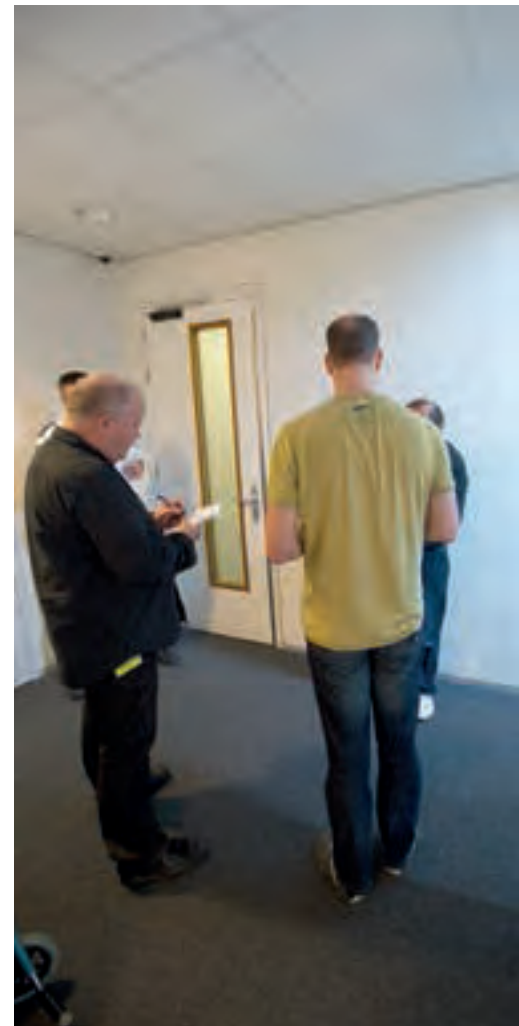
De banken houden een register bij, de EVR, het Extern Verwijzings Register. Iemand die als money mule is geïdentificeerd komt in dat register waardoor hij of zij de aankomende acht jaar geen nieuwe financiële producten kan aanvragen, geen nieuwe bankrekeningen, geen hypotheek, geen leningen en geen verzekeringen. De money mule kan alleen een soort conventiënkering krijgen omdat het Europese recht zegt dat iedereen een bankrekening moet kunnen krijgen, maar daar houdt het mee op. Mauritz: "Je wordt dus ook acht jaar lang door de financiële sector aangepakt."

hem de cautie. De man vertelt dat hij een eigen advocaat heeft die onderweg is. Teunen: "We wachten maximaal twee uur op uw advocaat, daarna beginnen we met het verhoor. Na het verhoor neemt de officier van justitie een besluit over u."

De brigadier van dienst neemt de man mee naar de arrestantengang. Daar staat een consultatieruimte ter beschikking waar de aangehouden verdachte even met zijn advocaat kan overleggen. Teunen: "We hebben via de piketcentrale een vaste advocaat gevraagd die hier de hele dag aanwezig is om de verdachten desgewenst bij te staan. Enkele verdachten hebben een eigen raadsman. Van iedere verdachte gaat een meldingsformulier naar de piketcentrale en naar de Reclassering. Die laatste kan een belangrijke partner zijn in deze, omdat de tenuitvoerlegging van een taakstraf bij dergelijke cliënten soms een heel goeie oplossing is. Dat kan een duidelijk signaal afgeven: wat je doet kan niet. Die beslissing is natuurlijk niet aan ons maar aan het OM, maar ik vind het een goeie optie. Helaas kon de reclassering er bij de andere twee locaties niet bij door ruimtegebrek, maar idealiter zouden

we die er ook bij willen hebben voor de tenuitvoerstelling van de taakstraf."

Labiel Terwijl schoonmakers het trappenhuis passeren, gaat Teunen in gesprek met de dochter van de man. "Uw vader zei dat u spullen bij u heeft die van belang kunnen zijn voor de zaak." De vrouw begint een onsamenhangend verhaal dat haar vader niet begrijpt wat er gebeurd is, maar dat hij blijkbaar geld van iemands rekening heeft weggenomen en gepind. "Ik heb de bank gebeld." Teunen onderbreekt haar: "Houdt er rekening mee dat u zijn dochter bent en dat het verschoningsrecht geldt. U hoeft niets belastends over hem te verklaren. Maar misschien weet u dingen die hem kunnen helpen. U hoeft geen antwoord te geven op mijn vraag, maar wie behartigt zijn zaken?" De vrouw noemt een ex-vrouw en kinderen die volgens haar van hem profiteerden. Teunen gaat verder: "We wachten even op de advocaat en op het eerste verhoor. Ik zou u willen vragen om voor in het bureau te wachten." Ze overhandigt hem papieren en geeft aan dat zij zijn geld heeft laten bevriezen bij de bank.



De verdachte wordt aangehouden door de H0vJ.

Als de beide hulpofficieren even later teruglopen naar hun kamer, vertelt Teunen zijn eerste vermoedens aan Koolstra: "Als ik onze verdachte en zijn dochter zo zie, dan denk ik dat zij er meer van weet. Ze heeft het erover dat haar vader is gezakenrold, maar er is geen enkele crimineel die willekeurig geld op een willekeurige rekening zet waar hij geen controle of beschikking over heeft. En hoe zit dat dan met de pincode? Dat zal verder moeten blijken uit het verhoor."

Traag Even later staat de vierde verdachte, Nico, in het trappenhuis voor de beide hulpofficieren. De jonge knaap, met donkerblond, krullend haar, luistert bedachtzaam naar wat hulpofficier Teunen hem meedeelt. Hij geeft wat traag maar beleefd antwoord op hun vragen. Teunen: "Het zou kunnen zijn dat er dingen zijn gebeurd die niet verstandig waren, dat gaan we vandaag uitzoeken. We gaan ook even met je vader praten. Ik ga je straks zien, ja?"

Zijn vader wachtte ondertussen in de wachtruimte van het bureau en wordt nu binnengeroepen. Teunen legt ook hem de gang van zaken uit. "Zijn er zaken wat betreft uw zoon die goed zijn om te weten voor de rechercheurs die hem straks gaan verhoren?" De vader geeft aan dat zijn zoon niet snel informatie kan verwerken. Teunen: "We hebben deze informatie al, maar het is fijn dat u dat zegt. Op het moment dat we zien dat het niet lukt om contact met hem te krijgen, zou het dan helpen als u daar bij bent?" Vader: "Dat zou kunnen." Teunen maakt de afspraak telefonisch contact te houden met de vader.

Taakstraf De beide parketsecretarissen hebben de dossiers van de verdachten en bereiden zich voor op de zaken. Beide vrouwelijke verdachten zijn gehoord. De eerste verdachte heeft niet bekend maar wel getekend voor een afdoening, en wel een taakstraf van 20 uur. De verklaring van de andere vrouw is in eerste instantie ongeloofwaardig.



De H0vj's vullen de aanhoudingskaarten in.



De jonge Nico kan niet snel informatie verwerken.

Zo beweerde ze bij een vriendin thuis bedwelmd te zijn, waarna haar bankpas is afgepakt. Mauritz bespreekt het verhoor met de parketsecretarissen. "In eerste instantie heeft ze een valse aangifte van verloren bankpasjes gedaan. Daar is ze later op teruggekomen. Maar het komt erop neer dat ze haar pas en pincode heeft afgegeven omdat ze heel erg verliefd op hem was. Ze wist dat haar ex er foute dingen mee deed. Het zijn lover-boyachtige praktijken. Haar moeder beheert haar financiën, ze heeft maandelijks een bepaald bedrag tot haar beschikking. Het is wel haar bankpas. Ze weet dat het fout was en ze heeft ervan geleerd."

Van Berkum vraagt: "Het voorstel is om 287 euro te betalen. Kan ze dat betalen?" Mauritz betwijfelt dat: "Ik weet niet of zij een boete direct kan betalen en of dat indruk maakt." Zijn collega Linda Klaverstijn vult aan: "Misschien heeft een taakstraf meer impact." Van Berkum en Steenblik bespreken samen nog even het geval. Van Berkum: "Misschien een werkstraf van elf uur. Er is circa 2880 euro op haar rekening gestort. Op 5 euro na is alles opgenomen. Ze werkte wel goed mee en legde goed uit hoe ze de volgende keer moet handelen."

Terwijl de parketsecretarissen naar een vrije ruimte zoeken voor hun afdoening

>>



Het verhoorkoppel adviseert de beide parketsecretarissen een vrouwelijke verdachte een taakstraf op te leggen.



Parketsecretaris Van Berkum legt de vrouw in eenvoudige bewoordingen uit wat er gebeurd is.

>> in deze zaak, arriveert de advocate van de verdachte. Er ontstaat halverwege de gang een discussie. Er speelt meer, er loopt ook een prostitutie/mensenhandelzaak en de officier van justitie zou dit deel daarin hebben geseponneerd. "Ik begrijp dat jullie een snelle afdoening willen, maar ik vind dat een en ander eerst goed uitgezocht moet worden." Van Berkum begeleidt de advocate naar een

kleine kamer. Het sepot is Van Berkum niet bekend en de betreffende officier van justitie is niet bereikbaar. Van Berkum kan niet anders dan de zaak even laten voor wat het is, vertelt hij de advocate. "Ik denk dat we elkaar nog wel terugzien. Er is een aangifte van de bank inzake witwassen." De verdachte zal opnieuw worden ontboden en mag nadat het haar is uitgelegd naar huis.

Uitgeleend In verhoorkamer drie begint rechercheur Youri met het horen van de jonge Nico. Maar hij mag eerst nog even telefonisch met zijn advocaat praten die niet naar het politiebureau kan komen. Daarna begint Youri met de sociale vragen van zijn verhoor. "Ik wil weten wie Nico is." Zijn collega typt de verklaring mee op een laptop. Youri maakt af en toe een grapje om de jongen op zijn gemak te stellen. Hulpofficier Teunen klopt aan en valt even binnen: "Gaat het goed met je, Nico? Als het niet goed gaat, moet je het zeggen, he? Je vader is even naar huis." En met een klopje op Nico's schouder verlaat hij weer de verhoorkamer. Nico volgt een opleiding en verdient zelf geen geld, hij krijgt geld van zijn ouders. Dan vraagt Youri wie zijn bankpasje gebruikt en of hij die wel eens heeft uitgeleend. Nico: "Nul keer verder, alleen aan die andere, Ricardo." Youri legt hem uit dat de bank aangifte heeft gedaan van witwassen en dat er geld op zijn rekening is gestort en weer opgenomen. Nico heeft geen idee hoe dat in zijn werk gaat. Maar hij vertelt even later dat hij de pas en pincode heeft uitgeleend aan Ricardo. Youri: "Waarom?" "Ricardo zei dat ik er makkelijk geld mee kon verdienen en dat hij daarvoor mijn pas nodig had. Ik heb er verder niet echt over nagedacht." Ricardo zat bij hem op school.

Youri legt hem uit: "Anderen hebben jouw rekening gebruikt om geld te stelen. Je bent zelf verantwoordelijk. Hoe vind je dat?" "Ik heb wel de eerste fout gemaakt, maar ik heb zelf niet gestolen. Dat wist ik ook niet. Als ik dat toen had geweten, had ik beter nagedacht. Ik heb er ook niets voor gekregen." Youri vraagt door over het uiterlijk en de verblijfplaats van Ricardo, in deze zaak de ronselaar. "Weet je ook wie het geld heeft opgenomen?" Dat weet Nico niet. "Volgens mij is er 2600 euro opgenomen, ik weet niet wat ermee gebeurd is." Youri vervolgt: "Snap je dat je gebruikt bent voor witwassen?" Dat snapt Nico wel, net als dat hij gestraft moet worden. "Hoe zou je het anders doen in de toekomst?" "Nee zeggen of gewoon

Ronselaars

Ronselaars zijn vaak criminelen die ook andere dingen doen.

Ze ronselen veelal binnen hun eigen netwerken. Er zijn ook ronselaars die het hele land door trekken. Mauritz: "We hebben wel eens een ronselaar gehad uit de Randstad die in Drenthe dertig money mules had geronseld. Ook via social media worden veel contacten gelegd. "De ronselaars zijn verantwoordelijk voor goed werkende passen, die niet geblokkeerd of gevonden zijn - zodra de geldezel zijn pasje en pincode afgeeft gaan de criminelen aan de slag. Mauritz: "Ze hebben bijvoorbeeld 25 pasjes ter beschikking waarmee per pasje bijvoorbeeld 2000 euro is op te nemen. De ronselaar geeft aan de cybercrimineel door dat er via hem 50.000 euro is te cashen. De cybercrimineel heeft een aantal gecompromitteerde bankrekeningen, zet de fraude in, door iemand met een smoes te laten bellen naar het slachtoffer en met een smoes bankrekeninggegevens te ontfutselen."

Opnemen "Als ze dan eenmaal controle hebben over het internetbankieren van de klant, dan boeken ze het geld over naar de rekening van de geldezel en dan wordt het geld direct opgenomen. Hoe langer dat namelijk duurt, hoe groter de kans is dat de bank de geldezel identificeert en de rekening wordt geblokkeerd. Dat is het voordeel van het inzetten van een money mule, het ziet eruit als een gewone transactie, het geld wordt overgeboekt. Er komt 2000 euro op de rekening van de geldezel en dat wordt opgenomen." Dan is er nog Malware, het inzetten van schadelijke computervirussen. Het computervirus manipuleert de internetbankieromgeving. Bij phishing ziet de recherche meer Nederlandse dadergroepen en Nederlandse money mules. Bij malware veel Oost-Europese dadergroepen.

negeren." Ter afronding wil Nico nog iets zeggen: "Ik ben er wel overheen. Ik ben mijn schuld aan het wegwerken en verder gegaan met mijn leven."

Na verhoor gaan hij terug naar de ophoudcel, in afwachting van de zogenoemde TOM-zitting.

Gedwongen In een aparte ruimte, die aandoet als een kleine rechtszaal, is een TOM-zitting aan de gang. De verdachte heeft een verstandelijke beperking en wordt vergezeld door een jonge medewerkster van haar woonvoorziening. Parketsecretaris Van Berkum legt haar uit wat een Tom-zitting is. "Ik zit hier namens het OM om jou een transactie aan te bieden. Hoe ging het verhoor? Wat vond je lastige vragen?" De vrouw kijkt naar de grond en geeft geen antwoord. Van Berkum probeert haar in eenvoudige taal uit te leggen wat er gebeurd is. "En die mensen zijn hun geld kwijt. Doordat jij je pincode en bankpas hebt gegeven." De vrouw zegt zacht: "Ik werd gedwongen. Ze sloegen me en bedreigden me." Van Berkum vraagt waarom ze dan niet naar de politie is gegaan. Ze weet het niet. Hij vraagt aan haar begeleidster hoe haar zaken zijn geregeld. Die vertelt dat de vrouw in een interne woongroep voor mensen met een verstandelijke beperking woont waar 24 uur per dag begeleiding is. "Ze heeft een boodschappenrekening met 50 euro per week om te besteden." Dat vindt Van Berkum zorgelijk. "Ze kan dus weer een bankpas afgeven." Hij richt zich weer tot de verdachte. "Je bent nog steeds kwetsbaar en ik wil niet dat het nog een keer gebeurt, er is 1000 euro gestort en er weer afgehaald. Zullen we afspreken dat als iemand weer om je pasje vraagt of je dat afneemt, je naar je begeleider gaat?" De vrouw knikt onzeker, vragend opkijkend naar haar begeleidster die haar geruststellend toeknikt. Van Berkum beslist: "Ik ga voorwaardelijk seponeren. Je krijgt geen straf, maar een proeftijd van twee jaar." De begeleidster knikt opgelucht: "Dat is fijn, he Romy? Daar zijn we blij mee."

Teunen hoort even later wat de afdoening is en brengt de vrouw en haar begeleider het bureau uit. "Het is triest om te zien, maar juist de mensen die wat minder goed snappen wat er gebeurt, zijn het slachtoffer en worden voor dergelijke praktijken misbruikt. Het heeft geen zin om deze verdachten twee weken in de cel te zetten, het moet een straf zijn die past bij hun niveau, maar dusdanig dat ze wel beseffen dat het niet goed is wat ze hebben gedaan."

Aan het eind van de actiedag zijn er op de drie locaties 33 verdachten ontboden en achttien komen opdagen. Opgelegde straffen waren: twaalf taakstraffen van twintig uur, drie voorwaardelijk geseponeerd, een geldboete en twee dagvaardingen.

Marielle.den.breejen@politieacademie.nl

Namen van verdachten zijn gefingeerd.





Recherchekundigen ronden hun opleiding af met vaak vernieuwende onderzoeken. In deze rubriek wordt steeds een scriptie samengevat en kort toegelicht door de recherchekundige zelf.

Effectief tegen money mules

Financieel recherchekundige Harm Mauritz onderzocht de aard en omvang van money muling: fraude met internetbankieren en het witwassen van de hieruit afkomstige gelden.

De keuze voor zijn scriptieonderwerp vloeide voort uit zijn werkzaamheden voor de Electronic Crimes Task Force, een samenwerkingsverband tussen onder andere politie, openbaar ministerie en de Nederlandse grootbanken. "Samen met een collega werkte ik aan een project gericht op de aanpak van money mules", zegt Mauritz. "Het bleek niet eenvoudig het witwassen via money mules op een effectieve manier aan te pakken. De kennis die mijn onderzoek opleverde, heeft hier echter een grote bijdrage aan geleverd."

Fraude De probleemstelling van het onderzoek luidde: wat is de aard en omvang en de problematiek rondom money muling in Nederland in 2012? Money muling is het verplaatsen van uit fraude met internetbankieren afkomstig geld via de bankrekening van een derde, de money mule. Money mules moeten voorafgaand aan de fraude met internetbankieren geronseld worden en zijn cruciaal voor deze vorm van criminaliteit. Criminele samenwerkingsverbanden kunnen door middel van money mules hun uit fraude afkomstige geld wegsluizen en tevens hun identiteit afschermen voor politie en justitie. Money mules blijken in heel Nederland woonachtig zijn en 65 procent is jonger dan 35 jaar. Veelal betreft het laagopgeleiden, werklozen en bijstandsgerechtigden.

Money muling is voor criminele organisaties de preferente methode voor het witwassen van frauduleus verkregen geld uit internetbankieren. "Ruim negentig procent van dat geld wordt opgenomen en witgewassen via money mules", zegt Mauritz. "In 2012 ging het in totaal om 30,7 miljoen euro." Het illegaal verkregen geld wordt gepind, overgeboekt naar een andere bankrekening of direct besteed in een (online) winkel. Volgens gegevens van de vier grote banken waren hierbij ruim 6500 bankrekeningen en 3600 money mules betrokken.

Het aantal beschikbare money mules is één van de bepalende factoren voor de totale omvang van deze fraude, een vorm van criminaliteit die voor veel schade en problemen zorgt.

Schade Zowel de slachtoffers van de fraude, als de banken en ook de money mules zelf lijden schade door money muling. Wanneer het geld via money mules wordt weggesluisd is het slachtoffer in eerste instantie zijn/haar geld kwijt. Wanneer de bank het slachtoffer schadeloos stelt, is de schade zodoende voor de bank.

Wanneer de bank deze schade op de money mule verhaalt - dit kan civielrechtelijk en gebeurt ook in sommige gevallen - is de totale schade voor de money mule. Daarnaast worden de money mules voor maximaal acht jaar geregistreerd op een lijst, waardoor zij geen nieuwe bancaire producten of financieringen meer kunnen aanvragen.

Banken lijden bovendien reputatieschade.

Tot slot frustreert money muling de opsporing van de criminele samenwerkingsverbanden die verantwoordelijk zijn voor de fraude met internetbankieren.

Pilots Op basis van de onderzoeksresultaten adviseert Mauritz om communicatie in te zetten ter preventie en potentiële money mules voor te lichten over de voor hen problematische gevolgen. Verder zou er actief op money mules moeten worden gerechercheerd: als de pakkans toeneemt zal dat money mules ontmoedigen. Daarbij is de aanbeveling dat OM en de banken gebruik moeten maken van de wederzijdse informatie en sanctiemiddelen en er een integrale aanpak ontstaat.

Volgens Mauritz wordt nu al gebruik gemaakt van zijn bevindingen. "De relevantie van het onderzoeken van money mules was dat we de onderzoeksresultaten ook konden gebruiken in het project", zegt hij. "We hebben inmiddels in drie eenheden pilots gedraaid waarbij money mules een ontbiedingsbrief kregen, sommier werden verhoord en daarna werden doorverwezen naar ZSM voor een directe afhandeling. Verder leren we de bevindingen uit binnen de recherche, hebben we een standaard verhoorplan ontwikkeld en is op PolitieKennisNet informatie te vinden over de modus operandi van money muling."

Wilt u contact opnemen met de recherchekundige?

Mail naar Harm.mauritz@politie.nl

Heeft u een suggestie voor een onderwerp?

Mail naar gieta.bhansing@politieacademie.nl

In deze rubriek uitspraken die recent gepubliceerd zijn op rechtspraak.nl.
Deze keer over het zwijgerecht en over het herkennen van hennep.

Tekst: Kenniscentrum, Eenheid Amsterdam



Goed onderzoek ontzenuwt verweer

Het geval De verdachte is door de politierechter veroordeeld voor het telen van een groot aantal hennepplanten op de bovenverdieping van een pand in Zwanenburg en voor diefstal van elektriciteit.

Het verweer De raadvrouw voert aan dat onvoldoende kan worden vastgesteld dat de aangetroffen planten hennepplanten waren omdat de enkele verklaring van één verbalisant hiervoor onvoldoende is. Verder voert zij aan dat de verdachte geen wetenschap heeft gehad van de hennepkwekerij omdat de bovenverdieping was onderverhuurd. Ter onderbouwing hiervan heeft de verdachte een kopie getoond van het paspoort en het rijbewijs van de onderhuurder.

De uitspraak Het hof overweegt dat de verbalisant bij proces-verbaal heeft gerelateerd dat hij de planten door hun vorm, geur en kleur heeft herkend als hennepplanten. Hij is taakaccenthouder drugsonderzoeken en met grote regelmaat bezig met het opsporen en ruimen van hennepkwekerijen. Gelet op de kennis en ervaring alsmede de bekendheid met het ruimen van hennepkwekerijen ziet het hof geen aanleiding om aan het oordeel van de verbalisant over de hennepplanten te twijfelen.

Uit het dossier blijkt het volgende: De politie heeft de 'onderhuurder' achterhaald en deze ontkent iedere betrokkenheid. De verdachte beweert dat hij telefonisch contact heeft gehad met de onderhuurder maar beschikt niet over diens telefoonnummer. Uit opgevraagde gespreksgegevens bleek evenmin van telefonisch contact. De telefoon van de 'onderhuurder' heeft alleen zendmasten in Enschede aangestraald in de periode van de vermeende contacten in Zwanenburg. Het genoemde paspoort en rijbewijs zijn verlopen en deze gegevens zijn eerder misbruikt.

De hennepplanten waren kort voor de inval van vers water voorzien terwijl de verdachte in het pand aanwezig was. Hij verklaarde op dat moment dat hij de onderhuurder lange tijd niet had gezien. Op de benedenverdieping, op korte afstand van de verdachte, bevond zich afval van de hennepkwekerij en op het keukenblok werd een hennepschaartje en bladafval aangetroffen. Ook in de auto van de verdachte is een hennepschaartje aangetroffen. De bij de inval aangetroffen attributen duiden op betrokkenheid bij de kwekerij. Het verweer dat de verdachte geen weet had van de kwekerij wordt verworpen.

Het hof oordeelt dat de verdachte huurder en gebruiker van het pand was, dat onderhuur niet aannemelijk is en dat hij opzettelijk

hennepplanten heeft geteeld en elektriciteit heeft weggenomen. Zij veroordeelt de verdachte tot een deels voorwaardelijke taakstraf.

[ECLI:NL:GHAMS:2014:3898](https://eclil.nl/GHAMS:2014:3898)

Zwijgrecht levert geen bewijs op

Het geval De verdachte is door het gerechtshof te Amsterdam veroordeeld voor het aanwezig hebben van harddrugs en witwassen. Dit laatste heeft betrekking op een waardevolle Audi die op naam van de verdachte staat. Tijdens het politieverhoor heeft de verdachte geen antwoord gegeven op de vraag hoe hij aan de auto is gekomen. Een kennis van de verdachte heeft bij de politie verklaard dat hij hem een groot geldbedrag heeft geleend en dat een gedeelte daarvan al is terugbetaald door het verrichten van werkzaamheden. Facturen hiervan zijn niet bij de boekhouder van de kennis aanwezig. Uit het proces-verbaal blijkt dat er geen gegevens van de verdachte bekend zijn bij de Belastingdienst en daarom geen blij is van legale inkomsten.

Tijdens de rechtszitting verklaart de verdachte dat hij geld voor aankoop van de Audi van de kennis heeft geleend en dat terugbetaling zonder rente zal plaatsvinden door het verrichten van werkzaamheden. Het gerechtshof heeft de verdachte voor beide feiten veroordeeld. Voor witwassen steunt de bewezenverklaring mede op het gebruik van het zwijgrecht.

Het verweer De advocaat stelt namens de verdachte beroep in cassatie in tegen de veroordelingen voor witwassen en voor het afwijzen van een verzoek tot getuigenverhoor met betrekking tot het witwassen.

De uitspraak De Hoge Raad vernietigt de uitspraak over het witwassen omdat het weigeren een verklaring af te leggen op zichzelf, mede gelet op het bepaalde in art 29, eerste lid Sv, niet tot het bewijs kan bijdragen. Dat het Hof de juistheid van de later door verdachte afgelegde verklaring over de auto niet aannemelijk heeft geacht, leidt niet tot een ander oordeel. De zaak wordt terugverwezen naar het Gerechtshof voor nieuwe berechting. Over het verweer betreffende het afwijzen van getuigenverhoor wordt niet geoordeeld.

[ECLI:NL:HR:2014:2764](https://eclil.nl/HR:2014:2764) en [ECLI:NL:PHR:2014:1542](https://eclil.nl/PHR:2014:1542)

Reacties: pieter.peereboom@politie.nl



In deze rubriek worden juridische vragen beantwoord door een vaste deskundige.

Tekst: Politieacademie, Juridische Vakgroep

Insluitingsfouillering

Vraag Wij hebben een discussie over de insluitingsfouillering 28

Ai. Een bekende drugsgebruiker moet worden ingesloten.

Voordat hij wordt ingesloten wordt zijn kleding doorzocht op voorwerpen die een gevaar opleveren. Op aanwijzing van de wachtcommandant moet de in man zich ontkleden, bukken en de billen spreiden om te kijken of hij wellicht drugs in zijn bilnaad heeft verstopt.

Volgens mij gaat dit te ver, maar ik kan mijn collega's hier niet van overtuigen. Heb ik het bij het rechte eind?

Antwoord Een ingeslotene moet direct voorafgaand aan zijn insluiting door aftasten en doorzoeken van zijn kleding worden onderzocht op voorwerpen die een gevaar voor hem of voor anderen kunnen opleveren, 28 Ai.

De ambtenaar kan van de ingeslotene verlangen dat hij zich ontkleedt als zijn kleding tijdens de insluiting een gevaar voor hem of voor anderen kan opleveren. Dit kan slechts na toestemming van een HOvJ of naar het oordeel van een arts. Kleding die een gevaar oplevert kan door de ambtenaar worden ingenomen, 29 Ai. Hierbij moet worden gedacht aan riemen, schoenveters, bh's etc.

Aan deze bepaling kan geen bevoegdheid tot onderzoek aan of in het lichaam worden ontleend. Het laten bukken en spreiden van de billen van de ingeslotene is als onderzoek in het lichaam aan te merken en dus niet toegestaan.

Een wetswijziging betreffende de insluitingsfouillering, waarin deze bevoegdheid wordt opgenomen in de Politiewet en nadere regels worden gesteld in de Ambtsinstructie, is in ontwikkeling. De verwachte inwerkingtreding daarvan is 1 juli 2015.

[PolitieKennisNet > Juras > Fouilleren ingeslotene 28 Ai.](#)

8 WVV en een ongeldig verklaard rijbewijs

Vraag Wij hielden een bestuurder van een personenauto aan die reed terwijl zijn rijbewijs ongeldig was verklaard wegens het niet (voldoende) deelnemen aan de EMA. De bestuurder had gedronken en de ademanalyse wees uit dat zijn ademalcoholgehalte (AAG) 175 ug/l was. Wij vragen ons nu af of welke van de in 8 WVV genoemde waarden AAG op de verdachte van toepassing is? Kunt u ons uitsluitsel geven?

Antwoord Er vanuit gaande dat het ongeldig verklaarde rijbewijs van de aangehouden bestuurder langer dan zeven jaar (in geval van een bromfietserijbewijs/-certificaat) of vijf jaar (in geval van een ander rijbewijs) geleden was afgegeven, geldt voor deze bestuurder de waarde 220 ug/l, 8 lid 2 WVV.

Hij is geen bestuurder die bestuurt zonder dat aan hem een rijbewijs is afgegeven als bedoeld in 8 lid 4 WVV. Hier worden bedoeld de bestuurders aan wie nooit een rijbewijs werd afgegeven. De bestuurder is in het bezit van een rijbewijs geweest. Dat dit rijbewijs ongeldig is verklaard doet er voor 8 WVV niet toe.

Als de bestuurder niet voldeed aan de elementen van 8 lid 1 WVV heeft hij zich niet schuldig gemaakt aan 'rijden onder invloed'.

De bestuurder heeft zich wel schuldig gemaakt aan het misdrijf besturen terwijl het rijbewijs ongeldig is verklaard, 9 lid 2 WVV.

[PolitieKennisNet > Juras > Rijden onder invloed overzicht](#)

[PolitieKennisNet > Juras > Rijden met ongeldig verklaard rijbewijs 9 lid 2 WVV](#)

Hinderlijke kijkers II

Vraag Naar aanleiding van het item 'Hinderlijke kijkers' in Blauw 8-2014 merkte een lezer op dat naar zijn mening 184 Sv slechts toepasbaar is als de APV van de gemeente waar het incident speelde een nadrukkelijke bevelsbevoegdheid bevat. Hij baseert zich daarbij op ECLI:HR:2012:BW5164.

Antwoord: Het aangehaalde arrest heeft alleen betrekking op het deel van 184 Sr dat het niet voldoen aan een bevel op vordering strafbaar stelt. In de betreffende casus is dit niet aan de orde.

In het item is immers geen sprake van een bevel of vordering, maar van belemmeren van een ambtshandeling. Ook dit is in 184 Sr strafbaar gesteld. Ten aanzien van een ambtshandeling ondernomen op basis van 3 Pw (2 Pw 1993) oordeelde de HR in ECLI:NL:HR:2008:BB4108 onder punt 3.2:

(..) Daarbij verdient echter opmerking dat art. 2 Politiewet 1993 (nu 3 Pw) wel als een wettelijk voorschrift kan worden aangemerkt ter uitvoering waarvan de in art. 184 Sr bedoelde ambtenaren handelingen kunnen ondernemen waarvan het beletten, belemmeren of vrijdelen overtreding van art. 184, eerste lid, Sr kan opleveren.

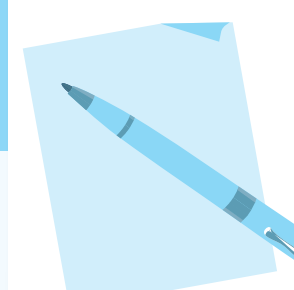
Op dit arrest is ook het arrest ECLI:HR:2012:BW5164 gebaseerd en hiernaar wordt verwezen.

[PolitieKennisNet > Juras > Ambtshandeling beletten, belemmeren of vrijdelen 184 Sr](#)

Reacties: juras@politieacademie.nl

Ingezonden brieven kunnen worden gestuurd naar: redactie.blauw@politieacademie.nl.

Blauw behoudt zich het recht voor brieven in te korten.



Interview matchfixing

Met interesse hebben wij het interview met Tom Knipping gelezen in Blauw van 25 oktober. Wij hebben behoefte daarop te reageren. Enerzijds omdat er wat onjuistheden in het interview staan, maar anderzijds om ook de lezers aan te geven waar ze terecht kunnen voor eventuele signalen van matchfixing danwel zaken.

De heer Knipping, maar ook zijn collega's van andere media, hebben matchfixing de laatste anderhalf jaar in de schijnwerpers gezet. Deze aandacht voor het fenomeen is positief, maar er worden ook sensatieverhalen geschreven die feitelijk onjuist zijn. De media gaan in hun verhalen uit van het principe 'waar rook is, is vuur'. Echter, een verdachte is onschuldig totdat zijn of haar onschuld is bewezen. Dikwijls wordt ook door de heer Knipping en zijn collega's aangegeven 'dat politie en justitie er geen serieus werk van maken'. Achter de schermen, en daarmee wellicht (te) onzichtbaar voor de media, wordt er veel gedaan. Graag willen wij zijn beeld dan ook nuanceren.

Capaciteit Vanaf het moment dat Europol naar buiten bracht dat er 425 personen verdacht waren van fraude en matchfixing rondom voetbalwedstrijden is de Nederlandse politie betrokken. Ondanks dat matchfixing breder is cq kan zijn dan alleen de voetbalsport, heeft de portefeuillehouder Voetbal, politiechef Frank Paauw van de Eenheid Rotterdam, dit onderwerp naar zich toegetrokken. De afspraak is gemaakt dat, indien er concrete signalen zijn over het onderwerp matchfixing, er binnen de politie-eenheden Rotterdam en Amsterdam capaciteit is om dergelijke signalen op te werken tot een projectvoorstel en vervolgens een strafrechtelijk onderzoek. Tegelijkertijd is er onder het motto 'je gaat het pas zien als je het doorhebt' door recherchekundigen van de eenheid Rotterdam en Amsterdam een fenomeenonderzoek uitgevoerd naar het hoe, wie en wat van matchfixing. Een belangrijke onderzoeksvraag hierbij was welk handelingsrepertoire wij als politie hebben om matchfixing effectief aan te pakken.

Sportscorruption Het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme heeft in eerste aanleg een coördinerende rol gehad in de informatievergaring en -veredeling met betrekking tot matchfixing. Recent is Erwin van Grinsven van de eenheid Rotterdam aangewezen als nationaal expert sportscorruption. Een rol die geïnitieerd is vanuit Europol en door DLIO en de eenheid Rotterdam ondersteund wordt. De nadruk hierbij komt enerzijds te liggen op het op nationaal niveau inzichtelijk en beschikbaar maken van de bij alle betrokken partijen aanwezige informatie en anderzijds de



focus op internationale informatie- en kennisuitwisseling. Dit alles heeft als doel te komen tot een gestructureerde aanpak van het probleem. De nationaal expert heeft inmiddels, samen met onder andere collega's van DLIO, zitting in het landelijke signaaloverleg, waarbij informatie wordt uitgewisseld met partners zoals de kansspelautoriteit, FIOD, belastingdienst en

de KNVB. Het signalenoverleg en de gehele aanpak van matchfixing staat onder het gezag van het Functioneel Parket. Tevens is er een Nationaal Platform Matchfixing opgericht, waarin naast genoemde opsporingsinstanties o.a. ook leden van het Ministerie, de Lotto, KNVB, NOC-NSF en de VVCS zijn aangesloten.

Serieus Er is informatie en er zijn signalen. Het gaat niet 'maar' om voetbal; alle informatie en signalen worden serieus genomen door de politie en worden beoordeeld en waar mogelijk onderzocht. Daarbij willen we als politie niet als F-jes 'achter alle ballen aanrennen', maar juist ook 'vooruit verdedigen'. Zeker gezien de aankomende ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe kanspelwetgeving binnen Nederland, de enorme bedragen die hiermee gemoeid zijn én de aantrekkingskracht van de georganiseerde criminaliteit op dit onderwerp, heeft Nederlandse politie hier nadrukkelijk aandacht voor en worden (onder het motto 'geen woorden maar daden') stappen gezet. Mochten er collega's zijn die vragen en/of opmerkingen c.q. informatie danwel signalen hebben waarbij er aanleiding is om aan te nemen dat er sprake is van matchfixing, dan kan er contact worden opgenomen met Erwin van Grinsven van de Eenheid Rotterdam.

Bram Kampschreur, drs.

Operationeel Adviseur Eenheidsleiding /
adviseur portefeuillehouder Voetbal
Eenheid Rotterdam

Het politievakblad *Blauw* is een maandelijks uitgave, met een oplage van 30.000 exemplaren. *Blauw* levert een bijdrage aan de voortgaande professionalisering van de Nederlandse politie.

Uitgever

Blauw wordt uitgegeven door de Politieacademie.

Redactieadres

Donauweg 3, 1042 AR Amsterdam
Telefoon: 020 - 5104512/4511
Fax: 020 - 5104991
E-mail: redactie.blauw@politieacademie.nl
Internet: www.politievakblad-blauw.nl
Intranet: PKN > Kennis > Leestafel

Redactieraad

Gerrit van der Burg, (hoofdofficier van justitie van het Landelijk Parket), Oscar Dros, (Politiechef Noord-Nederland), Wil van Gemert (directeur Cyber Security, NCSC), Astrid Raaphorst, (Directeur Regie en Control, Ministerie van Veiligheid en Justitie), Luc Rademakers (Hoofd Bureau Communicatie Landelijke Eenheid), Joop de Schepper (Noord-West Nederland)

Journalistieke redactie

Justine Kaasjager (hoofdredacteur), Rosmarijn Zuring (eindredacteur), Harro Meijnen (bladmanager), Fred Kruyer (redacteur), Erik van der Veen (redacteur), Mariëlle den Breejen (redacteur), Marion Venhorst (managementassistentie).

Vakredactie Handhaving

Alex van Amstel (Amsterdam), Ronald Bakker (Noord-Nederland), Marius Derksen (Politieacademie), Will Gieling (Noord-Nederland), Martin Jansen (Noord-Holland), Twan Martens (IV-organisatie), Monique Kerkmeijer (Amsterdam), Aart Lub (KMar), Paul Mos (Politieacademie), Ronald Reukers (Midden-Nederland), Rob Vastbinder (Noord-Nederland), Theo Volk (Landelijke Eenheid).

Vakredactie Opsporing

Ruud Gründmann (Den Haag), Matthijs Kortleven (Inspectie Leefomgeving en Transport), Chretien Louwerse (KMar), Toon van der Heijden (Parket Generaal), Gijs Heijmering (Amsterdam), Eric Joosten (Politieacademie), Jeroen Kiekens (Oost-Nederland), Eddy Korringa (Noord-Nederland), Rik Maliepaard (Rotterdam), Eric Nieman (FMG), Vera Schijve (NFI), Wietske Visser (Belastingdienst, FIOD), Bert Voerman (Landelijke Eenheid), Iet Voorhoeve (Landelijke Eenheid), Victor van der Waal (IV-organisatie), Michiel van der Wal (adviseur opsporingstechniek, NVWA-IOD).

Vormgeving

Boom + Verweij, Mijdrecht

Druk

Drukkerij De Bondt Grafimedia Communicatie BV Barendrecht

Advertenties

Commerciële advertenties: I.S. – Acquisitie, Irene Schaddelee (06 - 23700323) info@is-acquisitie.com
Personeelsadvertenties: Harro Meijnen, *Blauw*, (020 - 5104511) redactie.blauw@politieacademie.nl

Abonnementen

Blauw wordt in controlled circulation gratis verspreid onder de politie. Een jaarabonnement op *Blauw* kost 135 euro. Aanmelding uitsluitend schriftelijk bij het secretariaat van *Blauw*. (Fax 020 - 5104991) redactie.blauw@politieacademie.nl

Opzeggen

Abonnementen worden steeds stilzwijgend met een jaar verlengd. Opzeggen kan via redactie.blauw@politieacademie.nl. De opzegtermijn is vier weken voor het einde van de abonnementsperiode.

Adreswijzigingen

Adreswijzigingen kunnen uitsluitend schriftelijk worden aangemeld via het redactiesecretariaat. (Fax 020 - 5104991) redactie.blauw@politieacademie.nl

Copyright © 2014

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Disclaimer

De redactie voert haar taak uit op basis van een redactie-statuuat. Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de uitgever, de auteurs en redactie geen aansprakelijkheid.

ISSN 1871-4307

Agenda

December

8 tot 12 december 2014

Visualization of Latent Bloodstain Course

Locatie: Nieuw Vennep

Kosten: zie website

Meer informatie:

www.lociforensics.nl/courses/hosting

15-19 december 2014

Cursus Bloodstain Pattern Analysis - Advanced

Kosten: 1475 euro

Locatie: NFI Field Lab, Den Haag

Voor meer informatie: <http://academy.forensicinstitute.nl/bpa-advanced>

Januari

12 januari 2015

Certified Ethical Hacker (CEH)

Meer info: 040 246 0220 / info@imf-online.com

Kosten: € 3.950,-

Website: <http://www.imf-online.com>

15 januari 2015

Anti-Fraude Professional

Meer info: 040 246 0220 / info@imf-online.com

Kosten: € 2.180,-

Website: <http://www.imf-online.com>

16 januari 2015

Bijeenkomst: Vakdag Veiligheid en Handhaving

Kosten: geen

Locatie: Politieacademie te Ossendrecht

(informatie: congres@politieacademie.nl of 055 – 539 74 97)

22 januari 2015

Bijeenkomst: NIK-themadag 'Criminaliteit en mobiliteit. Politiewerk van wijk tot wereld'

Kosten: Géén

Locatie: Reehorst, te Ede

(informatie: congres@politieacademie.nl of 055 – 539 74 97)



Februari

9-13 februari 2015

Cursus Forensic Data Analysis

Kosten: 3100 euro

Locatie: NFI Field Lab, Den Haag

Voor meer informatie: http://academy.forensicinstitute.nl/Forensic_data_analysis

Maart

6 maart 2015

Predictive Profiling

Meer info: 040 246 0220 /

info@imf-online.com

Locatie: Amsterdam

Kosten: € 2.495,-

Website: <http://www.imf-online.com>

19 maart 2015

Certified Ethical Hacker (CEH)

Na deze training weet u hoe kwaadwillende hackers, sniffers en phishers proberen in te breken in uw organisatie. Door hun wapens te leren gebruiken, wordt uw verdedigingsstrategie intelligenter.

Meer info: 040 246 0220 /

info@imf-online.com

Kosten: € 3.950,-

Website: <http://www.imf-online.com>

Rubriek	Titel/omschrijving	Auteur	Blauw nummer en pagina
Aanhouden	De kracht van de AE [Aanhoudingseenheden zijn professionele en flexibele eenheden, die snel de angel uit een rel kunnen halen. ‘Vakmanschap en broederschap kenmerken de AE’.]	Mariëlle den Breejen	Blauw 2, p 44
Administratie	Bureau op straat [Scan een rijbewijs, controleer de identiteit en antecedenten van een bestuurder, vul een bekeuring in en stuur deze direct toe. Binnenkort kan het allemaal op straat met de smartphone. Op het bureau is er koffie, geen administratie.]	Fred Kruijer	Blauw 1, p 32
Analyse	Zeecontainers vol data doorzoeken [E-mails, whatsapps, telefoonverkeer en papieren communicatie kunnen belangrijke aanwijzingen bevatten voor de opsporing. Alles doorlezen is vaak onbegonnen werk. Gelukkig kan dat deels geautomatiseerd.]	Joan Kurpershoek	Blauw 3, p 22
Basisteams	Robuust, zichtbaar en veelzijdig [In de basisteams in wording moet elke medewerker alle voorkomende taken kunnen uitvoeren, zowel handhaving als opsporing. En dat zo zichtbaar mogelijk.]	Fred Kruijer	Blauw 6, p 6
Belasting	Betalen voor buitenlands kenteken [De belastingdienst is vorig jaar een project gestart om automobilisten aan te pakken die met een buitenlands kenteken rijden en autoheffingen ontduiken. “Wij ontvangen graag signalen van de politie’.]	Erik van der Veen	Blauw 8, p 52
Bloedsproen	Bloedspoor afdruk in alginaat [Een papje van alginaat geeft een prima afdruk van een bloedspoor op een spijkerbroek. Alginaat is nog vrij onbekend als middel om te ‘liften’, maar wel makkelijk, goedkoop en snel.] Stempelen met bloed [Of een vingerspoot op een plaats delict ín of mét bloed is gezet, kan iets zeggen over de toedracht. Met name over de volgorde waarin bepaalde handelingen hebben plaatsgevonden.]	Joan Kurpershoek Joan Kurpershoek	Blauw 4, p 40 Blauw 9, p 38
Brand	Brandstichters en brandonderzoekers [Kennis over brandstichters en hun motieven kan de recherche helpen bij haar onderzoek. Handig, want technisch bewijs is vaak moeilijk te vinden. Als er al naar wordt gezocht.]	Erik van der Veen	Blauw 9, p 50
CBRN-E	Bomvol expertise [De expertise op het gebied van chemische, biologische, radiologische of nucleaire criminaliteit, al dan niet in combinatie met explosieven, is vanouds versnipperd. Een nieuw politie-onderdeel geeft advies en ondersteuning bij incidenten.]	Fred Kruijer	Blauw 1, p 42
Column	Gematcht Onrecht Digitale di(e)mens(t)ie Krachtbaar Dienstbaar Going ape Was De boze buitenwereld Zwarte Pieten Werkpak	Gerrit Oskam Raymond Kolsteren Raymond Kolsteren Gerrit Oskam Raymond Kolsteren Jutta Hommes Gerrit Oskam Raymond Kolsteren Jutta Hommes Gerrit Oskam	Blauw 1, p 7 Blauw 2, p 7 Blauw 3, p 7 Blauw 4, p 7 Blauw 5, p 5 Blauw 6, p 5 Blauw 7, p 7 Blauw 8, p 7 Blauw 9, p 7 Blauw 10, p 7
Crowd management	Mensenmassa’s aan de wandel [De Vierdaagse bracht dit jaar 43.000 wandelaars op de been en meer dan anderhalf miljoen feestgangers bezochten de Vierdaagse feesten in het centrum van Nijmegen. De eenheid Oost-Nederland laat niets aan het toeval over.]	Fred Kruijer	Blauw 8, p 46
Dierenwelzijn	Politie neemt dierenleed serieus [Voor de handhaving van dierenwelzijn zijn momenteel 150 taakaccenthouders werkzaam in de basisteams. Ook zijn in de nieuwe Wet dieren de belangrijkste wetten op het gebied van dierenwelzijn gebundeld.]	Fred Kruijer	Blauw 8, p 27
DNA	Geheimen mee in het graf [Overlijdt de verdachte, dan stopt de vervolging. Twee recherchekundigen van de forensische opsporing Midden-Nederland pleiten voor ruimere regelgeving voor DNA-onderzoek bij overledenen. Onder andere bij zelfdodingen.]	Henriëtte van Wermeskerken	Blauw 9, p 28
Drugs	GHB in de politiecel [GHB-verslaafden zijn in een politiecel niet te handhaven. Ook op straat zorgen zij voor problemen. Sinds kort zijn er speciale cellen, is er een behandelingsprotocol en een training.] GBL-handel aan banden [GBL is een grondstof voor de harddrug GHB. In Nederland is GBL in principe niet verboden. Maar de handel in GBL geldt wel als voorbereidingshandeling voor de productie van GHB. En daar maken politie en justitie handig gebruik van.]	Fred Kruijer Fred Kruijer	Blauw 7, p 8 Blauw 7, p 12

>>	Rubriek	Titel/omschrijving	Auteur	Blauw nummer en pagina
	Explosieven	Vingerafdruk van explosieven [Elk explosief heeft een eigen chemische samenstelling. Behalve de originele springstof bevat het meestal ook andere componenten, zoals toevoegingen van de fabrikant of vervuilingen. Die 'vingerafdruk' kan een aanwijzing zijn voor de herkomst van een explosief.]	Joan Kurpershoek	Blauw 8, p 18
	Forensisch-medisch	Forensische foto's van letsel [Een goede foto van letsel bij een slachtoffer van geweld, kan de doorslag geven tussen vrijspraak en een veroordeling. Maar een goede foto maken is nog niet zo eenvoudig.]	Joan Kurpershoek	Blauw 2, p 18
		Onderzoek na de sectie [Om de precieze doodsoorzaak te kunnen vaststellen, is het ook soms nodig na de gerechtelijke sectie belangrijke organen nader te onderzoeken. Dat kan behoorlijk wat tijd kosten. Openbaar ministerie en forensische opsporing informeren de nabestaanden hierover.]	Joan Kurpershoek	Blauw 4, p 8
	Huiselijk geweld	Zelfs thuis niet veilig [Het bewustzijn rond huiselijk geweld nam de laatste tien jaar sterk toe. Ook de aanpak door de politie is verbeterd. Het programma Huiselijk Geweld speelde daar een centrale rol in. Hoewel het programma binnenkort stopt, blijft het onderwerp op de agenda staan.]	Justine Kaasjager	Blauw 7, p 40
	ICT	Vissen in de informatiestroom [De ICT-systemen van de politie zijn versnipperd en traag. Maar daar komt in rap tempo verbetering in. Het Aanvalsprogramma Informatievoorziening ligt goed op koers.]	Erik van der Veen	Blauw 6, p 24
	Infiltratie	IRT-trauma voorbij [Criminele burgerinfiltranten moeten in uitzonderlijke gevallen en onder strikte voorwaarden weer ingezet kunnen worden. Dat vindt de minister van Veiligheid en Justitie. Is de IRT affaire lang genoeg geleden en is ervan geleerd?]	Fred Kruijer	Blauw 1, p 22
	Ingezonden	'Elke zaak kan cold case worden'	A. Uiterwijk	Blauw 1, p 52
		'Het werk van de wijkagent'	Jaap Peters	Blauw 1, p 53
		Zorg voor de doden	Theo Meijers	Blauw 2, p 48
		Mentale Kracht-Weerbaarheidstrainingsdagen	Jan Op het Veld	Blauw 2, p 49
		Brandweercentralisten	Anton Slofstra / Marijke van Veen	Blauw 3, p 51
		Schikken	Titus Crombach	Blauw 3, p 51
		Met mentale kracht meer mans	Denise Laan	Blauw 5, p 48
		Van SGB0 naar NSGB0	Ronald van der Haak	Blauw 5, p 48
		Met de rug tegen de muur	Arend Stehouwer	Blauw 8, p 51
		Airbnb & Opsporing	Marnix Lippman	Blauw 8, p 51
		Matchfixing	Bram Kampschreur	Blauw 10, p 53
	Interview	'Verhoren is zo veelzijdig' [Van jongs af aan heeft Ron de Ruiter een fascinatie voor verhoren. Hij verhoorde talloze verdachten en is nu docent Verhoor aan de Politieacademie. 'De uitdaging is contact maken in een situatie waarbij iemand zeer zware belangen heeft.']	Erik van der Veen	Blauw 1, p 12
		'Iedereen wil een goede en ongestoorde top' [Tijdens de Nuclear Security Summit zijn Arno Julsing en Cor Visser commandant van de Nationale Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden. 'Iedere collega weet straks precies wat van hem of haar verwacht wordt gedurende de top.']	Fred Kruijer	Blauw 2, p 14
		'Nerd is bij ons een geuzennaam' [Gea Wind is waarnemend teamleider bij het Team High Tech Crime. 'Wij zijn ook op zoek naar collega's met tactische politie-ervaring, niet alleen naar nerds.']	Erik van der Veen	Blauw 2, p 28
		'Een aanhouding is vaak een natuurlijk proces' [AE'ers moeten niet zelden aanhoudingen verrichten in complexe situaties die om bepaalde expertise vragen. Danny is commandant bij de Amsterdamse aanhoudingseenheid (AE). 'Mijn jongens worden er niet gelukkig van als het heel rustig is.']	Mariëlle den Breejen	Blauw 2, p 40
		'We reizen niet minder, wel functioneler' [In een snel globaliserende wereld moet de politie optimaal contacten met het buitenland onderhouden. Timo Kansil, hoofd van de afdeling Internationale betrekkingen: 'We kijken tegenwoordig of onze internationale projecten strategisch bijdragen aan de operatie.']	Fred Kruijer	Blauw 3, p 14
		'Een unieke handleiding van ieder kind' [Het Preventief Interventie Team van de gemeente Amsterdam richt zich op jonge kinderen die dreigen af te glijden naar crimineel gedrag. Projectleider Rosaly Brandon: 'Inspelen op de oorzaken voor het gedrag vormt de sleutel tot verbetering.']	Erik van der Veen	Blauw 3, p 38
		'Uitbuiting is nooit een incident' [Jolanda de Boer is officier van Justitie en gespecialiseerd in mensenhandelzaken. 'We moeten voet tussen de deur krijgen in de illegale prostitutie. Wat we nu zien, is nog maar het topje van de ijsberg.']	Justine Kaasjager	Blauw 4, p 12
		'Het speelbord is veranderd' [De Culemborgse wijk Terweijde had jarenlang te kampen met de terreur van een jeugdbende. Maar de kentering is ingezet. Arjen Minnema is teamchef bij de politie Culemborg. Peter-Jan Boers adjunct-teamchef. 'De jongens van zo'n groep spelen allemaal een rol: positief, negatief of als meeloper. In die rol pakken we ze aan.']	Mariëlle den Breejen	Blauw 5, p 10
		'Wij zoeken naar het sentiment' [Dick van Gooswilligen is leider van het Crisiscommunicatieteam van de politie, dat de eenheden	Erik van der Veen	Blauw 5, p 28

Rubriek	Titel/omschrijving	Auteur	Blauw nummer en pagina
	ondersteunt bij crisissituaties. Na twee jaar bijschaven staat het concept als een huis. Nu is het de beurt aan de eenheden. ‘Met deze werkwijze krijg je veel meer grip op de situatie.’] ‘Het negatieve beeld is begrijpelijk’ [Esmah Lahlah van de Universiteit Tilburg onderzocht delinquent gedrag van Marokkaans-Nederlandse jongens in relatie tot kindermishandeling. ‘Marokkaans Nederlandse jongens worden vaak uitsluitend als dader gezien. Misschien moeten we dat beeld een beetje bijstellen.’] ‘Door Dutroux staan we waar we nu staan’ [Alain Remu is hoofd van de Belgische Cel Vermiste Personen. ‘In België betekent een onrustwekkende vermissing per definitie een gerechtelijk onderzoek, of het nu lijkt op een verdwaling, een misdrijf of een accident.’] ‘Ik wist niet waar mijn kind was’ [Leo van den Blink werkt sinds 2000 bij de politie in Amsterdam. Na een huwelijk van ruim twaalf jaar nam zijn ex hun tienjarige zoontje in het geheim mee naar Suriname. ‘Die dingen zie je op televisie. Nooit gedacht dat mij zoiets zou overkomen.’] ‘Wie bij de TR zat, had het gemaakt’ [Van zelf foto's ontwikkelen tot 3D-fotografie op de PD en van handmatige dacty vergelijken tot scannen met een iPad. Technisch rechercheur Jos van Deventer maakte het allemaal mee. ‘Ze mochten me wel drie keer per nacht uit mijn bed bellen.’] ‘Hij kwam terug uit de dood’ [Regelmatig worden politiemensen geconfronteerd met situaties waarin zij iemand moeten reanimeren. Zo ook Hans Hendriks van de Politieacademie. ‘Na een aantal hartmassages begon de man weer op eigen kracht te ademen.’] ‘Een graf zegt ons meer dan een lichaam’ [Roosje de Leeuwe werkt sinds 2011 als forensisch archeoloog bij het NFI. Nederland telt er maar liefst twee, waar de meeste andere landen deze deskundigheid helemaal niet in huis hebben. ‘Ik denk dat wij voorop lopen in de wereld.’] ‘De uitreisgolf is nog niet beëindigd’ [Onderzoek naar jihadgang naar Syrië en de dreiging voor Nederland vormt een van de speerpunten van de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst. Marja Horstman, directeur binnenlandse veiligheid van de AIVD: ‘Het gaat niet zozeer om aantallen, dreiging kan ook van één persoon uitgaan.’] ‘Nederland is een paradijs voor matchfixing’ [In het buitenland kwamen de afgelopen jaren omkoopschandalen in de voetbalwereld aan het licht. In Nederland blijft het stil. Maar voor onderzoeksjournalist Tim Knipping staat vast dat matchfixing ook hier gebeurt. ‘Het is de ideale misdaad.’] ‘Twintig uur voorbereiden voor een paar uur zoeken’ [Joop de Schepper vertrok een week na de crash met de MH17 naar Charkov als convoy commander van de repatriëringsmissie. ‘Wij als ondersteunende staf faciliteerden de mensen die het zoekwerk deden.’] ‘Snelschaken met twintig tegenstanders’ [In Nederland werden de MH17-slachtoffers geïdentificeerd. Arie de Bruyn is operationeel leidinggevende van het LTF0. ‘We begonnen om half acht ’s morgens en om half zeven ’s avonds moest ik ze dwingen te stoppen, want ze wilden verder.’]	Rosmarijn Zuring	Blauw 6, p 10
		Rosmarijn Zuring	Blauw 6, p 28
		Henriëtte van Wermeskerken	Blauw 7, p 16
		Erik van der Veen	Blauw 7, p 36
		Erik van der Veen	Blauw 8, p 14
		Mariëlle den Breejen	Blauw 8, p 40
		Fred Kruijer	Blauw 9, p 12
		Erik van der Veen	Blauw 9, p 42
		Rosmarijn Zuring	Blauw 10, p
		Erik van der Veen	Blauw 10, p
Georganiseerde misdaad	Het onzichtbare zichtbaar maken [De Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC) helpen gemeenten weerbaarder te worden tegen georganiseerde criminaliteit. Daarnaast ondersteunen ze bij een bestuurlijke, strafrechtelijke en/of fiscale aanpak.]	Justine Kaasjager	Blauw 3, p 8
Jeugd	Kinderen van de rekening [Wanneer de ene ouder de andere ouder ombrengt, zijn kinderen dubbel slachtoffer. Ze zijn feitelijk hun beide ouders kwijt. Sinds kort moet binnen 24 uur een verzoek tot voorlopige voogdij zijn ingediend, zodat de kinderen zo snel mogelijk zorg en hulpverlening krijgen.]	Fred Kruijer	Blauw 6, p 36
Jeugdgroepen	‘Rechercheren op jeugd is niet sexy’ [De aanpak van jeugdgroepen heeft een hoge prioriteit. Afhankelijk van de ernst van het probleem moet ieder zijn rol oppakken. ‘Bestuurlijke interventies, zorginterventies en waar nodig strafrechtelijke interventies. Hoe vroeger je ingrijpt, hoe groter de kans op succes.’]	Mariëlle den Breejen	Blauw 5, p 14
Jeugdtaak	Ontvoerd door een ouder [Internationale kinderonvoering door een van de ouders komt vooral in de zomermaanden nogal eens voor. De politie moet direct in actie komen bij een dergelijke melding.]	Henriëtte van Wermeskerken	Blauw 7, p 20
Jihadisme	De strijd tegen de jihad [Vriend en vijand zijn verrast door de snelle groei van het aantal jongeren in heel West-Europa dat wil toetreden tot IS en deelnemen aan de jihad in Syrië en Irak. Politie en andere overheidsinstanties zijn alert.] Jihad in de wijk [Diverse gemeenten kampen met uitreizigers die naar Syrië willen of al zijn vertrokken. Hoewel de problematiek overal verschillend is, kunnen gemeenten veel van elkaar leren.] ‘Ze willen het verschil maken’ [Om het fenomeen jihadisme te bestrijden en een radicaliseringsproces bij met name jongeren te stoppen, moeten de politie en haar ketenpartners kennis hebben van sociale, religieuze en ideologische factoren.]	Fred Kruijer	Blauw 9, p 8
		Mariëlle den Breejen	Blauw 9, p 16
		Mariëlle den Breejen	Blauw 9, p 22

>>	Rubriek	Titel/omschrijving	Auteur	Blauw nummer en pagina
Jurisprudentie		Achterdeur van de coffeeshop	KPR, Politieacademie	Blauw 1, p 21
		Meter terugdraaien	KPR, Politieacademie	Blauw 2, p 13
		Met je kop op de buis	KPR, Politieacademie	Blauw 2, p 13
		Voorbedachte rade	KPR, Politieacademie	Blauw 3, p 50
		Ontdekt op heterdaad	KPR, Politieacademie	Blauw 3, p 50
		Niet meer dan twee keer	KPR, Politieacademie	Blauw 4, p 23
		Snel ter plaatse	KPR, Politieacademie	Blauw 4, p 23
		Kankerwouten	KPR, Politieacademie	Blauw 5, p 19
		Sto-to-totteren	KPR, Politieacademie	Blauw 5, p 19
		In de tas kijken	KPR, Politieacademie	Blauw 6, p 27
		Handboeien in het PV	KPR, Politieacademie	Blauw 6, p 27
		Inloggen op Hotmail	KPR, Politieacademie	Blauw 6, p 27
		Op de vingers getikt	KPR, Politieacademie	Blauw 7, p 19
		Een kuil in het bos	KPR, Politieacademie	Blauw 7, p 19
		Turken beledigd	KPR, Politieacademie	Blauw 8, p 17
		Agent veroordeeld	KPR, Politieacademie	Blauw 8, p 17
		Doorzoeken voertuig i.v.m. identiteit	Kenniscentrum Amsterdam	Blauw 9, p 21
		Inzage identiteitsbewijs	Kenniscentrum Amsterdam	Blauw 9, p 21
		Goed onderzoek ontzenuwt verweer	Kenniscentrum Amsterdam	Blauw 10, p 51
		Zwijgrecht levert geen bewijs op	Kenniscentrum Amsterdam	Blauw 10, p 51
Kindermishandeling		Getuige is ook slachtoffer [Kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld, raken hierdoor zwaar beschadigd. Vaak worden ze later zelf dader. De signalen die hierop wijzen, worden echter niet altijd herkend. Een checklist moet hier verbetering in brengen.]	Mariëlle den Breejen	Blauw 4, p 28
Kwaliteit		Opsporen volgens de Europese norm [Landen binnen de EU willen makkelijker bewijsmiddelen kunnen uitwisselen. Daarvoor zijn onder andere internationale kwaliteitsstandaarden nodig. Voor het hele traject, van de plaats delict tot aan de rechtbank.]	Joan Kurpershoek	Blauw 3, p 34
Meldkamer		112 gaat landelijk [De meldkamers voor politie, brandweer, marechaussee en ambulancezorg gaan gezamenlijk functioneren onder de paraplu van één landelijke meldkamerorganisatie. Ook komt er een nieuw systeem.]	Erik van der Veen	Blauw 1, p 8
Mensenhandel		Straatcrimineel of slachtoffer [Gedwongen straatcriminaliteit door Oost-Europese kinderen valt onder mensenhandel. Ouders ‘begeleiden’ hun kinderen bij het bedelen en stelen. Vooral Roma zijn kwetsbaar voor deze vorm van schuldslavernij.]	Mariëlle den Breejen	Blauw 7, p 52
MH17		‘We zijn nog niet klaar’ [Toen twee experts op gebied van mensenhandel het verzoek kregen het beslag in te richten na de ramp met MH 17, twijfelden ze geen seconde. ‘Binnen dit onderzoek was het beslag een taak die veel voldoening gaf.’] Steun voor nabestaanden [Familierechercheurs uit alle eenheden staan de nabestaanden bij van de slachtoffers van MH17. Zij vormen een belangrijke schakel tussen de instanties en de getroffen families. De eerste weken verzamelden de familierechercheurs ook de gegevens van de slachtoffers ter identificatie.] Twee onderzoeken naar de ramp [Nederland verricht zowel een technisch als een strafrechtelijk onderzoek naar de ramp met de MH17. De OVV doet het technisch onderzoek naar de oorzaak. Politie en het Landelijk Parket sporen de daders op.] ‘Hectiek is iets anders dan chaos’ [Direct na de eerste online berichten over een neergestort vliegtuig in Oekraïne start ook de crisiscommunicatie. ‘We doen al het mogelijke om de communicatie over MH17 zo goed mogelijk te laten verlopen. Ondanks de politieke complicaties, de grote druk en de verschillende belangen.’]	Erik van der Veen Mariëlle den Breejen Fred Kruijer Marieke Streefkerk	Blauw 10, p Blauw 10, p Blauw 10, p Blauw 10, p
Milieu		Zware criminaliteit met grote gevolgen [Eindelijk is er landelijke aansturing in de aanpak van milieucriminaliteit. De Milieukamer bestaat uit de politie, bijzondere opsporingsdiensten en het Functioneel Parket als voorzitter.]	Mariëlle den Breejen	Blauw 5, p 24
Nieuws		Expertgroep Vastgoed Politie timmert aan de weg In Kampen kan het ook zo! NODO-procedure stopt Uitzendingen beter regelen Ook slachtofferhulp voor winkeliers Essaywedstrijd Politieacademie Geweld tegen familieleden App voor verkeersongevallen Nieuwe tolkenpas		Blauw 1, p 6 Blauw 1, p 6 Blauw 1, p 6 Blauw 1, p 7 Blauw 2, p 6 Blauw 2, p 6 Blauw 2, p 6 Blauw 2, p 6 Blauw 2, p 6

Rubriek	Titel/omschrijving	Auteur	Blauw nummer en pagina
	Beslag leggen voor slachtoffer Foto's van de PD Bont en Blauw Nazorg NS ondersteunt nabestaanden Aanpak Roma multi-probleemgezinnen succesvol Onderzoek naar slaap en PTSS Kortere digitale lijnen over de grens Modern Wetboek van Strafvordering Politie en reddingsbrigade zoeken samen bij strandvermissingen Nieuwe regels particuliere beveiligers Politie zoekt ICT-experts Landelijke hulp-app voor calamiteiten Sociaal juridisch loket Slachtofferhulp ook voor achterblijvers van vermisten Overtredingen Wet Mulder Moeilijker straf ontlopen Extra politiemensen voor aanpak ondermijnende criminaliteit Noren in Nederlandse gevangenis Kennis delen over bloedspooranalyse Slachtoffers eindelijk volwaardige partij Helpdesk Verkeer van start Veelpleger in het verkeer eerder in het vizier Internationale aanpak kindermisbruik Onbekende verdachte blijft buiten schot Blauw zoekt inbreng en advies Nederland in top-5 winkeldiefstal in Europa		Blauw 2, p 7 Blauw 3, p 6 Blauw 3, p 6 Blauw 3, p 7 Blauw 4, p 6 Blauw 4, p 6 Blauw 4, p 7 Blauw 4, p 7 Blauw 5, p 4 Blauw 5, p 4 Blauw 5, p 5 Blauw 6, p 4 Blauw 6, p 5 Blauw 7, p 6 Blauw 7, p 6 Blauw 7, p 7 Blauw 8, p 6 Blauw 8, p 6 Blauw 8, p 6 Blauw 8, p 7 Blauw 9, p 6 Blauw 9, p 6 Blauw 9, p 7 Blauw 10, p 6 Blauw 10, p 6 Blauw 10, p 7
Noodweer	‘Goorloofd’ geweld [Geweldpleging is een delict, maar er zijn bijzondere gevallen. Zoals wanneer een burger zich met geweld verdedigt tegen een overval, of wanneer een politieambtenaar geweld toepast.]	Fred Kruijer	Blauw 6, p 14
NSS	NSS uitdaging voor nationale politie [Achtenvijftig staatshoofden verblijven in maart twee dagen in Nederland voor de Nuclear Security Summit. Een megaoperatie qua veiligheid en openbare orde. En qua logistiek.]	Fred Kruijer	Blauw 2, p 8
Onderwijs	Baas terug op de werkvloer [Operationeel leiderschap komt terug. Dichtbij de praktijk staan, inspelen op wat collega's op straat meemaken. Daarvoor is ook nieuw leiderschapsonderwijs nodig.]	Fred Kruijer	Blauw 5, p 6
Ongevallen	Spoor- en waterongevallen [In het nieuwe Team Verkeersspecialisten zijn de forensische ongevalspecialisten van de voormalige spoorweg- en waterpolitie samengevoegd. Wissels, seinen en baanvaksignaleringen, maar ook vaargedrag, manoeuvreerbaarheid en scheepsconstructies hebben geen geheimen voor dit team.]	Fred Kruijer	Blauw 4, p 44
Onttrekkingen	Veroordeelden op de vlucht [Het aantal voorvluchtige veroordeelden en gesignaleerde personen moet omlaag. Aan de politie de taak om hen op te sporen. Dat betekent een andere opzet van de executietaak. 'Bijna iedereen is te vinden.']	Mariëlle den Breejen	Blauw 8, p 8
Outlaw motorclubs	Proactief en alert op motorgangs [De overheid voert sinds enkele jaren een hard beleid tegen outlaw motorcycle gangs. Tegelijkertijd groeit het aantal chapters in Nederland, evenals het aantal leden. 'Met alleen een strafrechtelijke aanpak redden we het niet.']	Mariëlle den Breejen	Blauw 8, p 30
Overvallen	Forensische coördinatie bij overvallen [Net als ram- en plofkraken zijn zware overvallen vermoedelijk vaak het werk van eenzelfde dadergroep. Een tijdelijk, landelijk team onderzoekt aan de hand van forensische sporen het verband tussen de diverse overvallen in het land.]	Joan Kurpershoek	Blauw 5, p 36
PD-management	Noodhulp helpt opsporing [De noodhulp is meestal als eerste ter plaatse en kan een belangrijke bijdrage leveren aan het onderzoek op de plaats delict. Daarom komt er een landelijk PD-management en een DNA-vrije kit in alle noodhulpauto's.]	Joan Kurpershoek	Blauw 2, p 32
Recherchekundige	Schikking levert meer op dan ontneming DNA-verwantschapsonderzoek Cybercriminelen uit anonimiteit Herinnering van getuigen Forensische archeologie bij het bergen van lichamen Effectief tegen money mules	Heidi de Voogd Tabitha van Spankeren Michiel Kok Walter Kuenen Merel Herzberg Harm Mauritz	Blauw 1, p 35 Blauw 2, p 35 Blauw 6, p 44 Blauw 7, p 35 Blauw 8, p 45 Blauw 10, p
Reconstructie	Gevangen in een vuurzee [Een brand in een kledingwinkel in het centrum van Leeuwarden groeit uit tot een vuurzee. Een student kan het pand waar hij woont niet op tijd verlaten en stikt in de rook.]	Mariëlle den Breejen	Blauw 1, p 16

>>	Rubriek	Titel/omschrijving	Auteur	Blauw nummer en pagina
		Massale zoektocht met droevige uitkomst [Heel Nederland was in het voorjaar van 2013 in de ban van de vermissing van de broertjes Ruben en Julian. Toen hun vader dood werd aangetroffen, volgde een massale zoektocht om de jongens te vinden.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 1, p 36
		Zwemmen zonder angst [Benno L. gaf zwemles aan geestelijke gehandicapte kinderen. De ouders mochten niet bij de lessen aanwezig zijn. Uit beelden op zijn computer blijkt waarom niet.]	<i>Fred Kruijer</i>	Blauw 2, p 36
		Overvallers in politie-uniform [Twee criminelen verkleed als politieagent overvallen een woning in Amstelveen. De overval mislukt en één overvalleur loopt direct tegen de lamp. Dankzij vasthoudendheid en oplettendheid van de politie worden uiteindelijk nog twee verdachten in de kraag gevat.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 3, p 18
		Hollands netwerk opgerold [Het onderzoek Fotino was een van de grootste rechercheonderzoeken binnen de Hollandse netwerken van de laatste jaren. Vooral het observeren en af luisteren van de verdachten in hun safe house leverde veel informatie op.]	<i>Mariëlle den Breejen</i>	Blauw 3, p 30
		Toch niet onaantastbaar [Nico maakt met zijn gedrag burgers én (politie)ambtenaren het leven zuur, maar meestal ontbreekt bewijs om hem te kunnen aanpakken. Totdat politie, justitie en gemeente de handen ineen slaan.]	<i>Jeroen Roos</i>	Blauw 3, p 46
		Vrouwelijke handelswaar [Een aantal prostituees wordt op onmenselijke wijze uitgebuit door een Hongaarse man en zijn handlanger. Hoewel daders én slachtoffers aanvankelijk alles ontkennen, slaagt het Amsterdamse team Mensenhandel er toch in de verdachten voor de rechter te brengen.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 4, p 16
		Gerechtigheid na tien jaar [Hoewel de Ecuadoraanse politie weet wie de daders zijn van een roofmoord op een jonge Belg, laat zij de mannen acht jaar lang ongemoeid. Tot de Belgische autoriteiten zich ermee bemoeien en twee rechercheurs naar Ecuador sturen.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 4, p 32
		Wegpiraten tot staan gebracht [Een groep jongeren haalt levensgevaarlijke capriolen uit op quads en scooters. Het lukt de politie niet hen op heterdaad aan te houden. Maar als de jongens filmpjes van hun stunts op internet plaatsen, past de politie een nieuwe, succesvolle tactiek toe.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 5, p 20
		Zakken vullen met bouwprojecten [Als klokkenluiders melding maken van dubieuze transacties en mogelijke belangenverstrengeling bij een landelijke woningcorporatie, start een omvangrijk onderzoek. De directeur en de projectontwikkelaar worden uiteindelijk veroordeeld voor deelname aan een criminele organisatie.]	<i>Mariëlle den Breejen</i>	Blauw 5, p 40
		Levensgevaarlijke verkrachter van straat [Een dame op leeftijd wordt zwaar mishandeld in haar woning. De recherche vreest dat de extreem gewelddadige dader opnieuw zal toeslaan en levert een strijd tegen de klok.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 6, p 18
		Met de rug tegen de muur [Een vechtpartij tussen dronken cafégangsters mondt uit in een massale aanval op de toegesnelde politieagenten. Die moeten vechten voor hun leven en een van hen wordt zwaar mishandeld.]	<i>Mariëlle den Breejen</i>	Blauw 6, p 32
		Geen vrijplaats in Marokko [Marokko levert geen onderdanen uit. Met die zekerheid vlucht een verdachte van een aantal liquidaties in de Amsterdamse staatsliedenbuurt naar Marokko. Hij heeft immers ook de Marokkaanse nationaliteit en waant zich veilig. Maar de Amsterdamse politie laat het er niet bij zitten.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 7, p 24
		Al jong op dievenpad [Een elfjarig Bulgaars meisje wordt in Londen betrapt terwijl zij een iPhone steelt. Al gauw blijkt dat zij regelmatig op dievenpad gaat, aangestuurd door haar moeder. De Londense politie zet in op kinderruitbuiting.]	<i>Mariëlle den Breejen</i>	Blauw 7, p 48
		Beestachtige mishandeling [Een afschuwelijke mishandeling van een Shetland pony schokt het dorp Angerlo. De politie pakt de zaak snel en serieus op, om te voorkomen dat de dader nog meer slachtoffers maakt.]	<i>Fred Kruijer</i>	Blauw 8, p 24
		Prospect vermoord [Rini van Setten is een bekend figuur in het Haagse criminele milieu, die graag wil toetreden tot Satudarah. Bij het onderzoek naar zijn gewelddadige dood stuit de recherche op veel gesloten deuren. Tot een hoog kaderlid van de motorclub de verdachten toestaat te verklaren.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 9, p 24
		Reflectie op familiedrama [In een woning in het Limburgse dorp Reuver speelt zich een gewelddadig familiedrama af. Veel daarvan gebeurt onzichtbaar voor de betrokken politiemensen.]	<i>Fred Kruijer</i>	Blauw 9, p 46
		Repatriëring uit oorlogsgebied [Enkele uren na de vliegcrash met de MH17 is duidelijk dat er veel Nederlandse slachtoffers te betreuren zijn. Het LTFO zet alles op alles om de stoffelijke overschotten zo snel en zorgvuldig mogelijk uit het onrustige Oekraïne naar Nederland over te brengen. Een enorme en soms zelfs gevaarlijke uitdaging.]	<i>Erik van der Veen</i>	Blauw 10, p
		Mensensmokkel met vluchtelingen [Ongebruikelijk grote stromen vluchtelingen overspoelen Nederland, eerst uit Eritrea, vlak daarna uit Syrië. Politie en marechaussee vermoeden een georganiseerd verband en jagen op de mensensmokkelaars.]	<i>Fred Kruijer</i>	Blauw 10, p

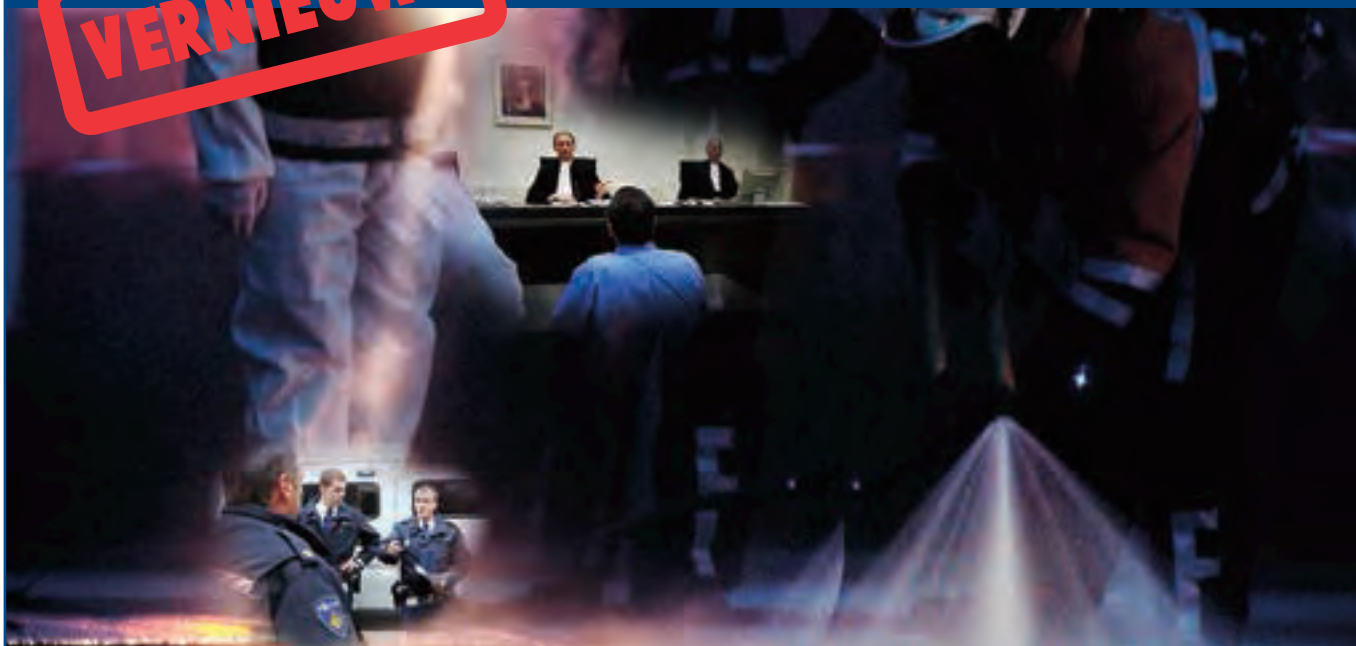
Rubriek	Titel/omschrijving	Auteur	Blauw nummer en pagina
Reportage	‘Sommigen vinden het donker toch eng’ [Een IBT-dag voor politieschippers die in de avonduren in het donker allerlei oefeningen doen op het water. Plaats van handeling is Harderhaven vlak bij Zeewolde. ‘Op het water zie je zónder verlichting meer dan met verlichting.’]	Justine Kaasjager	Blauw 1, p 26
	‘Brandschoon de weg op’ [Langs de A1 ter hoogte van Rijssen-Holten vindt de grootscheepse multidisciplinaire verkeers- en criminaliteitscontrole Waakzaam Oost plaats. De controleurs stuiten op schoonmaakmiddelen, nep-Uggs, sigaretten en orchideeën.]	Marieke Streefkerk	Blauw 1, p 46
	‘Veel sportschutters zijn afgehaakt’ [Sinds de schietpartij in Alphen aan den Rijn heeft de politie de controle van vuurwapenbezitters aangescherpt. ‘En de schietverenigingen beseffen dat zij een grote verantwoordelijkheid dragen.’]	Erik van der Veen	Blauw 2, p 22
	‘Je kunt hier enorm pieken’ [Op de geavanceerde Haagse meldkamer heerst een serene rust. Te allen tijde die rust bewaren, is misschien wel de belangrijkste taak van de centralisten. ‘Als wij ons werk niet goed doen, wat moeten die gasten op straat dan?’]	Erik van der Veen	Blauw 3, p 26
	‘Wat zij zeggen, klopt niet’ [De jongen in de rechtszaal zou een auto hebben vernield. In dezelfde zitting neemt de rechter meteen de zorgen over zijn thuissituatie mee. ‘De combi-zitting is een beetje nieuw; hopelijk ben je nu in één keer door de zure appel heen.’]	Mariëlle den Breejen	Blauw 3, p 42
	‘SGBO-plus al vanaf voorbereiding NSS’ [Daags voor de Nuclear Security Summit draait de SGBO-plus in de eenheid Den Haag al op volle toeren. ‘We hebben geen onnodige discussies, want we hebben alles samen voorbereid.’]	Mariëlle den Breejen	Blauw 4, p 24
	‘Ik hoeft niet te vechten’ [Met het oog op het WK en de Olympische Spelen, verdrijft de Braziliaanse ‘vredespolitie’ de drugsdealers uit een groot aantal sloppenwijken in Rio de Janeiro. Met wisselend effect. ‘De drugsdealers lopen nog gewoon rond. Ze zijn alleen minder zichtbaar.’]	Hagar Jobse	Blauw 4, p 36
	‘Overvallen zijn walgelijke feiten’ [‘Politie, politie!’ Het AT valt de woning binnen van een man die met bedreiging en geweld een overval pleegde op een supermarkt. Het team Twister van de eenheid Den Haag richt zich exclusief op dergelijke overvallen.]	Erik van der Veen	Blauw 5, p 32
	‘Vervuiling heeft invloed op criminaliteit’ [In buurtveiligheidsteams werken politie, gemeente, woningcorporaties en andere professionals samen in Amsterdamse wijken. ‘Als mensen weer trots zijn op hun buurt, doen ze er ook meer moeite voor.’]	Mariëlle den Breejen	Blauw 6, p 40
	‘Heeft u vijf minuten’ [De Rotterdamse wijkagent Wilco Berenschot zet geregeld een klaptafeltje met twee stoelen op straat en nodigt bewoners uit voor een gesprekje. ‘Zo spreek ik mensen die normaal nooit naar het bureau zouden komen.’]	Erik van der Veen	Blauw 7, p 30
	‘Wij zijn van het zogenaamde gekkenwerk’ [De psycholance vervoert patiënten met een psychiatrische aandoening naar de Spoedeisende psychiatrie Amsterdam of een ziekenhuis of kliniek. ‘Mensen die bepaald gedrag vertonen door een psychische stoornis, zijn patiënten, geen criminelen.’]	Justine Kaasjager	Blauw 9, p 32
	‘Snap je dat je gebruikt bent voor witwassen?’ [Criminelen die fraude met internetbankieren plegen, gebruiken de rekeningen van zogenaamde money mules om dit geld wit te wassen. ‘Ricardo zei dat ik er makkelijk geld mee kon verdienen en dat hij daarvoor mijn pas nodig had. Ik heb er verder niet echt over nagedacht.’]	Mariëlle den Breejen	Blauw 10, p
Stalking	Voorbode van geweld [Tegen stalking is goed op te treden, maar dan moet het wel herkend worden. Daarbij helpt een checklist. ‘Hoe vaker het antwoord op de vragen “ja” is, hoe groter het risico op stalking en geweld.’]	Fred Kruijer	Blauw 5, p 44
TGO	Match tussen tactiek en FO [Forensische en tactische informatie rond een delict zo snel mogelijk aan elkaar koppelen, biedt grote voordelen voor het opsporingsonderzoek. Met een proef rond zwaardere delicten slaan medewerkers van politie-eenheid Noord-Holland een brug tussen forensische opsporing en tactiek.]	Joan Kurpershoek	Blauw
Verpleegkundige	Verpleegkundigen forensisch geschoold [Verpleegkundigen van ambulancediensten en spoedeisende hulp kunnen tegenwoordig een speciale forensische opleiding volgen. Zij leren onder andere omgaan met sporendragers en letsels vastleggen voor een dossier.]	Joan Kurpershoek	Blauw 8, p 36

>>	Rubriek	Titel/omschrijving	Auteur	Blauw nummer en pagina
Vraagbaak		Insluiten ten behoeve van consultatierecht	KPR, Politieacademie	Blauw 1, p 31
		Versleten identiteitsbewijs	KPR, Politieacademie	Blauw 1, p 31
		Inkijken in een computer	KPR, Politieacademie	Blauw 2, p 27
		VPO zonder bestuurder	KPR, Politieacademie	Blauw 2, p 27
		Geringe hoeveelheid	KPR, Politieacademie	Blauw 3, p 52
		Mishandeld in Duitsland	KPR, Politieacademie	Blauw 3, p 52
		Belediging per voicemail	KPR, Politieacademie	Blauw 4, p 43
		Identiteit dertienjarige verdachte	KPR, Politieacademie	Blauw 4, p 43
		Tonen foto	KPR, Politieacademie	Blauw 4, p 43
		Godslastering in de APV?	KPR, Politieacademie	Blauw 5, p 47
		Geblokkeerde auto	KPR, Politieacademie	Blauw 5, p 47
		Tonen schoolfoto's	KPR, Politieacademie	Blauw 5, p 47
		En/of rekening en verduistering	KPR, Politieacademie	Blauw 6, p 39
		Cautie bij Mulder	KPR, Politieacademie	Blauw 6, p 39
		Snelle fiets	KPR, Politieacademie	Blauw 6, p 39
		Aanvulling tonen schoolfoto's	KPR, Politieacademie	Blauw 7, p 29
		Blowverbod	KPR, Politieacademie	Blauw 7, p 29
		Valse order	KPR, Politieacademie	Blauw 7, p 29
		Herrie in bungalowpark	KPR, Politieacademie	Blauw 8, p 23
		Hinderlijke kijkers	KPR, Politieacademie	Blauw 8, p 23
		Kijken in de kofferbak	KPR, Politieacademie	Blauw 8, p 23
		My boat is my castle	KPR, Politieacademie	Blauw 9, p 37
		Elektrische voertuigen	KPR, Politieacademie	Blauw 9, p 37
		Insluitingsfouillering	KPR, Politieacademie	Blauw 10, p 52
		8WVW en een ongeldig verklaard rijbewijs	KPR, Politieacademie	Blauw 10, p 52
		Hinderlijke kijkers II	KPR, Politieacademie	Blauw 10, p 52
Wijkteam		Wijkagent helpt recherche	Joan Kurpershoek	Blauw 4, p 20
		[Nauwe samenwerking tussen recherche en wijkteams leidt niet alleen tot mooie resultaten bij opsporingsonderzoek. In Eemland, eenheid Midden-Nederland, leren de disciplines ook van elkaar.]		
Zakkenrollen		Big brother in de bus	Mariëlle den Breejen	Blauw 7, p 44
		[In alle Londense bussen hangen CCTV-camera's. Zakkenrollers worden dus vrijwel zeker gefilmd en meestal ook herkend. 'We zien het laatste jaar een forse toename van Polen, Roemenen en Bulgaren.]		

PROFCHECKS

houden je scherp!

VERNIEUWD



Politievakmanschap vraagt om actuele kennis van wet- en regelgeving. Met de serious game Profchecks houd je makkelijk en snel je juridische kennis up-to-date.

Ervaar het zelf en daag je collega's uit!



www.politieacademie.nl/profchecks

profchecks@politieacademie.nl • (055) 539 2608

«waakzaam en dienstbaar»

POLITIE
• Politieacademie

politieacademie.nl/webapps

Actuele kennis direct bij de hand

Webapps helpen jou op straat bij de uitvoering van je werkzaamheden.

Wil je even kijken hoe het ook alweer zat met buitenlandse rijbewijzen, met de verstrekking van politiegegevens of wil je hulp bij het maken van een juiste beslissing bij een verkeersongeval? Zet de app van je keuze op jouw smartphone of tablet en je hebt de kennis letterlijk in je handen liggen.



Peter,

coördinator Verkeershandhavingsteam in Amsterdam:

'Ik gebruik de webapps in mijn werk, bijvoorbeeld de rollenbank-app.

Het blijft lastig om alle regels rondom brom- en snorfietsen uit je hoofd te kennen. Dan pak ik even de app erbij en weet ik precies hoe het zit.'



politieacademie.nl/webapps
of download vanuit de politie appstore

MOBIEL INZETBAAR, ONBEPERKT UITBREIDBAAR

Flexibel, Modulair Radio-Bediensysteem via het IP-netwerk



Integrated Dispatch and Emergency Control System

- Mobilofoonbediening middels VoIP
- Gedeeld gebruik van mobilofoons door meerdere centralisten
- Uitluisteren van meerdere mobilofoons met dispatch-software
- Audio-koppeling tussen meerdere gespreksgroepen
- Koppeling tussen verschillende netwerken (cross-border)
- Diverse hardware- en software bedienterminals
- Direct inzetbaar via IP of glasvezelnetwerk



Bijsterhuizen 2218, 6604 LD Wijchen
Nederland

Tel. +31 (0) 24 373 44 22 Fax +31 (0) 24 378 48 88
E-mail info@abiom.nl Internet www.abiom.nl

Oostjachtpark 18, 9100 Sint Niklaas
Lenniksebaan 451, 1070 Brussel/Bruxelles
België / Belgique

Tel +32 (0) 3 766 22 27 Fax +32 (0) 3 766 79 57
E-mail info@abiom.be Internet www.abiom.be



Zakboeken Politie: de 2015-edities zijn nu verkrijgbaar!

Inclusief veel nieuwe jurisprudentie en wetswijzigingen/-voorstellen zoals:

- Uitbreiding gronden voorlopige hechtenis, verruiming fouilleerbevoegdheden, vals reisdocument, zedenmisdrijven, mensenhandel
- Alle relevante jurisprudentie van de voorgaande 12 maanden: inzet IMSI-catcher en stealth/stille sms, consultatierecht, woning, observeren doelgroepen, openlijk geweld, zedenmisdrijven, verduistering (marktplaats), oplichting, witwassen
- Nieuwe en herschreven paragrafen: tolk en vertaling, APV's: inbrekerswerktuigen, anonieme info, hennepkwekerij



Auteur:
mr. M.G.M.
Hoekendijk

De serie 'Zakboeken Politie' bestaat uit de volgende delen: Zakboek Wetteksten voor de Hulpofficier | Zakboek Strafvordering voor de Hulpofficier (ook online!) | Zakboek Strafvordering voor de algemeen en buitengewoon Opsporingsambtenaar | Zakboek Wetteksten voor de algemeen en buitengewoon Opsporingsambtenaar | Zakboek Strafrecht voor de politie (ook online!)
Ook verkrijgbaar als e-books.

Bestellen? Ga naar kluyer.nl/politie



Kluwer

a Wolters Kluwer business

LahouxOptics

Specialist in nachtzicht

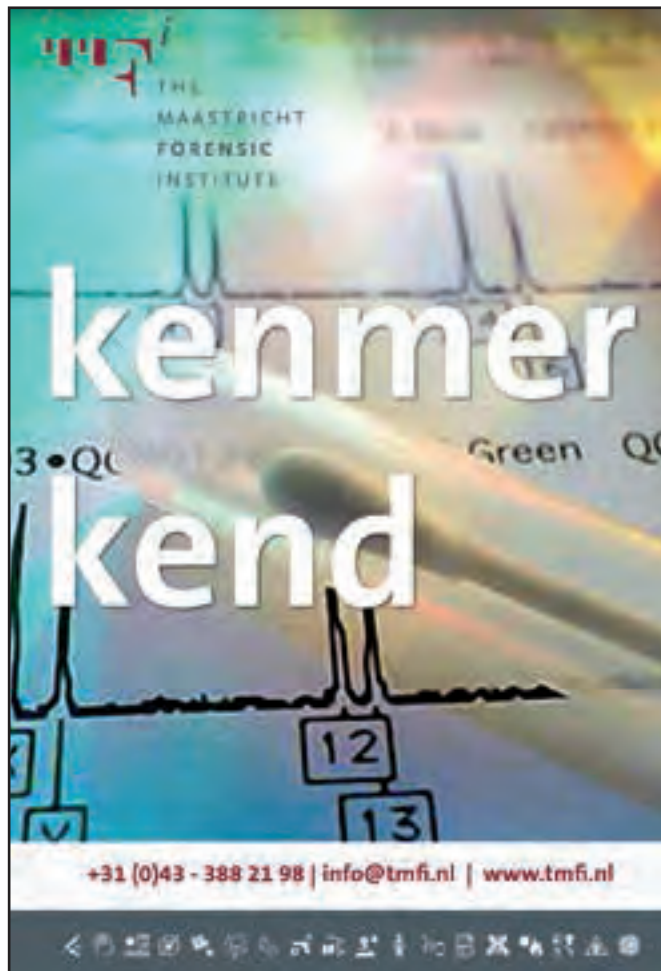


Hand-held
warmtebeeld
binoculair LG-31

Biedt haarscherp beeld in volledige duisternis.
Ook zicht bij mist, lichte rook en gebladerte.
Heeft de hoogst haalbare resolutie (640x512).
Licht, compact en waterdicht.
Eenvoudig te bedienen.

Lahoux Optics B.V. • Stephensonstraat 47 • 2014 KC Haarlem
Tel: 023-5514678 • E-mail: info@lahoux.nl

www.lahouxoptics.nl



Nieuw!

Beschermdeken SEP 2.5 ST

Klimt u over muren, hekken of andere objecten met scherpe randen zoals glasscherven en prikkeldraad? Gebruik Holmatro's nieuwe deken om deze delen af te dekken en bescherm uzelf.

- Bespaar tijd: snel inzetbaar, scherpe obstakels hoeven niet verwijderd te worden
- Lichtgewicht en compact gevouwen: gemakkelijk te dragen en vervoeren
- Onopvallend uiterlijk: geschikt voor tactische operaties



PolitieKennisNet staat BOL van de Kennnis

POLITIEACADEMIE



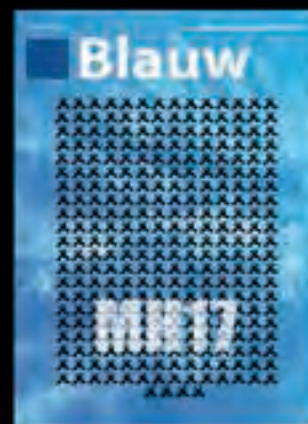
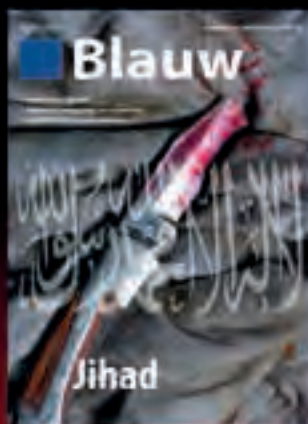
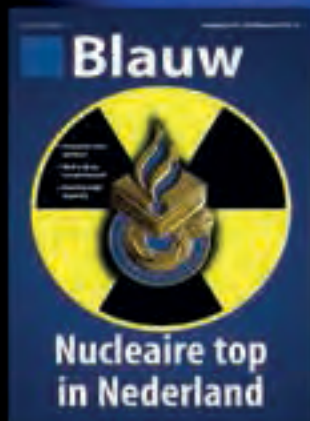
**Gebruik je PKN account
op internet
<http://pkn.politieacademie.nl>**

« waakzaam en dienstbaar »



Vakblad Blauw op intranet

<http://intranet.politie.local>
operationeel



<http://politiekennisnet.politieacademie.nl>

leestafel